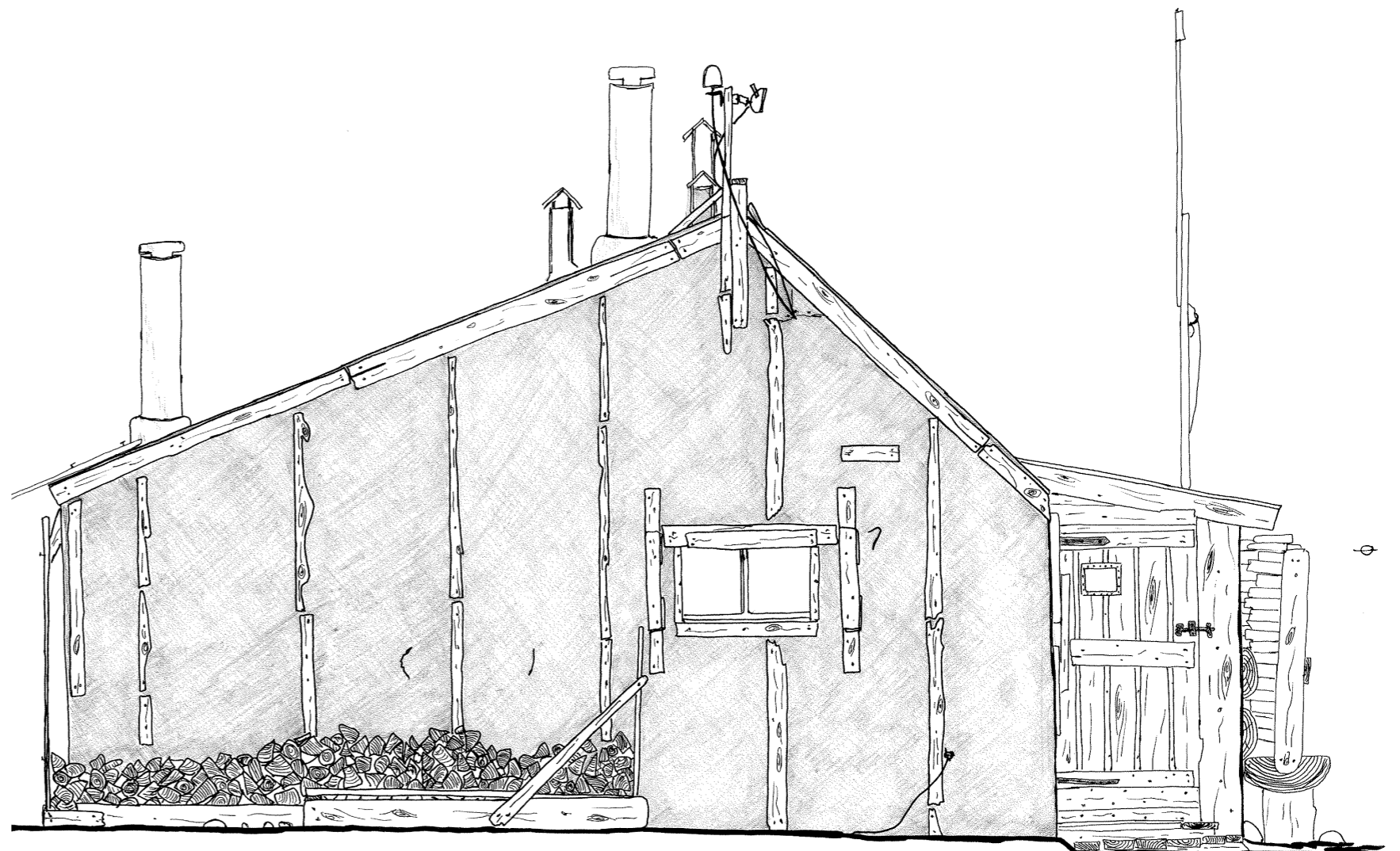

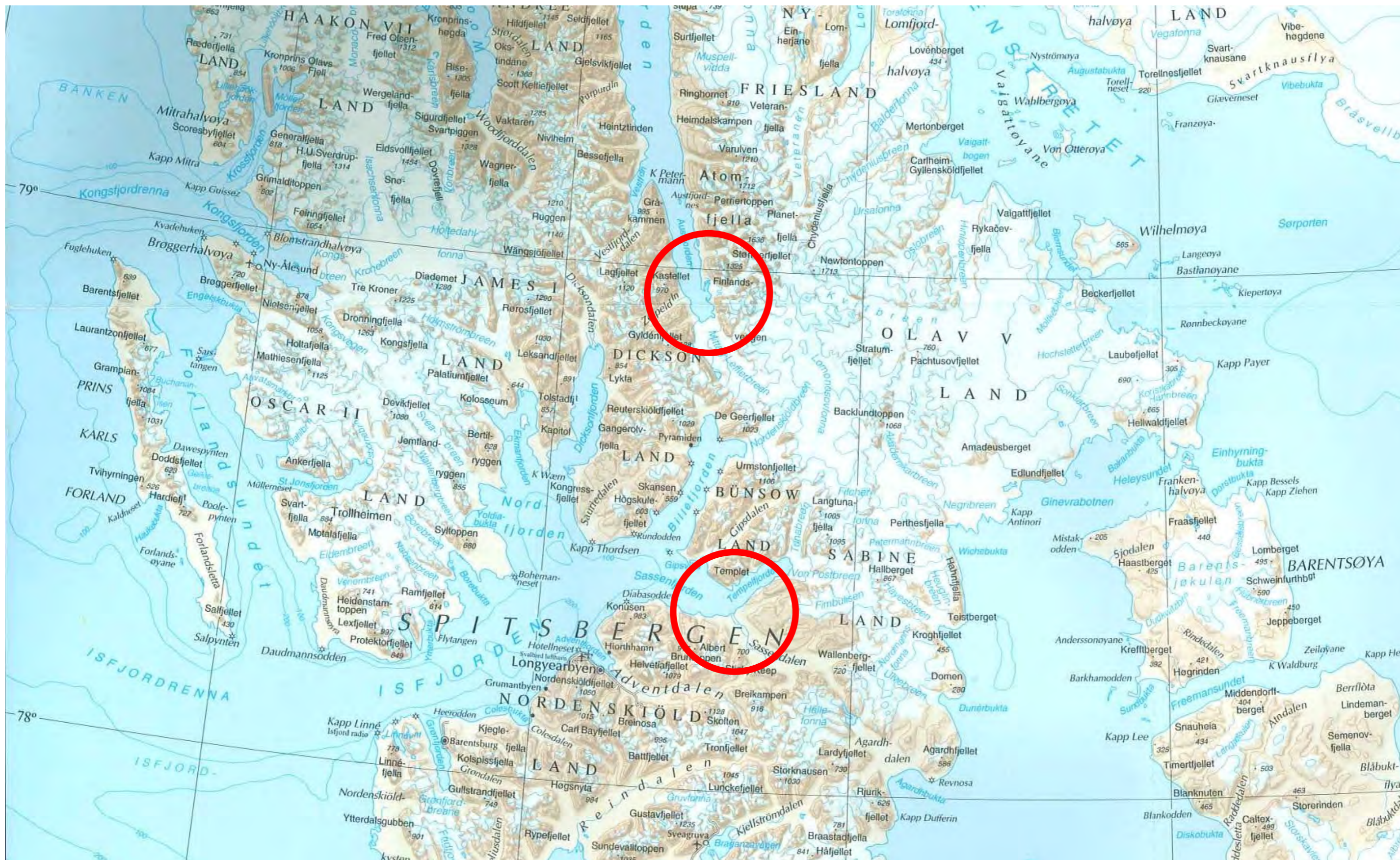
Dokumentasjon av fangsthytter på Svalbard

I fangstfelt 12 og 28; Fredheim og Austfjordneset

Sysselembannen på Svalbard / Miljøvernabteilung

Jörn Bohlmann
&
Morten Hesthammer
2012

Her er det to dokumentasjonsområder markert. Den sørlige sirkel markerer Fredheim ved Sassendalen. Litt lengre i nord, i bunnen av Widjefjorden, ligger Austfjordneset. Kartutsnitt fra Svalbardkartet, utgitt av norsk Polarinstitutt, utgave 2009.

Innhold		Austbotnhytta	79
Kartene	2	Litteratur	88
Innledning			
Historisk	4		
Organisering av fangsten	5		
Verdiene	5		
Fangst og fangstfelt	5		
Målet	6		
Metoden	6		
Om feltarbeidet	7		
Fangstfelt 12 og 28	7		
Hvem er vi?	8		
Fredheim/Sassenfjorden	9		
Nødhytta ved Fredheim	26		
Danielbu—Gamle hytta ved Fredheim	35		
Båtvrakkene ved Fredheim	46		
Austfjordneset	48		
To laftet bygg ved Austfjordneset	62		
Utedoen, røykeovn og kjøttstativet ved Austfjordneset	71		

Dette er den fjerde rapport som dokumentere fangsthytter på Svalbard i oppdraget av Miljøvern-avdelingen hos Sysselemannen på Svalbard. Tegningens originaler på papir og alle elektroniske filer er lagret hos Sysselemannen på Svalbard.

Foreliggende dokument er oppsatt med Microsoft Publisher (3 kolloner, 1,449 cm sideavstand)
Henvendelser angående rapporten rettes enten til Sysselemannen på Svalbard, Helge Solli, rådgiver kulturminnevern, Miljøvern-avdeling, telefon +47 79024317, hso@sysselemannen.no eller til forfatterne Jörn Bohlmann, jorn.bohlmann@gmail.com og/eller Morten Hesthammer, morten.hesthammer@fartoyvern.no

Kulturminnene på Svalbard er generelt sett av stor historisk verdi. De ekstreme naturforholdene gjør dem til minner om menneskelig virksomhet helt mot det muliges yttergrense. Svalbard har som 'terra nullius' fram til 1925 en helt forskjellig historie fra fastlands-Norge og dermed også kulturminner som er annerledes. Kulturminnene på Svalbard er ofte verdens nordligste av sitt slag.

(Kulturminneplan for Svalbard 2000-2010 - Sysselemannen på Svalbard, nr. 2/2000:31)

Forliggende rapport er resultatet av et fire ukers feltarbeid på Svalbard. Første økt var i Hilmar Nøis sitt rike i Sassendalen, mens andre økt var vi plassert lengre nord, nemlig i Austfjorden.

Årets rapport er resultat av det femte dokumentasjonsprosjektet på fem år. For kort å gi en bakgrunn for dokumentasjonen, forklares strukturen i den historiske fangstvirksomheten på Svalbard med noen få ord om fangstfeltene. Deretter introduseres fangstfelt 12 og 28 der hyttene er plassert.

Avslutningsvis omtales metodikken i det praktiske arbeid vi har utført i felt. Vi håper at dette gir et innblikk også for de lesere som ikke hadde gleden av å oppleve den storslagne arktiske natur og de skjøre kulturminnene på Svalbard.

Historisk

Mange av kulturminnene på Svalbard forteller historien om jakt og fangst både på hval, sel, hvalross, rev, isbjørn, rein osv. Enkelte av disse kulturminnene er opp til 400 år gamle. Ulike typer kulturminner bevitner ulike epoker i Svalbards historie. Spekkovnene og hustuffer på Smeerenburg og gravfelt på Likneset og Gravneset vitner om en svunnen tid og forteller mye om hollender-

nes og engelskmennenes liv og arbeid som hvalfanger; det finnes blant annet mange hustuffer fra pomortiden (rundt 1700). Kjent er dessuten restene av ulike oppdagelsesekspedisjoner fra rundt 1900 hvor menn fra ulike nasjoner har prøvd å nå Nordpolen blant annet med ballong og luftskip.

Et bilde av norsk fangstmannsliv på Svalbard fra den siste norske fangstperioden. Her viser Birger Larsen ved Kapp Humboldt resultatet av revfangsten i 1950; bilde norsk Polarinstitt.

Fangsthytter og bistasjoner som er dokumentert i denne rapporten er bygd etter 1920 og representerer dermed den siste store epoke av jakt og fangst på Svalbard; den norske overvintringsfangst. Denne perioden strekker seg fra rundt 1895 til den brått tok slutt da fangstmennene ble evakuert til England, etter Tysklands okkupasjon av Norge; i 1941.

Den første norske overvintringsfangst vi har kunnskap om fant sted i 1795-96. Ved denne overvintring var fire russere (pomorer) læremestre for nordmenn som etter hvert ble selvstendige nok til å drive egen fangstvirksomhet. Denne første fasen av norsk overvintringsfangst var hovedsakelig etter hvalross og rein, men også dun ble sanket. Bestanden av hvalross ble betydelig desimert rundt 1830; noe som førte til at den første fase av norsk overvintringsfangst dabbet av.

Helt mot slutten av 1800-tallet startet en ny bølge med overvintringsfangst. Det var pelsdyrene – med vinter-skinns av rev og bjørn – som da ble det viktige i tillegg til egg og dun. Det ble også fanget sel og rein. De faste ekspedisjonene ble utrustet av utredere i Tromsø. Etter hvert ble ekspedisjonene mindre, ofte bare 1-2 mann, og fangstmannen står selv som utreder.

Med tidens framskritt heves også standarden for den siste bølge av overvintringsfangst på Svalbard; blant annet ble et par av hovedstasjonenes hytter større. Noen av de mest erfarne overvintrerne, bl.a. Hilmar Nøis i Sassendalen, tok med seg kona på overvintring i hovedstasjonene.

Det var også en kvinne som drev jakt og fangst på Svalbard i denne perioden. Som nevnt satte Tysklands okkupasjon av fastlandet en brå stopper for denne siste epoke av norsk jakt- og fangstvirksomhet i 1941. I dag er det kun et par mann på Svalbard som driver jakt og fangst med økonomiske hensikter.

Dokumentasjonsarbeid i dag; sittende på en krakk tegner Morten Hesthammer fasaden. Snorer er hengt opp i vater og lodd, og geværet er alltid i umiddelbar nærhet pga. eventuelt isbjørnbesøk—privat bilde Jörn Bohlmann

Organisering av fangsten

For innkvartering av overvintringsekspedisjonene ble det bygd ut fangstfelt med hytter på strategiske steder i terrenget. Ut fra en sentralt plassert hovedstasjon oppførte fangstfolkene mindre bistasjoner, som ble benyttet til kortere opphold på rundturene for å etterse de utlagte fellene. På denne måten kunne et større område bli utnyttet mest mulig effektivt. Et fangstfelt består altså av en hovedstasjon med bistasjoner, og med feller plassert i terrenget mellom stasjonene. Til sammen dannet disse elementene en funksjonell helhet for at fangstfeltene skulle kunne røktes. Installasjonene ligger i et visst forhold til nødvendige ressurser, som brukbare havneforhold, strender der vind og strøm skyller opp rekved til brensel og byggematerialer, ferskvann, reveterreng, fuglefjell, egg- og dunvær, reinsdyrbeiter, bjørnetrekk, gåse- og rypelokaliteter mm. Fangstvirksomheten knytter seg uløselig til egenskaper ved naturmiljøet. Den sterke affiniteten mellom fangstinstallasjonene og det landskap de inngår som del av, tjener derfor i stor grad til å belyse det økologiske og fysiske aspekt ved næringsvirksomheten (Rossnes, G.1993).

Verdiene

Fangsthyttene med bistasjoner er av høy historisk verdi. Sammen med rapporteringer om fangsten, noen dagbøker og private notater av fangstmennene er hyttene de viktigste fysiske levninger som forteller om den norske overvintringsfangst på øygruppen – hyttene bærer en verdi *sui generis*.

Alle hytter som er bygget før 1946 er automatisk fredet i henholdt til Svalbardmiljøloven. Men som alle andre ting gjennomgår også disse, ofte svært avsidesliggende hytter, endringer som skyldes både naturlig forfall, vær- og isbjørnskader eller ved istandsettingstiltak. Hver forandring, også en restaurering; reduserer nødvendigvis den historiske kildeverdi, idet originalt materiale fjernes. Dessuten vil hver forandring gå ut over hyttas autentisitet. Hver restaurering eller forfall, forandrer nødvendigvis hyttens verdi som primærkilde til kunnskap om fangstmennenes liv, byggeskikk osv.

Mange av hyttene er i dag i dårlig forfatning; en eventuell restaureringsprosess vil nødvendigvis medføre

omfattende utskiftning av den originale bygningsmasse, slik at kildeverdiene reduseres. Dessuten er de fleste av hyttene ikke lenger i bruk; kun et fåtall mennesker om året har mulighet til å se hyttene i det langstrakte og mennesketomme landskapet på Svalbard. Derfor er naturlig forfall et vedtatt vernetiltak for de fleste av hyttene. For å sikre kunnskap for ettertiden, vil et omfattende dokumentasjonsarbeid sikre den kildeverdien som hyttene representerer i dag.

Alltid tett ved fjorden eller havet finner vi fangsthyttene på Svalbard, her austfjordneset i midnatt solen. privat bilde Jörn Bohlmann

Fangst og fangstfelt

Fangsthyttene er organisert i et nettverk av 45 fangstområder med hovedstasjoner og bistasjoner som dekker det meste av de tilgjengelige arealene på Svalbard. Grensene for hvert felt er lagt etter utstrekning av det område fangstpartiene kunne drive effektiv fellefangst på, ut fra hovedstasjonen med bistasjoner. Etter hvert utviklet det seg en slags tradisjon eller hevd for den praktiske størrelsen av de forskjellige fangstlokalitetene. Delelinjene i innlandet er avsatt av karttekniske hensyn, da det er fjordene og kyststrekningene som er av betydning for fangstvirksomheten. De inntegnede grensene må imidlertid ikke oppfattes absolutt. Hvis et tilgrensende område var ledig en sesong, kunne feltet

godt forskyves.

En må skille mellom fangstpartier og overvintringsekspedisjoner. En fangstekspedisjon kunne bestå av flere partier som la seg i forskjellige områder. Noen ganger kunne disse partiene skifte felt i løpet av vinteren. Likeledes ble fangstterritoriet betraktelig utvidet visse deler av sesongen når det gjaldt enkle fangstressurser som rein og sel, samt for egg- og dunsanking. (Rossnes, G. 1993)

Det var vanligvis en praktisk grense for størrelsen av terrenget en fangstmann kunne røkte effektivt og regelmessig. Fellene trengte tilsyn; ble byttedyret liggende for lenge i fellen, kunne skinnen bli ødelagt av kannibalisierende artsfrender eller andre åtseleterer. Fangstfeltene begrenses derfor ofte naturlig av topografiske forhold som hindret ferdsel; lange distanser over frosne fjorder med dårlig is, fjell, breer osv.

Spektakulær kulisse ved Austfjordneset; fjordens vestlige fjellkjede i strålende solskinn og vindstille—privat bilde Jörn Bohlmann

Kart over Svalbard med inndeling av fangstfeltene. Det er svært viktig å forstå, at inndelingen baseres på fangstmennenes erfaringer; grensene er på ingen måte absolutt, men har vært flytende. Ulike fangstpartier har betjent deler av to fangstfelt samtidig dersom forholdene lå til rette for det. (Rossnes,, 1993:127)

Målet

Målet med prosjektet er å dokumentere flest mulig fredete hytter på Svalbard. Med hensyn til en krevende infrastruktur på Svalbard, sikkerhetsmessige betenkeligheter med feltarbeid i fjerntliggende og isbjørnrike områder, anses det imidlertid som hensiktsmessig å finne et representativt utvalg av hytter som dokumenteres; fortrinnsvis hytter som kan knyttes til ulike fangstfelt. Utover sikring av kildeverdien som hyttene har, vil en dokumentasjon av helhetlige fangstfelt medføre en forståelse for terrengutnyttelse, plassering av hyttene i landskapet osv. Dette vil også gi kunnskap om den struktur fangstmennene la til rette for en økonomisk

fangstvirksomhet som ble utført i et så vanskelig terreng som på Svalbard.

Metoden

I utgangspunktet har vi ønsket å lage alle tegninger i målestokk 1:20. I enkelte tilfeller har vi måttet avvike fra denne målestokken for å få plass på et A3 ark, eller for å få detaljer så klare som mulig. Formateringen av rapporten for egen utskrift via internett kan medføre at tegningene varier i gjengitte størrelser. Det er derfor i hver tegning medgitt en meterskala i den angitte målestokk.

Det praktiske dokumentasjonsarbeidet ble utført slik som det er beskrevet i kompendiet av Kjeld Magnusen. Hans kompendium er også referansegrunnlag for alle bygningsspesifikke termer vi bruker i rapporten, se (Magnussen, K., Lowzow, I.: Hus, studiehefte nr.2, Institutt for folkegransking, Universitet Oslo, 1977)

Fra dagliglivet ved feltarbeidet, selv om vi hadde ferskvann med fra Longyearbyen, var det viktig å hente vann for oppvask eller klesvask. Her, ved Austbotnhytta, fyller Jörn Bohlmann vannflasken med drikkevann, som må kokes før inntak—privat bilde Morten Hesthammer.

I tillegg til tegningene har vi beskrevet hyttenes oppbygning. For det meste skiller det mellom konstruksjon, tak, interiør og eksteriør samt nødvendige tilleggsopplysninger.

Alle tegningene ble utført *før* vi fotograferte hyttene. Grunnen til dette er at tegningen fanget oppmerksomheten på spesielle og mindre markante byggetekniske detaljer. Framfor fotografiet skal tegningene fremheve hyttenes konstruktive karakter. I tegningene gjelder ikke plasseringen av spiker og pappstift på millimeter, men å tydeliggjøre markante spikerplasseringene der disse forteller noen om konstruksjonen av hyttene.

Billedokumentasjonen er tatt etter at tegnearbeidet ble utført. Fotografiene skal utfylle tegningene og gi tilleggsopplysninger om tilstanden, rester av interiøret osv. Noen av bildene er overeksponert. Dermed er bildene mindre vakre for det estetiske øyet, men viser flere bygningstekniske detaljer som ellers ikke ville være tydelig på tegningene.

Alle skisser i felt ble utført på millimeterpapir og senere rentegnet i Sysselmannens administrasjonsbygg etter avsluttet feltperiode. Vi har brukt ulike millimeterpapir; vanlig 80g/kvm og 120 g/kvm. Begge papir utvidet seg betydelig i felt; i regnvær var det rett og slett håpløst å tegne. Vannfast millimeterpapir har vist seg ubrukelig under de betingelser vi fant i felt. På grunn av utvidelse av millimeterpapiret har vi forholdt oss til papirets rutenett, ikke til reduksjonslinjalen, slik at feil grunnet papirets hygroskopiske egenskaper minimeres.

Vi har valgt, som i de fire foregående rapportene, å omtale fasaden med døra som fasade A i rapporten. Alle andre fasader blir kalt B, C og D i retning med klokka rundt hytta. Denne betegnelsen tar ikke noe hensyn til himmelretninger fasaden orienter seg til. Derimot har hver plantegning angitt himmelretninger.

Denne benevnelsen på fasadene tar ikke hensyn til plassering i forhold til himmelretninger, selv om det omtales de ulike fasader ofte som vendt mot vest, nord osv. For at leseren skal kunne plassere hyttene i forhold til himmelretning er alle plantegninger forsynt med en pil som peker mot magnetisk nord; dermed kan alle fasader plasseres i terrenget.

Vi mener bestemt at plassering i terrenget er en betydelig faktor i fangstmennenes kunnskap og viten om naturforholdene, fremherskende vindretninger osv. For de spesielt interessert er det mulig å sette plantegningen og kartutsnittet med hyttas plassering i terreng i forhold til hverandre. Dette vil tillate en nøye plassering av hyttenes fasader i forhold til strandkanten respektive terrenget generelt.

Austfjordneset hadde til og med en badstue å by på. Her sitter Jörn Bohlmann og Morten Hesthammer i kveldssola en vindstille kveld etter en runde i badstua og en dukkert i fjorden.—privat bilde Jörn Bohlmann

Om feltarbeidet

Etter ankomst i Longyearbyen på en onsdag hadde vi et par dager tid å organisere proviant og utstyr. Siden oppdraget i år ikke forutsatte bruk av Zodiak'en, var organisering redusert til å pakke feltutstyr (vanntette klær, soveposer, kokeapparat, liggeunderlag, gevær og signalpistol, osv.), kommunikasjons- og tegneutstyr, verktøy og proviant.

Lørdag morgen tok det lille helikopteret til Sysselmannen oss ut til Fredheim, hvor vi hadde et bekvemt dokumentasjonsopphold. For å strekke våres ben gikk vi en daglig spasertur i de umiddelbare omgivelsene og kunne observere en del båt- og helikoptertrafikk i nærheten. En søndag i lunsjtiden fikk vi besøk av en gruppe ornitologistudenter fra Svalbards Universitet; og en mindre gruppe polske turister hadde vi også gleden av å hilse velkommen til Fredheim.

Etter godt og vel en uke på Fredheim ble vi hentet av det store redningshelikopteret som transporterte vårt utstyr, proviant og oss selv til Austfjordneset. Med seg hadde helikopteret ferske grønnsaker og salater som medarbeidere fra Kulturminneavdelingen ved Sysselmannen hadde handlet for oss. God og fersk mat er viktig for trivselen. Etter at vi og utstyret var «lempet ut» ved Austfjordneset, hadde vi igjen gleden av å bo på plassen vi dokumenterte. Og for en plass! Austfjordneset har bevart fangstmennenes sjarme, og hytta har vært i bruk helt opp til våres dager. Den siste fangstmannen forlot plassen året innen vi ankom. Innredning og bygninger forteller historien om dagens fangstliv på Svalbard, supplert med moderne kommunikasjonsutstyr, verkstedet, lagerhuset og – til våres store glede – en fungerende badstue.

Men ikke bare at hytta og omgivelsene har sin sjarm – også været viste seg stort sett fra sin beste side. Riktignok hadde vi en del kald og sterkt vind i løpet av oppholdet på Austfjordneset. Nysnøen lot heller ikke vente på seg, men i og med at solen viste seg de fleste dager var de nevnte ting bare som krydder i tilværelsen å regne. Et par dager var det vindstille, slik at naturen riktig fikk vist seg fra sin fineste side.

En lengere tur til Austbotnhytta var en velkommen avveksling etter mange stillesittende dager, selv om vi var flinke til å gå daglige spaserturer for å forbrenne noen kalorier. Det var viktig å gå de 16 kilometer til Austfjordbotn med lavvann; ved høyvann ville to større elvemunninger vært umulige å passere med vårt utstyr.

Dessverre hadde vi, da vi kom «hjem» til Austfjordneset etter en arbeidsrunde og overnatting på Austbotnhytta, tapt alle bilder vi tok av objektet. Det eneste bilde som var tilbake var faktisk et par som Morten tok, og som viser hytta tilfeldig i bakgrunnen. Igjen viste det seg, hvor nyttig millimeterpapir, blyant og tålmodighet er. Tegningene er inkludert i rapporten.

Faunaen var derimot mer tilbakeholden enn ved de siste par dokumentasjonsopplegg. Bortsett fra en del rev og reinsdyr er kun hvitfisk verd å nevne; isbjørnen fikk vi bare se fra helikopteret.

Fangstfelt 12 - Sassendalen og fangstfelt 28 - Østre Wijdefjord

Sassendalen som fangstfelt begrenses i nordlig retning med Tempelfjorden «samt en rett linje fra Von Postbreens nedre del over Bogebeen til Svanbergfjellet», (Rossnes, 1993:75). Østlig begrenses fangstfeltet med en rett linje fra Svanbergfjellet til Wallenbergtoppen; i sør tjener en rett linje fra Wallenbergtoppen i retning Mefjellet til sør fra Brentskaret og grenser her mot fangstfeltet 11. Naturforholdene beskriver Rossnes som store, flate og vegetasjonsrike daler med prinsipielt gunstige isforhold, men uten naturlige havner og store, men rene grunner. Viltbestanden er i følge fangstmannen Georg Bjørnes en av Svalbards beste. Bjørn trekker riktignok ikke særlig ofte over de flate daler, men rein oppholder seg ofte her. Dessuten er terrenget rikt på rype: og i tillegg hekker gås i Sassendalen. Drivved som brensel er rikelig, (Rossnes, 1993:75). Fangstfelt 28 - Østre Wijdefjord grenser mot øst til Kinanderfjellet, mot sørvest fra Kinanderfjellet til Universitetsbreen øst for Stjernspetzfjellet. En rett linje herfra til midten av Valhallfonna og fra øst en rett linje med retning Verlegenuken-Newtontoppen og videre med en rett linje fra Newtontoppen mot Svanbergfjellet begrenser fangstfeltet.

Naturen er preget av Wijdefjordens skrånende fjellsider og mange isfrie daler. Kun tre breer i den nordlige del av terrenget rekker helt ned til sjøen. Fjorden pleier å være åpen til langt ut på vinteren, og breene kan således være vanskelig å passere. Vegetasjonen er forholdsvis rik. Bunnen av fjorden har flere breer, blant annet den store Mittag-Lefflerbreen, som munner ut i fjorden.

Om sommeren er Wijdefjorden enkelt tilgjengelig for fartøy; om vinteren er den ytre del av fjorden ofte åpen til langt over jul. Fjorden er ren; ved hovedstasjonen i Austfjorden og bistasjonen sør for Ridderborgen finnes gode ankerforhold. Terrenget betegnes som godt reve-terreng, lite bjørn, god tilholdsplass for rype, samt usedvanlig mye snadd. I det senere år med milde vintre har reven kvalitetsmessig tapt seg sterkt. Ærfugl holder seg her langt ut over vinteren, så lenge fjorden er åpen (Rossnes, 1993:137)

Og hvem er vi?

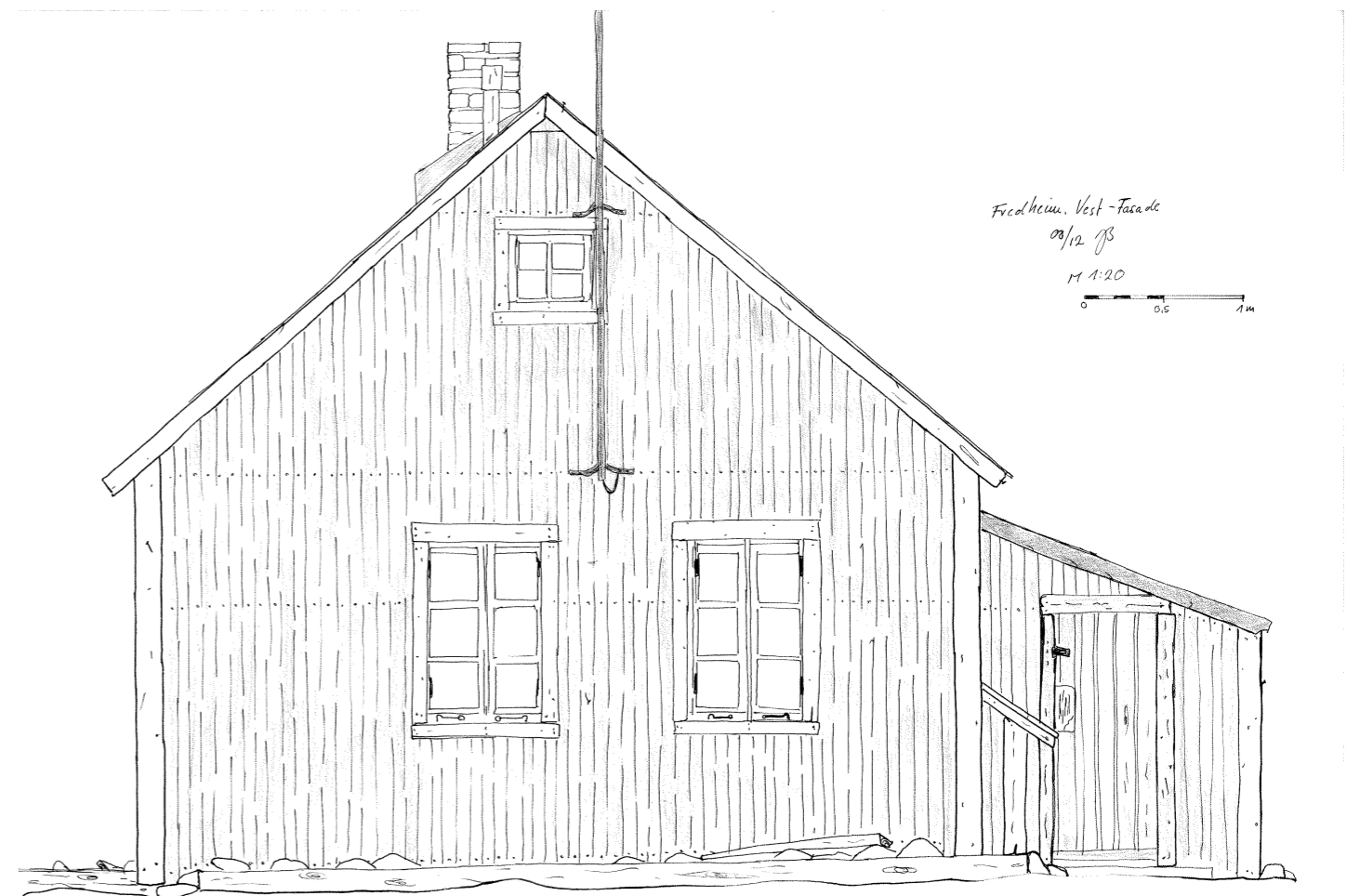
Jörn Bohlmann er født i nærheten av Hamburg, Tyskland. Med bakgrunn i to tradisjonelle håndverksutdanninger, seilmaking og trebåtbygging, skriver han for tiden en doktorgrad innen et marinarkeologisk emne ved Høgskolen i Sør-Trøndelag respektive NTNU., Trondheim. Siden november 2012 er han tilknyttet fagkretsen ved Vikingeskibsmuseet i Roskilde, Danmark.

Morten Hesthammer er født i Larvik, og vokst opp i Langesund. Utdannet navigatør og skipstømmer. Jobber for tiden som verftsformann ved Hardanger Fartøyvern-senter i Norheimsund.

Morten Hesthammer (t.v.) og Jörn Bohlmann tar en liten, men fortjent, pause i solveggen ved Austfjordneset. Privat bilde Morten Hesthammer.

Fredheim—Sassendalen

Hovedhuset i Sassen, Fredheim

Hovedhuset i Sassen er kalt Fredheim og er mer å karakterisere som et lite hus, med saltak, enn en fangsthytte. Det er tydelig at Hilmar Nøis har satset på komfort, og det kan nok ha spilt en rolle at han har hatt med seg sin kone på overvintring og ønsker å gjøre livet så komfortabelt som naturen her oppe tillater.

Huset bygde Hilmar Nøis i 1924. Materialene ble fraktet frå Longyearbyen og inn til Sassen med "Forsete", og Nøis hadde fått med seg Mathias Skulestad frå Voss som snekkerkyndig. Disse to "hugget opp grina" (Pedersen 2009; 52), og fikk gjort det meste ferdig utvendig. Innredningen gjorde Nøis ferdig i ettetid. En del av materialene Nøis hadde kjøpt for bygging av Fredheim gikk med til å reparere Gammelhytta slik at de kunne bo der til Fredheim var ferdig. Først høsten 1927 kunne det nye hovedhuset tas i bruk.

Utvendig

Utvendig er huset kledd med faspanel, som er malt i en mørk farge, mens hjørnelister og vinduslister er malt hvite. En ting som først undret oss litt var at vinduslistene var satt på plass før kledningen, i alle fall er kledningen passet inntil listverket. Svaret på det fant vi da vi så på kledningen over inngangspartiet. Her ser vi at hele huset har blitt kledd opp på nytt, og at det er foret utenpå den gamle kledningen. Det er foret ut med lekter på 50 mm, og lagt en ny faspanel utvendig. Den nye faspanelen er 12 x 82 mm, mens den gamle er 90 mm bred og sannsynligvis 16 mm tykk. Vi ser av bilder fra 1960 at huset den gang var malt som i dag. Kledningen som vises over inngangspartiet er umalt, men samtidig viser fotografiene at takutstikket på huset var større den gang enn nå. Fotografiene fra 1960, tatt av Nodtvedt, viser også at hytta den gang hadde et bislag med møne på det nordøstre hjørnet. Bislaget ble fjernet sommeren 1983 av pensjonist og hobbysnekker Arne Hein, som da var ansatt som vedlikeholdsmann av selsmannen.

På nordsiden av huset er det en liten platting der tilbygget den gang var, så det er ikke helt utenkelig at dette

er rester etter tilbygget og ikke bare en altan. Bjelkene til "altanen", som for øvrig ligger i hele husets lengde på nordveggen, er 150 x 150 mm. Platingen, som kun ligger der tilbygget var, er 35 x 160 mm. En 60 x 160 mm planke dekker bjelkenes ender i hele lengden.

Hjørnelistene på huset er 22 x 145 mm, og 22 x 160 mm

Vinduslistene 24 x 98 mm, og 21 x 95 mm

Vannbord på siden 14 x 98 mm og vannbord på tak 22 x 125 mm

Fredheims fasader D og C; kjøkkenvinduet til venstre i D-fasaden, til høyre i samme fasade; vinduet i dagens trappehus.

Sesongen 1962-63 var siste gang Hilmar overvintret ved Fredheim, og hytta ble deretter solgt til staten. Selsmannen har holdt hytta i stand, og opp igjennom årene har hytta blitt gjort om fra en fangsthytte til en tjenestehytte. Utvendig er det meste som tidligere, men innredningsmessig er det ikke så mye som minner om fangstliv og overvintringer.

Fredheim ble pga. sin alder automatisk et fredet kulturminne i 1985. I 1986 ble Fredheim pusset opp, og i den omgang også isolert utvendig. Nye spesialbestilte vinduer, sannsynligvis pga. målene, ble da satt inn i huset. Hans Bjelke utførte arbeidet (Svalbardposten 19. september 1986). Fotografier fra 1978 og tidligere viser at huset var utstyrt med varevinduer, og som har

blitt byttet ut med kobla vinduer. Med varevindu menes en innvendig og en utvendig vindu som er hengslet hver for seg.

Paul Adams som bodde sammen med Nøis i en periode i 1958 beskriver huset slik:

Fra den lille inngangen gikk man rett inn i kjøkkenet hvor det første man la merke til var den store ovnen. Kjøkkenet førte videre inn til soverommet hvor det sto en dobbeltekø, og videre inn i en stue som var omtrent like stor som soverommet. Her var det to køyer, et spisebord og en liten vedovn. Med denne ovnen brukte man gjerne 1 time for å koke en kjele kaffe, men den varmet opp stua hele vinteren ganske brukbart. I andre etasje var et stort loft i hele husets lengde (Adams 1961;20).

Inngangspartiet, gangen

Med det samme man går inn døra i inngangspartiet står man inne i en liten gang som er 165 cm bred og 160 cm lang. Denne er sånn sett utenfor kroppen på selve huset. Veggene er kledd med en smal perlestaffpanel 60 mm bred, og hele rommet er brunmalt. Et lite avvik i panelen finnes under vinduet hvor det er lagt inn et bord med trønderpanel, dvs at to bord er frest ut av ett. Hvert bord er 70 mm bred i denne panelen.

Den synlige panelen i himlingen er liggende 17 mm tykke bord. Bredden varierer mellom 100 til 140 mm. I taket innvendig er det åpning etter en "luftelyre". Eldre fotografier viser hvordan luftingen har sett ut utvendig, men nå er den altså fjernet både i gangen og i vedlageret, dvs rommet innenfor. Det firkantede hullet er 14,5 x 15 cm, og under taket er det lagt på en flens av tre.

Vinduet i rommet er svært lite. Lysåpningen er ikke større enn 13 x 19 cm, og det ser såpass merkelig ut at vi fjernet en list for å se om det virkelig har vært slik. Det viser seg at det nye vinduet som er satt inn helt klart er mindre enn tidligere. Åpningen hvor det gamle vinduet har stått er 42,5 x 43,5 cm, noe som vil gi en lysåpning som er betydelig større enn i dag da dagens vinduskarm kun er 33,5 x 31 cm.

Vedskjulet

Vedskjulet, som ligger i forlengelse av gangen har samme bredde som gangen, 165 cm, og er 130 cm langt. Der veggene i gangen er doble, har veggene i vedskjulet enkle vegger. De stående bordene i ytterveggene er 25 x 105 mm, og det samme er ytterkledningen.

Kjøkkenet

Når man trer inn i selve huset fra gangen kommer man direkte inn i kjøkkenet. Kjøkkenet er 240 cm bredt og 300 cm langt. Til høyre er det en kjøkkenbenk, et par hyller og i dag også en kommode hvor et gassbluss er plassert på toppen. Et foto fra 1978 viser samme kommoden i soverommet ved siden av etasjekøylene der skrivepulten nå står. Innerst i venstre hjørne står skorsteinen, og ved siden av denne står en vedovn. I dag er det en liten standard "SMS ovn". Så gammel i huset er nok ikke ovnen, for det er helt tydelig at det har stått en større ovn her. Det er jo der all matlaging har foregått tidligere, og i glansperioden sto det en emaljert kjøkkenovn her. Gassblusset er altså et nyere tilskudd, som gjør hytta bruksvennlig for dagens brukere.

I den tida Helfrid regjerte på Fredheim var det også en vanntank med kran på kjøkkenet (Hallvard Holm i Helfrid Nøis sin nekrolog i Svalbardposten 12 april 1996).

Alt stående treverk i kjøkkenet er gulmalt. Malingen skaller av, og det er spor etter andre farger under dette ytterste laget.

Himlinga består av hvitmalte faspanelbord av samme bredde og type som i resten av boarealet i huset. Se stua.

Stua

Stua ligger i det nordvestre hjørnet av huset, og er 332 cm bred og 277 cm lang.

Veggene er kledd med 16 x 87 mm gulmalt faspanel. Det er foretatt malingsprøver på vegg, dørlister og ramtre av dør, og disse viser at rommene har gått igjennom en mengde andre farger tidligere. Alle hjørner i stua er listet. På østveggen er det noen grove flatlister, som står i

lodd på innerkant, og følger veggen som ikke er helt i lodd på siden. På motsatt vegg, dvs østveggen er hjørnene listet med en fint profilert list, som ser ut til å være en 40 x 40 mm himlingslist. Et hjørne i yttergangen er listet med samme profil, så disse listene har sikkert stått der lenge. Vi antar at det er brukt rester av taklister til dette formål. Dvs at vi mener taket har hatt andre taklister før sponplatene ble hengt opp.

Stua, slik den er innrettet i dag. Skilleveggen mellom stua og hyttas originale soveværelse er fjernet og stua domineres av den moderne sofaen.

Himlingen er kledd med 12 mm hvitmalte sponplater, hvor skjøtene er dekket av 12 x 28 mm skarpkantede lister. Over ovnen er det en skyveventil for lufting over tak. Taket er rammet inn med 45 x 45 mm hulkillister, også disse er hvitmalte. At himlingen er kledd med sponplater tyder på at dette er gjort etter 1970, da salget og bruken av sponplater først tok fart da.

Golvbordene er brunmalte, noe som er svært greit når man skal reingjøre. Golvlistene mangler til dels, men dem som finnes er 20 x 90 mm også disse brunmalte.

Ovnene i huset er av nyere dato, mens brannmurene er eldre. For å beskytte treverket rundt ovnene er det lagt

et lag med teglstein utenpå treverket. Teglsteinene er deretter pusset med et lag som er omkring 1/2" tykt. Kantene av brannmuren er dekket med et bord, som er listet litt ned over kanten. Listene som rammer inn brannmur og skorstein i stua er mange små biter, hvor profilene ikke er like hverandre. Oppetter skorsteinen er det et avtrykk i malingen som viser at det har vært en bred list, på størrelse med golvlistene, på det nedre stykket. Denne lista mangler, og det gjør også profillista som tydeligvis har fortsatt helt ned til golvet.

Fredheim i 1984-85; feltarbeider Petter Kolbjørnsen sitter i stua; bilde Norsk Polarinstitutt

Soverommet

Fra kjøkkenet går man videre inn i huset til soverommet. Rommets størrelse er 332 x 200 cm. Tidligere har dette rommet vært adskilt fra stua med en vegg, men nå er det kun en liten del av veggen som står som en skillevegg ved ovnen i stua. Ut fra fotografier ser det ut til at skilleveggen har blitt fjernet i tidsrommet medio 1960 til medio 1970. På soveromssida av skilleskottet er det en brannmur, og i kjøkkenveggen er det spunnet inn en firkantet bit hvor røykrøret fra soverommets tidligere ovn har blitt ledet. Røykrøret har blitt ledet inn i

Vel, soverommet har ikke lenger en ovn, men køy finnes. En etasjekøye er bygd av enkle materialer i det sørvestre hjørnet. Køya står således på siden av vinduet. Rett under vinduet står en skolepult av eldre årgang. Når etasjekøyene har blitt satt opp vet vi ikke, men fotografier fra 1978 viser at det allerede den gang var bygd etasjekøyer. Før Fredheim ble kjøpt av staten var det to enkle senger i rommet.

Nå som soverom og stue går i ett er himlingen også den samme, nemlig sponplater. Der skilleveggen har stått er det reist en stolpe inntil veggene og lagt en ås ovenpå. Åsen ligger presset oppunder himlingen og er nok satt opp for å avlaste bjelkene i andre etasje slik at disse ikke skal henge.

Etasjesenga i den del av stua som var soveværelse. Bildet viser at innredningen har vært forandret i tidens løp. Her et bilde av speideren Nils Handegård i 1978 i Fredheim. Skapet til høyre er nå plassert i kjøkkenet, og malt gult. Privat bilde Ingunn Handegård, Øystese.

Møbler i stua

Stua er for så vidt godt møblert med en stor hjørnesofa, en god stol og et bord. Disse er nok satt inn i seinere år, da de ser ut til å være hentet fra Ikeas katalog fra omkring 1980-tallet. Med tanke på at Fredheim er et fredet kulturminne som skal representere et visst årstall eller periode, virker det underlig med såpass nye møb-

ler. På den annen side fungerer møblene godt med tanke på bruken Fredheim har i dag.

Fargevalgene

I 1983 ble hytta malt innvendig med 2 strøk av Arne Hein på oppdrag for Sysselmannen. Det er all grunn til å tru at det var da det hele ble malt gult slik som det fremstår i dag. Fargetrappene utført av Sander Solnes ved Svalbard Museum viser at det har vært helt andre farger på veggene tidligere, noe fotografier fra ca 1960 og 1970-tallet også bekrefter.

De tidligste fargene har vært relativt mørke, og først etter 1960 har de blitt lysere. Først flere nyanser av hvitt, og tilslutt altså gult.

Trapperommet

Fra stua går vi videre inn i trapperommet. I det nordøstre hjørnet er det et lite repot med en rett trapp som går opp i andre etasje. Trappehuset har lik bredde som kjøkkenet, men er adskilt fra dette ved skorsteinen. Rommet her er det eneste rom i første etasje som ikke er malt. Utover trappa er det få faste ting i rommet; det begrenser seg til en knaggrekke og et par hyller. På nordveggen er det et bredt felt hvor det ikke er panel, men er slått på en plate i stedet. Det er nok her døra ut til bislaget, som ble revet i 1983, sto.

Himlingen i trapperommet er kledd med 16 mm faspanel, mens over mot trappa mangler det et felt.

Andre etasje

Huset er såpass stort at det har to etasjer. Nå har ikke andre etasje så stor plass og er heller ikke på samme hjemmekoselige vis som i første etasje, men fremstår rått og enkelt. Andre etasje er et loft hvor skråtaket går helt ned til golvet. Sørsida i rommet er som beskrevet, mens på nordsiden er det satt opp en vegg litt inn i rommet. Slik det er i dag kommer man opp trappen ved den østre veggen. Rett ved siden av trappen er det et lite kott som strekker seg bort til skorsteinen. Resten av etasjen er ett rom. Det er kun i den vestre delen at det er noe møblement, nemlig tre enkle køyer. Disse er ikke

svært gamle, og er nok mer tilpasset dagens bruk enn fangstlivet tidligere.

Dagens loft er utstyrt med tre enkeltsenger.

Overvintringer i Fredheim

- 1911 – 12 Daniel Nøis, Peter Klausen og Håkon Aronsen. Hilmar Nøis, Martin Pettersen og Martin Klausen var i samme fangstlag, men lå et annet sted.
- 1914 – 15 Jonas Sandmo. Hilmar Nøis og Konrad Johansen var i samme lag, men lå annet sted
- 1915 – 16 Hilmar Nøis og Jonas Sandmo
- 1920 – 21 Karl Fosmo
- 1921 – 22 Hilmar Nøis og Ellen Dorthe Nøis. Ellen Dorthe fødte sønnen Johannes Kaps her. Leonard Sørensen var sammen med Hilmar, men hadde base annet sted.
- 1922 – 23 Ivan Hoklin og Ilja Orlik
- 1924 – 25 Hilmar, Ellen Dorthe og Johannes Kaps Nøis
- 1925 – 26 Hilmar Nøis og Schølberg Nilsen Nøis
- 1926 – 27 Hilmar Nøis og Nils Nilsen Nøis. Sven Ols-son var på same lag men hadde base annet sted.
- 1927 – 28 Nils Nilsen Nøis med kone og Johan Nøis. Hilmar var på samme fangstlag, men hadde base annet sted.
- 1928 – 29 Johan Andreas Nøis, Julius Nøis, Nils Nilsen Nøis med kone.

- 1929 – 30 Samme som året før.
 1930 – 31 Hilmar Nøis, Julius Nøis og Johan Nøis
 1931 – 32 Edvin Nøis og Schjølberg Nøis
 1932 – 33 Edvin Nøis, Schjølberg Nøis og Johan N. Nøis
 1933 – 34 Edvin Nøis og Schjølberg Nøis
 1934 – 35 Hilmar Nøis, Sverre Skoglund og Andrejev Hodorka
 1935 – 36 Hilmar Nøis og Egil Johansen
 1936 – 37 Hilmar Nøis og Hans Skarsten
 1937 – 38 Hilmar Nøis, Helfrid Nøis og Johannes Kaps Nøis
 1938 – 39 Hilmar Nøis, Helfrid Nøis og Johannes Kaps Nøis, samt Albert N. Nøis og Edvin Nøis med sin kone Anna.
 1939 – 40 Hilmar Nøis, Helfrid Nøis og Johannes Kaps Nøis, samt Edvin og Anna Nøis.
 1940 – 41 Hilmar Nøis, Helfrid Nøis og Johannes Kaps Nøis
 1946 – 47 Hilmar Nøis og Adolf Lorentsen
 1947 – 48 Kåre Sandstad og Kåre Sørensen
 1948 – 49 Hilmar Nøis
 1949 – 50 Hilmar Nøis og Johannes Kaps
 1950 – 51 Hilmar Nøis, han ble alvorlig syk i denne perioden.
 1951 – 52 Fredrick Ruback og en svensk professor
 1955 – 56 Hilmar Nøis og Helge Nessan
 1956 – 57 Hilmar Nøis og Helge Nessan
 1957 – 58 Hilmar Nøis og Helge Nessan
 1958 – 59 Hilmar Nøis og Paul Adams
 1961 – 62 Hilmar og Helfrid Nøis. Edvin, Anna og deres sønn Arne var i samme lag men hadde base i Skansbukta
 1962 – 63 Hilmar og Helfrid Nøis, samt Arnold Zonneveld (Nederlandsk teologistudent)

Alle overvintringer er hentet ut fra Polarbøkene hvor Odd Lønø har beskrevet overvintringer.

Feltarbeidernes dagligliv på Fredheim 2012; ved lunsjbordet til venstre Jörn Bohlmann, til høyre Morten Hesthammer. Privat bilde Jörn Bohlmann

Bideliste Fredheim

- 8605 D-fasade, som vender mot øst, kjøkken vinduet
 8606 som bildet før
 8607 som bildet før, men C-fasaden synes litt
 8608 D/C-fasaden
 8609 D-fasaden med inngangstilbygget
 8610 D-fasaden, frontalbilde
 8611 som bildet før
 8612 B/A-fasaden med veststativet ved inngangen
 8613 A-fasaden, Morten Hesthammer på vei opp mot taket
 8614 som bildet før
 8615 som bildet før
 8616 som bildet før
 8618 antenne på fasaden/taket
 8620 distansebilde av A-fasaden med sagbukk for ved osv.
 8621 som bildet før
 8622 som bildet før
 8624 C/B-fasade

- 8625 som bildet før
 8626 C-fasade, frontalbilde
 8631 Nødhytta og Fredheim til sammen, sett fra en sørlig retning
 8634 som bildet før, sett fra en vestlig retning på loftet, man ser mot sør, stående på trappen med hodet opp på loftsnivå
 8710 lagerrommet på loftet med mursteins pipe, høykantbilde
 8711 lagerkammeret på loftet
 8712 trappenedgangen, sett stående på loftet
 8713 sengeplasser på loftet
 8714 som bildet før
 8715 som bildet før, sett mot østlig retning
 8717 som bildet før, sett mot en vestlig retning
 8718 enkelt isolering med papp
 8719 gavlveggen mot vest, veggen til den lille lagerrom til venstre
 8720 nedgangen sett fra loftet
 8721 bukken for vedsaging utenfor
 8722 pipen og taket med permanentlufting
 8723 som bildet før
 8724 Fredheimen og brinken
 8725 som bildet før
 8726 Fredheim og Nødhytta, sett fra brinken
 8727 teappen opp mot loftet, sett fra inngangsrommet i Fredheim
 8728 som bildet før, høykant
 8729 den opprinnelige inngangsdør er stengt med en plate
 8730 som bildet før
 8731 som bildet før, høykant
 8732 garderobekroker i den gamle inngangsrom av Fredheim
 8733 skapet dette rommet
 8734 «etterisoleringen»
 8736 trappen sett fra loftet
 8737 som bildet før
 8738 isolering med papp, sett på loftet
 8739 hyttas inngangsdør gamle låsemekanisme
 8740 inngangsdøra sett innvendig, høykant
 8741 dagens inngangsrommet, sett innvendig mot sør

8743 vinduet i inngangsrommet mot sør, høy kant
 8744 som bildet før, høykant
 8746 permanent lufting i inngangsrommet som er stengt for godt som bildet før
 8747 vedlager ved inngangsrommet
 8748 gammelt skap i inngangsrommet
 8749 inngangsdøra med lås utvendig
 8750 panelbord innvendig ved inngangsrommet
 8751 kjøkken sett fra inngangsdøra til hytten/kjøkken som bildet før
 8752 ved kjøkken i ovn
 8753 gasskomfyr i kjøkken i dag
 8754 frontal utgangsdøra til inngangsrommet, t.h. stuedøra
 8755 gasskomfyr
 8756 som bildet før
 8757 skapet som er muligens originale innretning i kjøkken
 8758 eldre skap, muligens originalinnretning
 8759 fargebruk i kjøkken
 8760 vedovn i kjøkken, høykantbilde
 8761 vedovnhjørnet i kjøkken, høykantbilde
 8762 gamle dørhengsel
 8763 i kjøkken bevitner gamle oppheng for klær annerledes innretning
 8764 dagens stue
 8765 som bildet før
 8766 som bildet før
 8767 stua, man ser dagen etasjeseng og den manglende vegg
 8768 som bildet før
 8769 stua, man ser B/C-fasaden innvendig
 8770 glasskapet som kan være en originaldel
 8771 åpnet glasskap
 8772 etasjesenger som står i den gamle soveværelse, men vegg til stua er rivet
 8773 gamle skolepult
 8774 som bildet før
 8775 Hilmar Nøis' portrett i hytta
 8776 som bildet før
 8777 stuas ovn og døra til den gamle

inngangsrom til hytta (med loftstrappen)

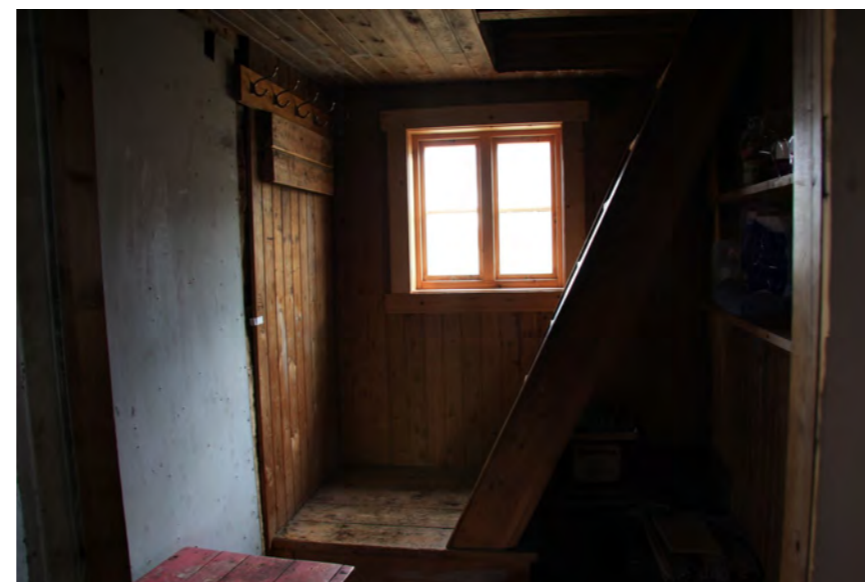
8780 stuas ovn
 8781 etasjeseng i stua, man ser stuebordet
 8782 stue med stuebord og etasjesenger i bakgrunnen
 8783 en krakk, sannsynlig del av hyttas originale innretning
 8784 garderobe mellom døra til kjøkken og etasjesengen i stua
 8785 parafinlampe for bruket i vinteren
 8814 fargeprøvene i stua, tatt ved ulike plasser
 ser
 8815 som bildet før
 8816 som 8814

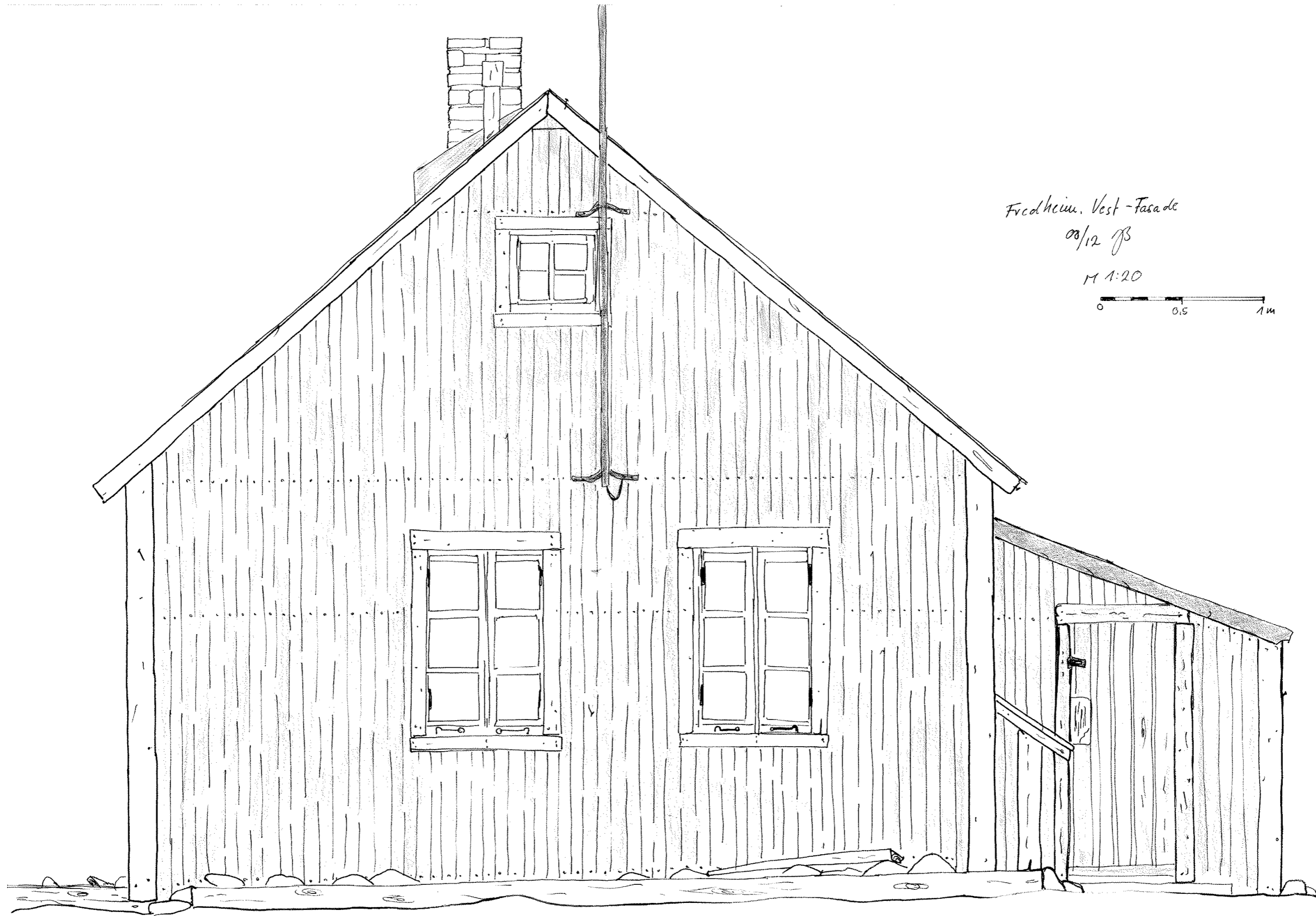

I leserekkefølge: 8615, 8724, 8760, 8754 og 8774

Bilder i leserekkefølge:

- 8770 stua
- 8756 i kjøkken, døra ut til forrommet og til høyre
Døra til stua
- 8779 stua med utgang til trapperommet
- 8721 på loftet, nedgangen til trapperommet
- 8728 trappen opp til loftet
- 8731 hyttas gamle utgang med nord er tettet med
en plate
- 8712 hyttas B/A-fasade med inngangen
- 8625 C/B hjørnet av hytta

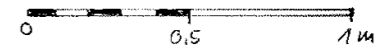

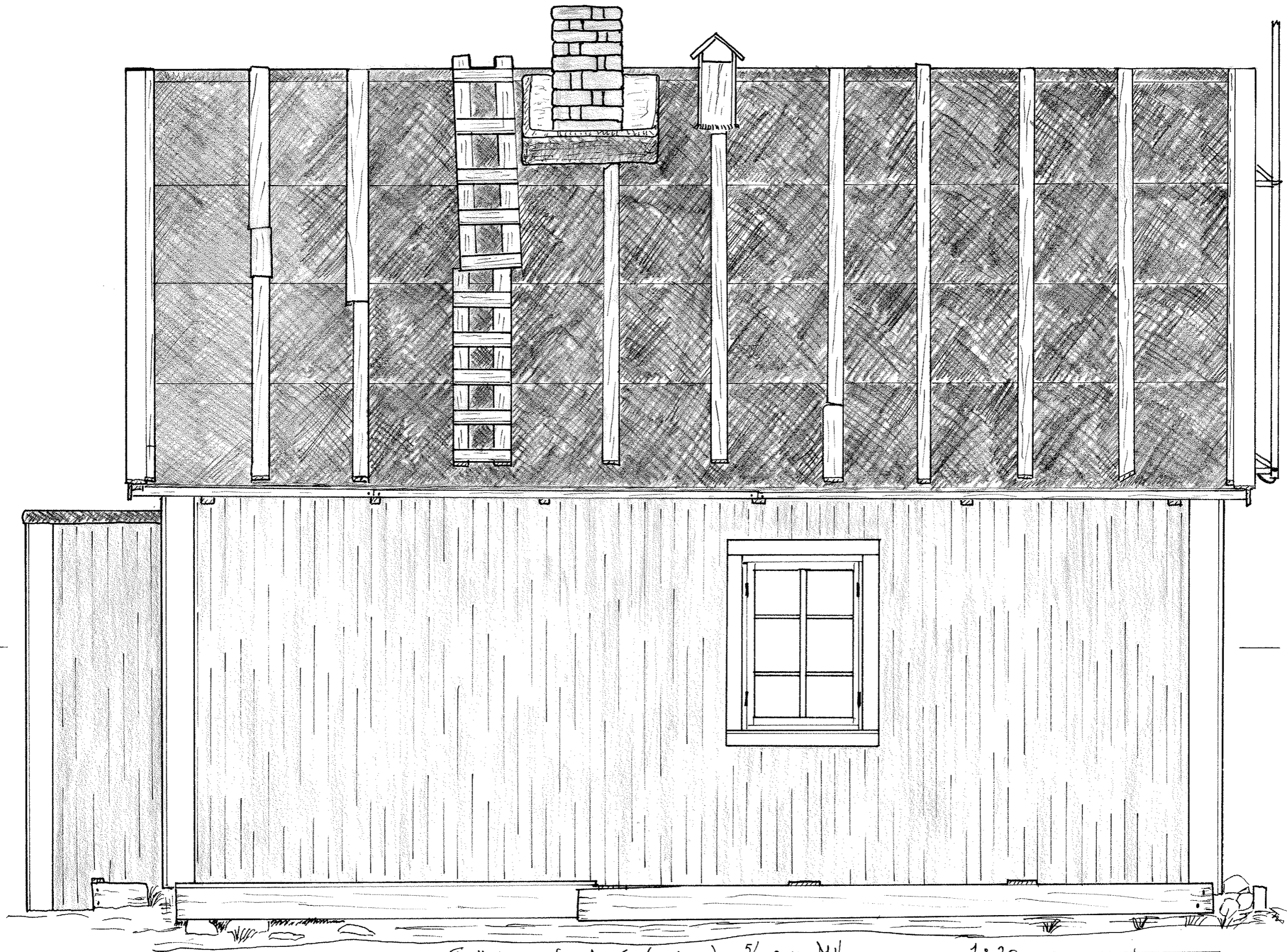

Frødalheim. Vest-Fasade

08/12 B

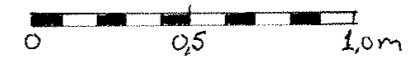
M 1:20

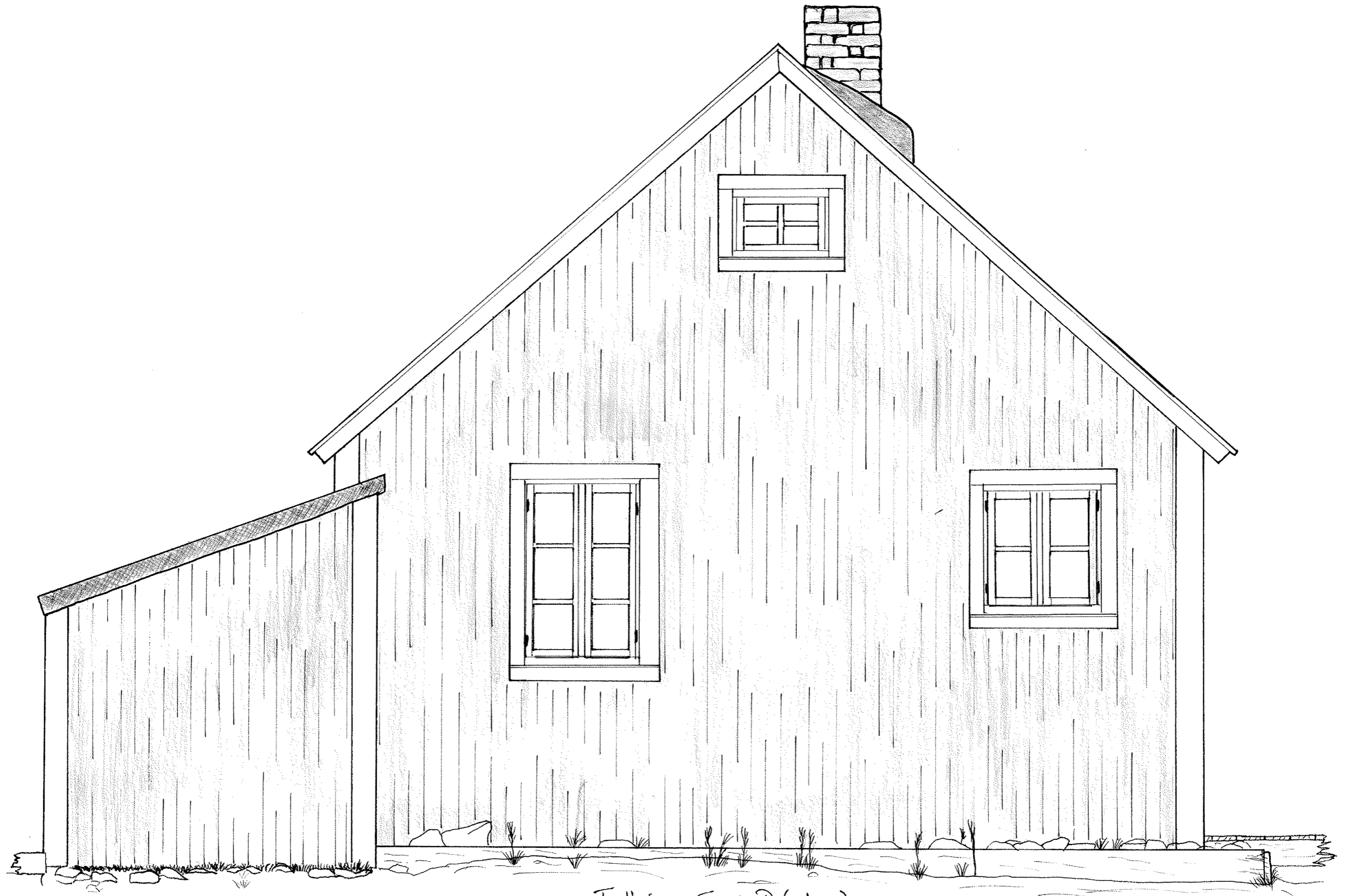

Fredheim, fasade C (nordvegg) 5/8-2012 M.H.

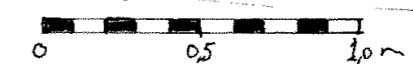
1:20

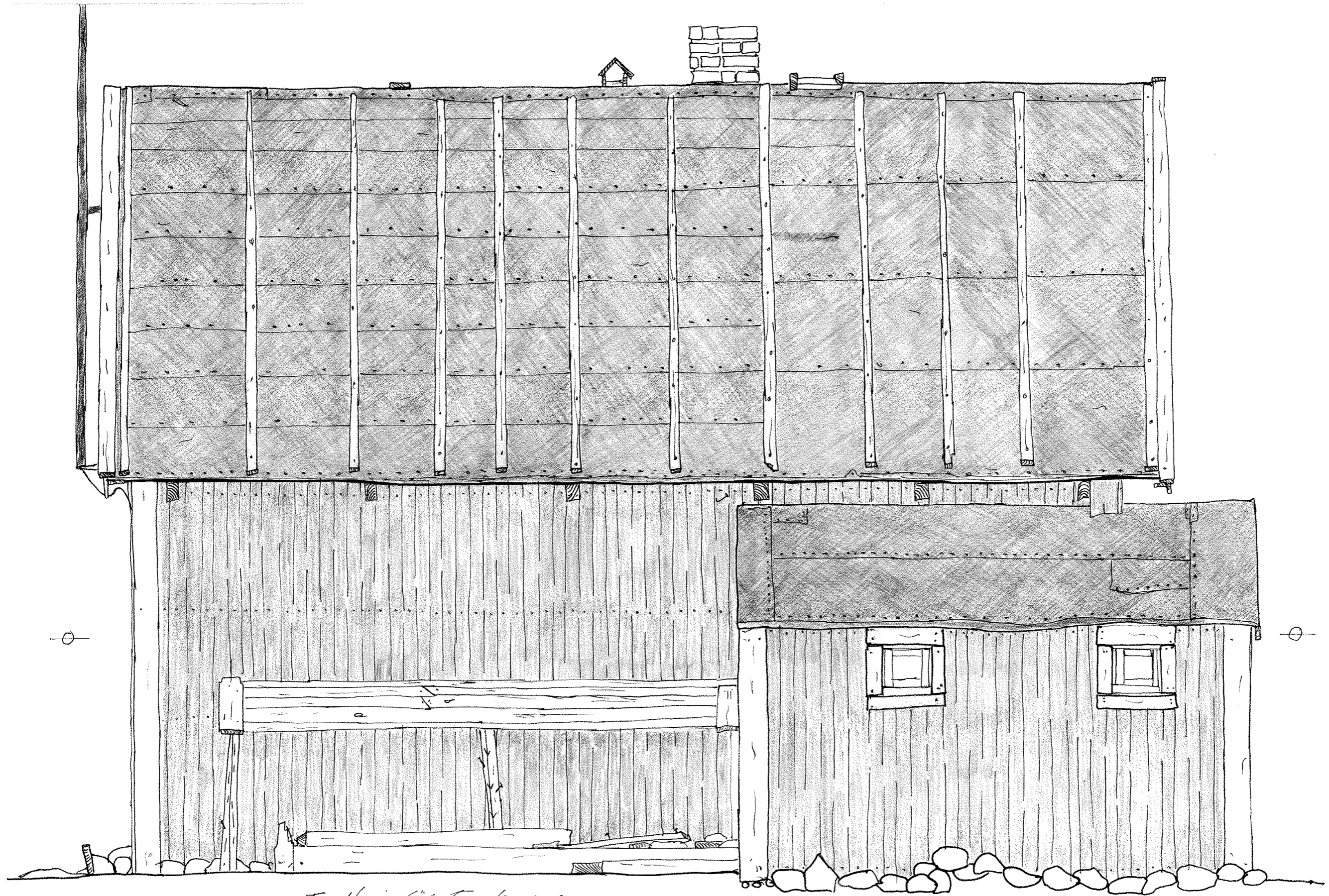

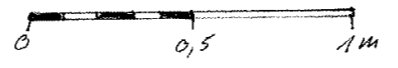
Fredheim, Fassade D (ostweg)
5/8-2012 M.H.

1:20

Fredheim, SÖV-fasade 111:20

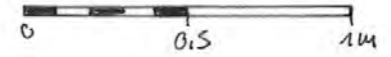

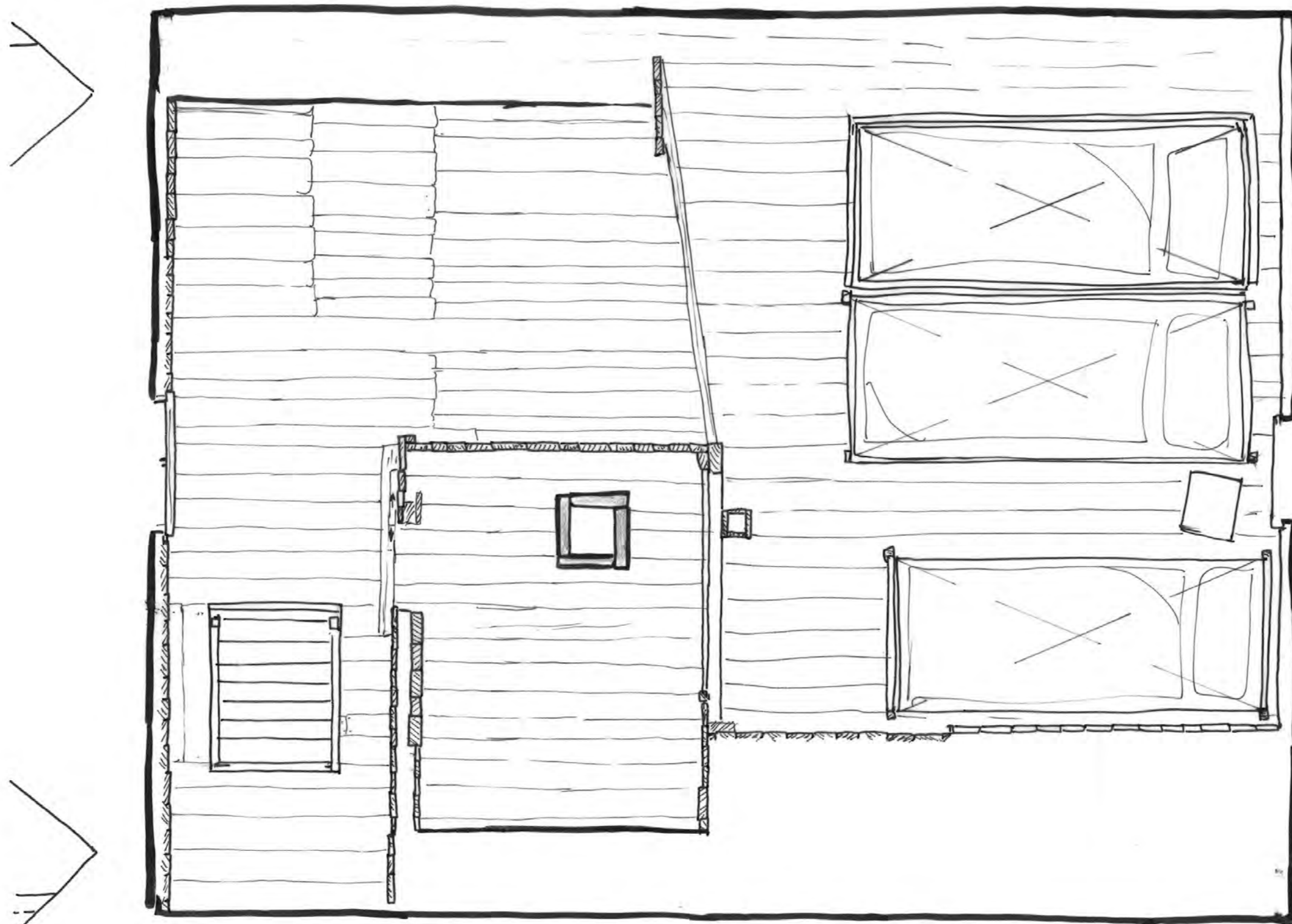
JS 08/12

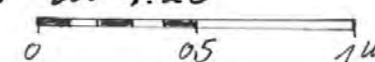
Snitt Fredheim,

øst-Fasade, unvendig,
ca 1m fra veggen
17 1:20 JS 08/12

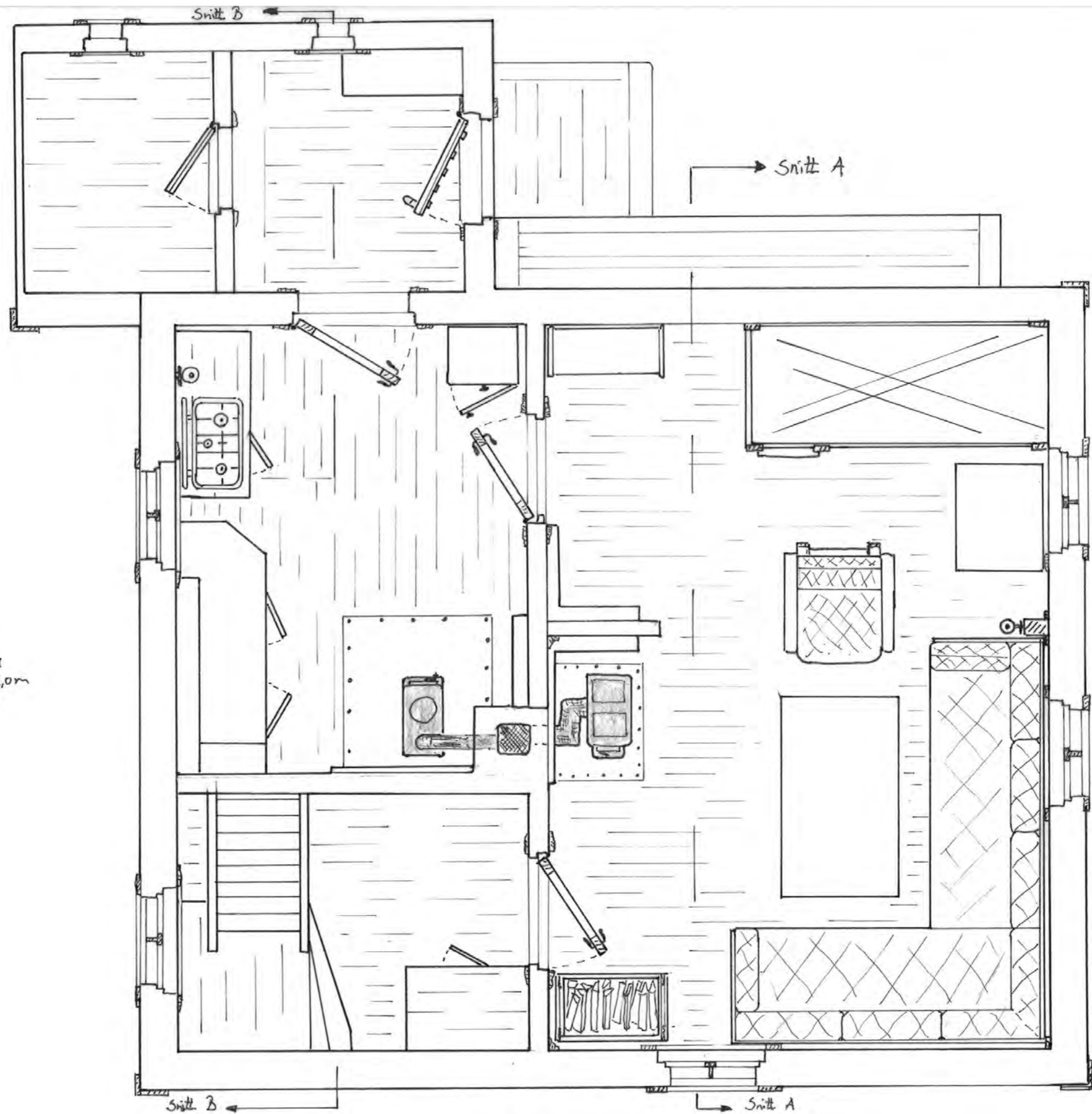
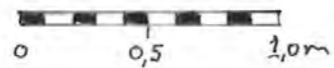
Plan Fredheim, 2. etasje ut 1:20

J.B. 08/12

Fredheim
Plantegning
8/8-2012 *Ylf.*

1:25

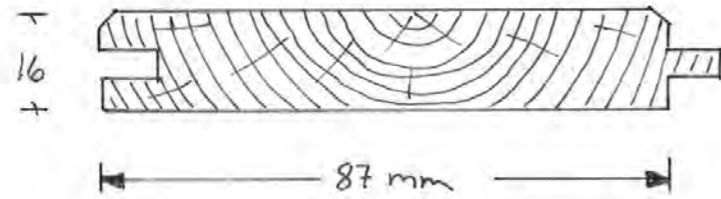

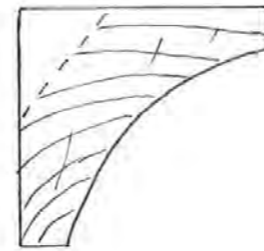
Fredheim
Schnitt A
6/8-2012 M.H.

1:20 0 0,5 1,0m

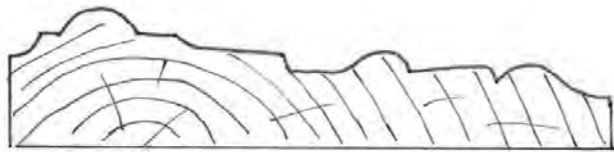
Detaljer på Fredheim

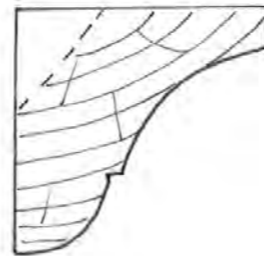
Innvendig panel

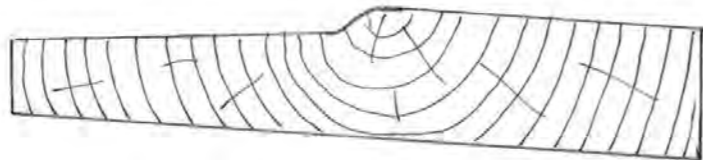
Taklist

List ved kjøkkendør
ute i gangen

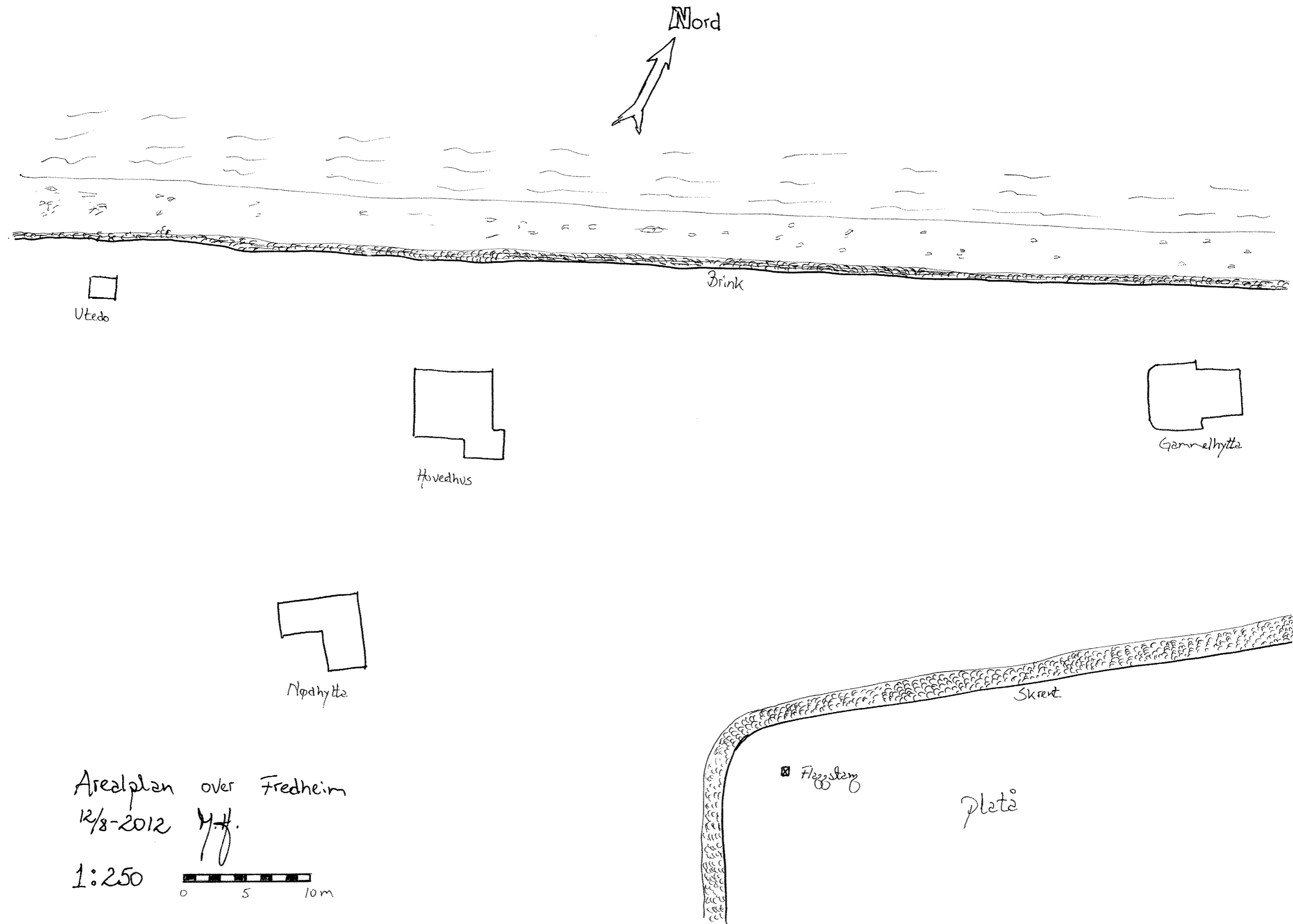
Hjørnelist i stue.

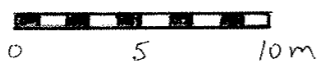
Listverket rundt dørene i
kjøkken, soverom og stue.

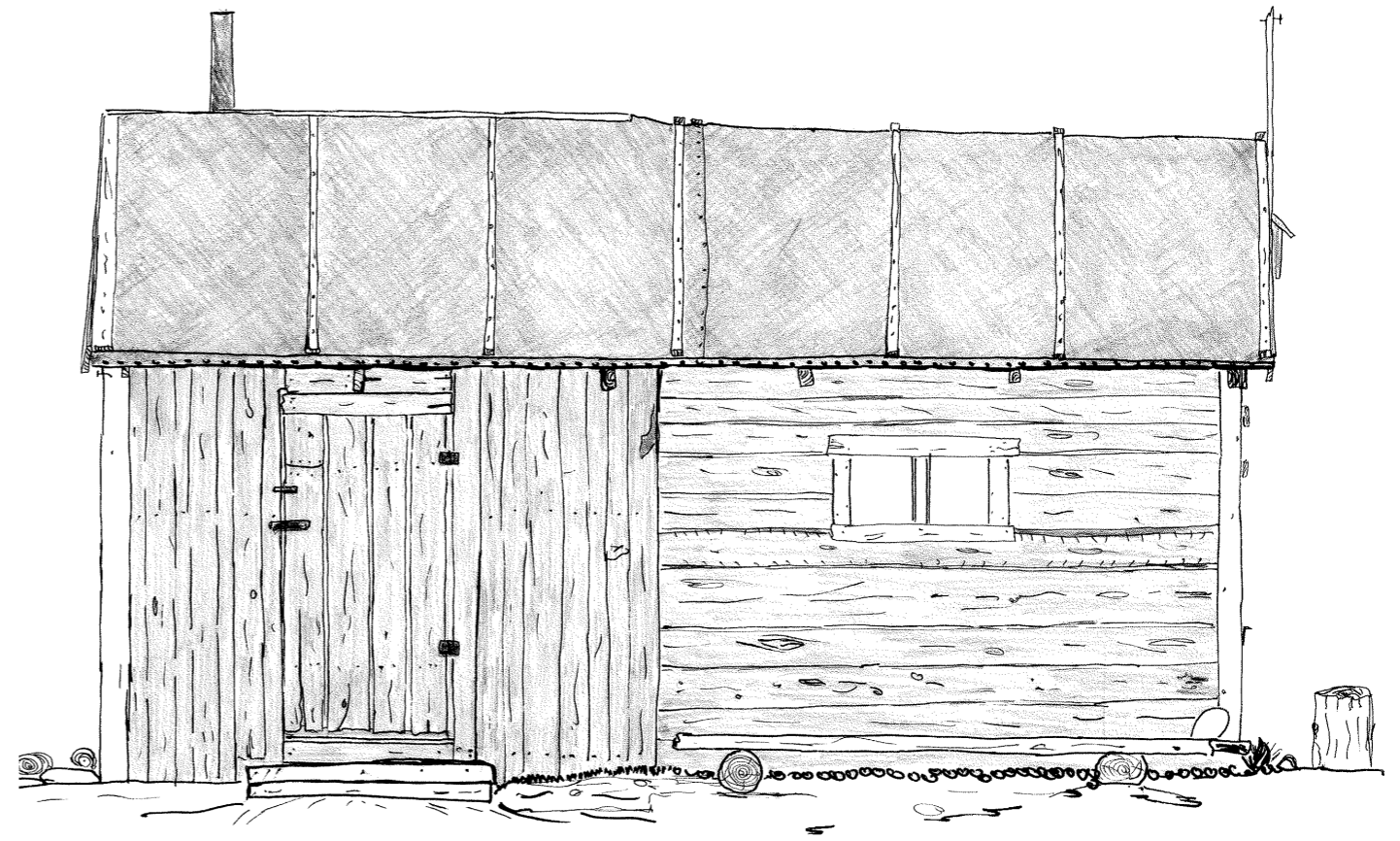
10/8-2012 H.H.

Arealplan over Fredheim
 12/8-2012 M.H.
 1:250

Nødhytta ved Fredheim/ Sassendal

Nødhytta ved Fredheim

Nødhytta ligger et stykke lenger vekk fra brinken enn de andre husene på Fredheim. Med Nødhytta noen meter vekk fra hovedhuset, og hvor inngangene til de to huse- ne går inn mot samme plass får man straks følelsen av å være på et lite tun. Ute ved brinken vest for huset står toalettet, og de tre danner rammen for selve tunet, mens Danielbu ligger østenfor huset og danner yt- tergrensen for selve tunet.

Ved første øyekast ser det ut til at Nødhytta er bygd opp av en gammel bu med mønetak, hvorpå et tilbygg har kommet til seinere. Tilbygget er helt tydelig kommet til i ettertid, men har bua med mønetak også gjennomgått en forandring? I alle fall er hytta bygd på forskjellig vis i hver sin ene halvdel. Inne i hytta er det også satt en li- ten del av en vegg mellom den østre og den vestre de- len.

I den vestre delen er hyttesidene bygd opp av 50-60 mm liggende planker som er kledd med stående bord. Møneveggen har stående bord utvendig, mens de to andre veggene har bordene på innsiden av de tykkere plankene. Mellom de to lagene treverk er det stiftet avi- ser som vindspærre. Mange steder er det slitt hull på avisene slik at disse ikke har full funksjon lenger. I over- gangen mellom tak og vegg er det forsøkt tettet med tjæret hampedrev, bomullsdrev og jutesekker.

I østre del av hytta skjer det et skille i byggeteknikk om- trent ved skilleveggen. På nordveggen havner de ståen- de bordene på utsiden av de tykkere liggende plankene og bortenfor døra er det kun stående bord. Først et lag som er 30 mm tykt som ligger kant i kant, og et lag med 25 mm tykke bord over skjøtene utvendig. Østveggen består av to lag stående bord med avisepapir mellom og omtrent midt på veggen har de liggende spikerslag.

Tilbygget sørover på den østre delen av hovedhytta har et pulttak som går helt opp til mønet. Bjelkene i hoved- hytta er kappet i dette området slik at de tre øverste takbordene ligger på bjelkestubbene. Ovenpå dette ta- ket har man så lagt bjelker for tilbygget.

Tilbygget har 40 – 60 mm tykke liggende planker inn- vendig, mens det utvendig er kledd med ny vestlands- panel, dvs liggende kledning. Både gulv og kledning innvendig tyder på at tilbygget er av eldre dato, men det utvendig ser ganske nytt ut.

I tilbygget er det en etasjekøye, samt en enkeltkøye. Disse har ikke stått der i Nøis sin tid, da han brukte hyt- ta som lagerplass. En Jøtul vedovn står i rommets nord- østre hjørne, og på østveggen under vinduet er et en- kelt bord. Bilder fra 1960 viser at det ikke er skorstein på taket på den tid, så ovnen har kommet til seinere.

Over døra og 120 cm inn i rommet ligger taket vannrett i tilbygget. Dette er en stor hylle som man har inngang til fra hovedhyttas østre del. Taket inne i nødhyttas til- bygg er sponplater med hard overflate, altså av nyere dato.

Fredheims hovedhus og Nødhytta danner et tun, her sett fra sør. Privat bilde Morten Hesthammer

Bildeliste Nødhytta

8627	B-fasade
8628	som bildet før
8685	B/A-fasade
8686	Innvendig i hytta nordlige del, sett mot øst, B-fasaden som bildet før, man ser inngangen til til- bygget
8687	utrangert ovn
8688	taket innvendig over tilbygget som tjener som lagerplass
8689	inngangen til tilbygget, døra står åpent tilbygget med tre sengeplasser ovn i tilbygget
8690	B-fasaden i tilbygget, som ser mot øst som bildet før, litt annet perspektiv
8691	ikke mye plass over den øverste køye i etasjesengen
8692	«gamlestua» i Nødhytte
8693	som bilde tfør, man er D/A-fasaden
8696	som bildet før, man ser C/D-fasaden inn- vendig
8697	i gamlestua; enkelt oppheng
8698	et nytt vinduskarm i en gamle hytte
8699	inngangsdøra til hytta, sett fra gamle stua
8700	som bildet før
8701	bordet i gamlestua
8702	krakk i gamlestua
8703	ovnrør av tilbygget sett innvendig
8704	
8705	
8706	
8707	

Bilder i leserekkefølge:

8685 fasadene B/A

8628 B-fasen

8691 inne i tilbygget

8696 ovn i tilbygget

8698 hovedrommet i Nødhytta, den lange

A-fasaden er synlig

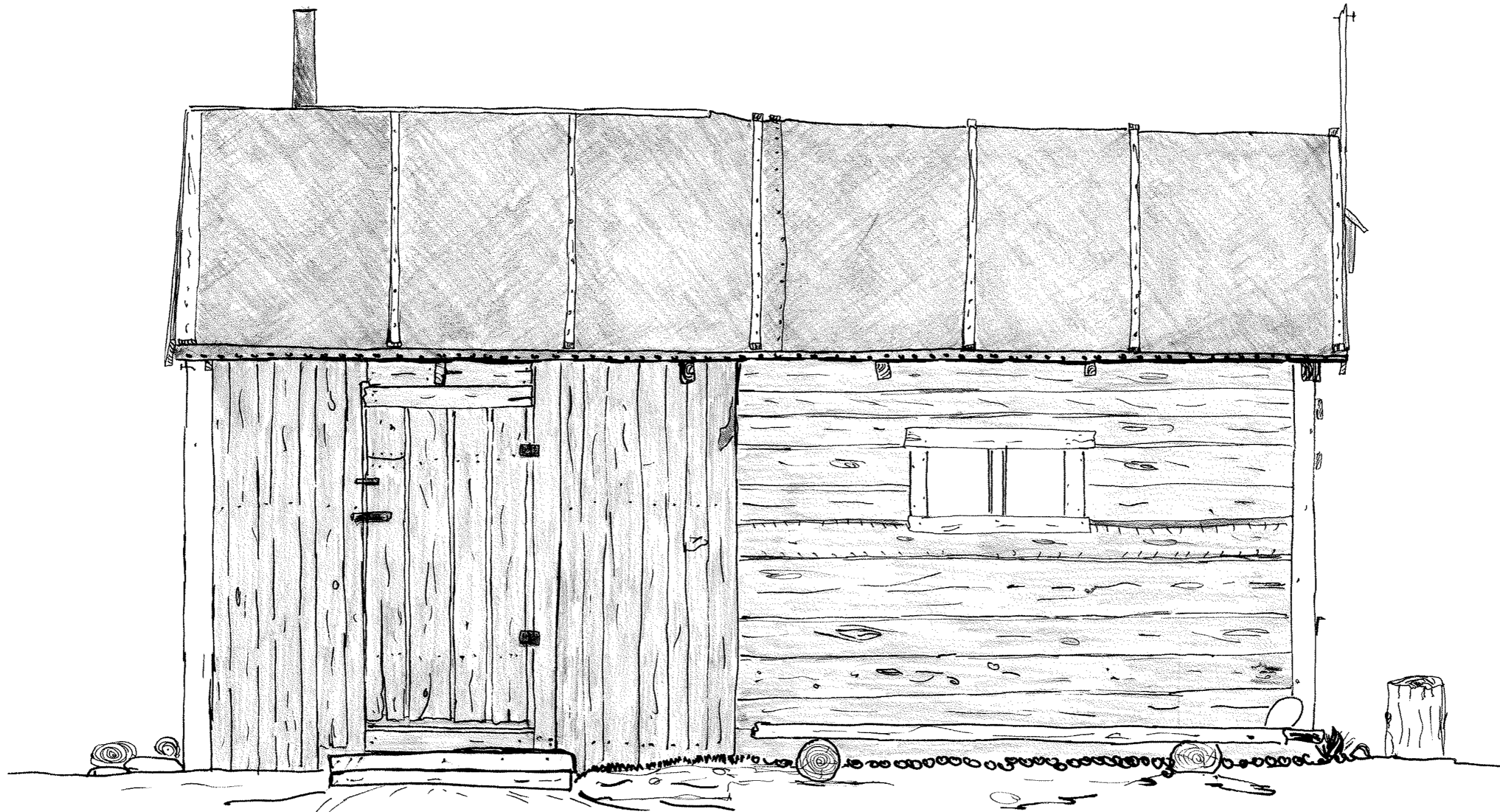
8703 som bildet før med utgangsdøra

8700 hovedrommet sett fra inngangsdøra

8690 inngangsdøra til tilbygget ligger vis-a-vis

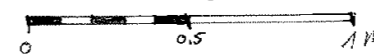
Inngangsdøra til hovedrommet

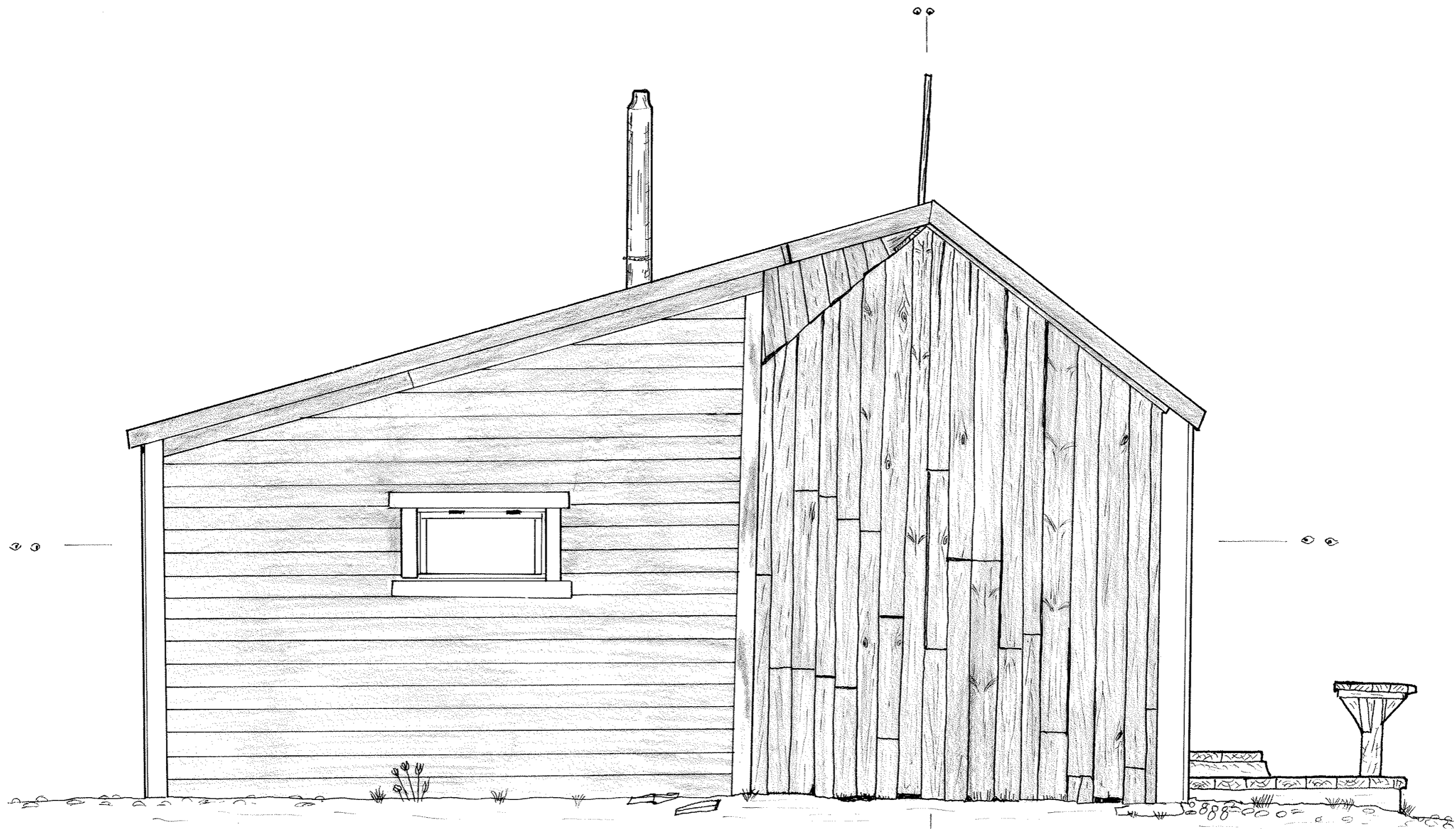

Nödbyka. nord-side med ingång

1:20

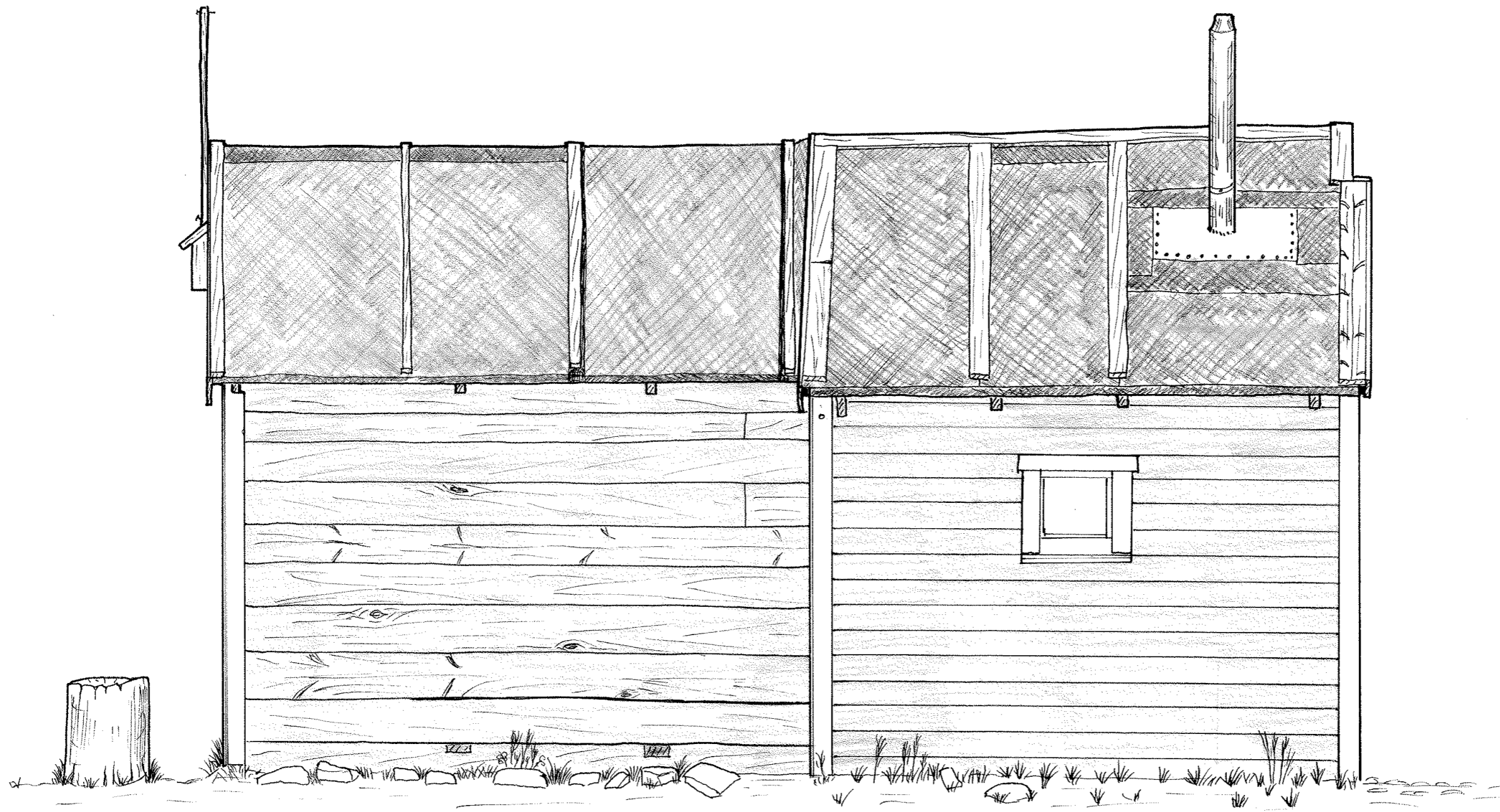

JB 08/12

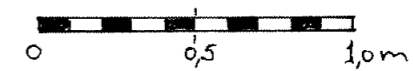
Fasade B (østvegg)
"Nødhytta", Fredheim
7/8-2012 M.H.

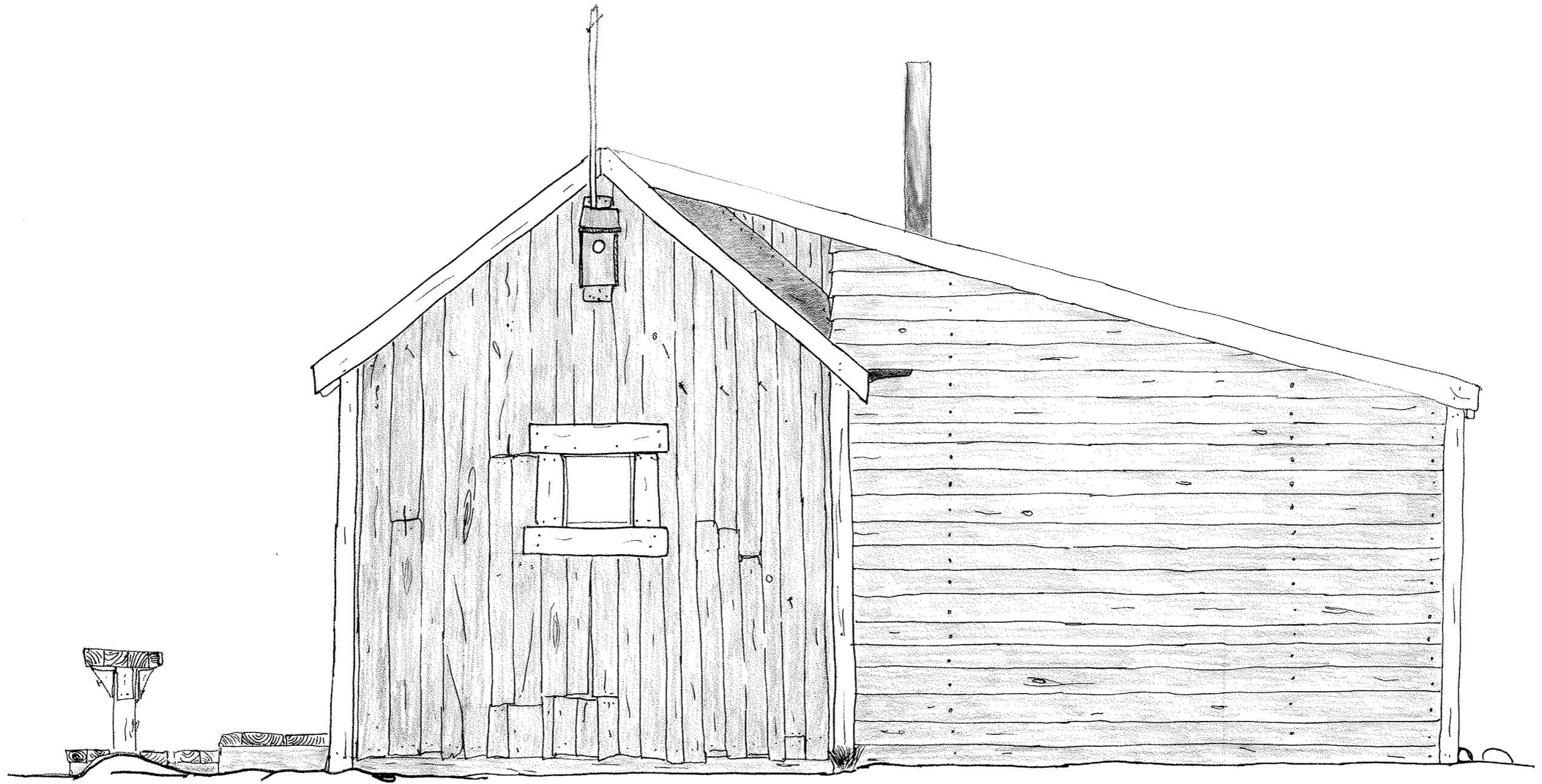
1:20
0 0,5 1,0m

Fasade C (spr)
Nedhytta, Fredheim
7/8-2012 M.H.

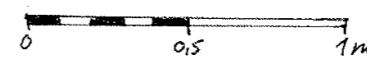
1:20

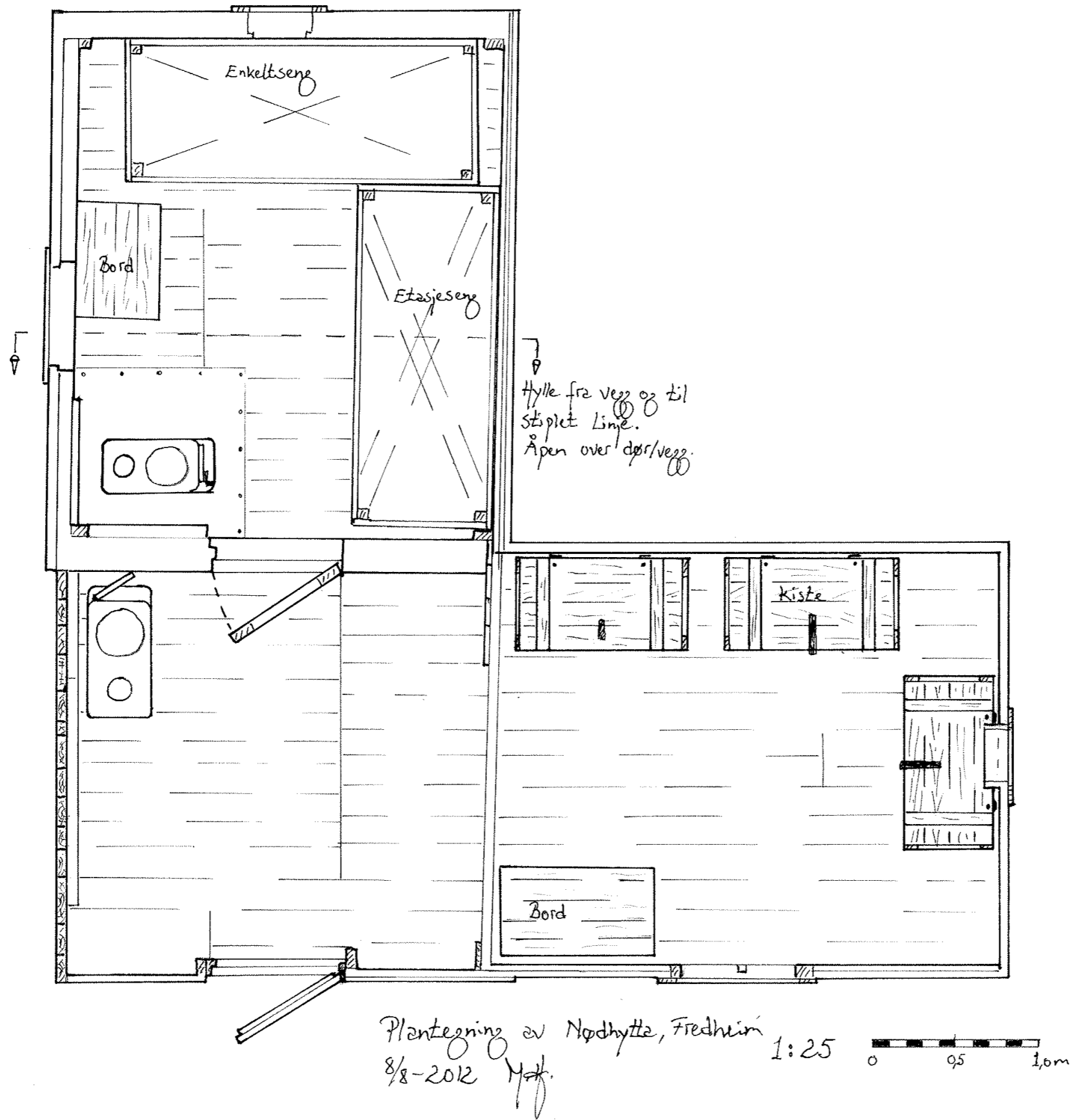

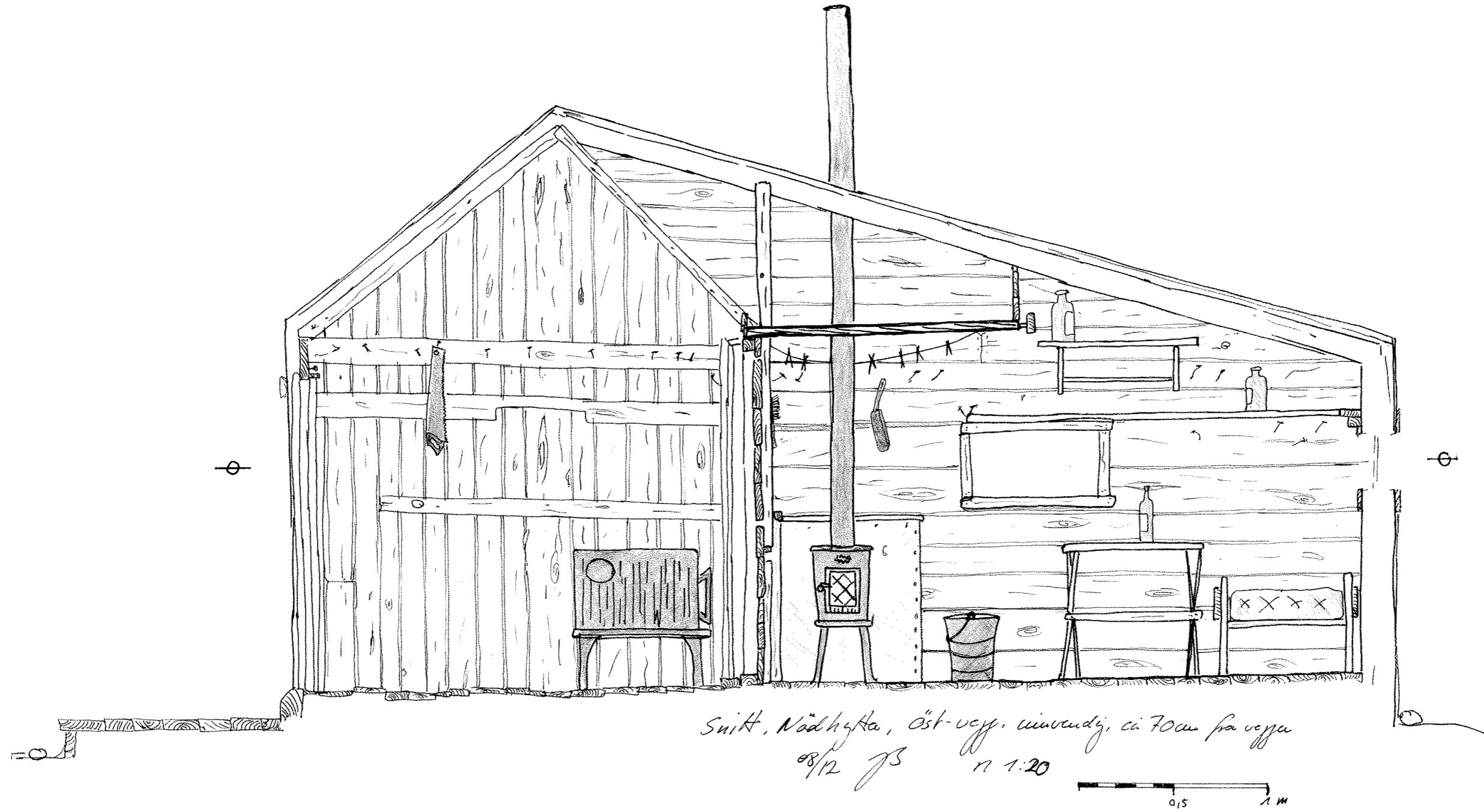
Fredheim, Nödby Ha, Vest-Fasade

sk 1:20

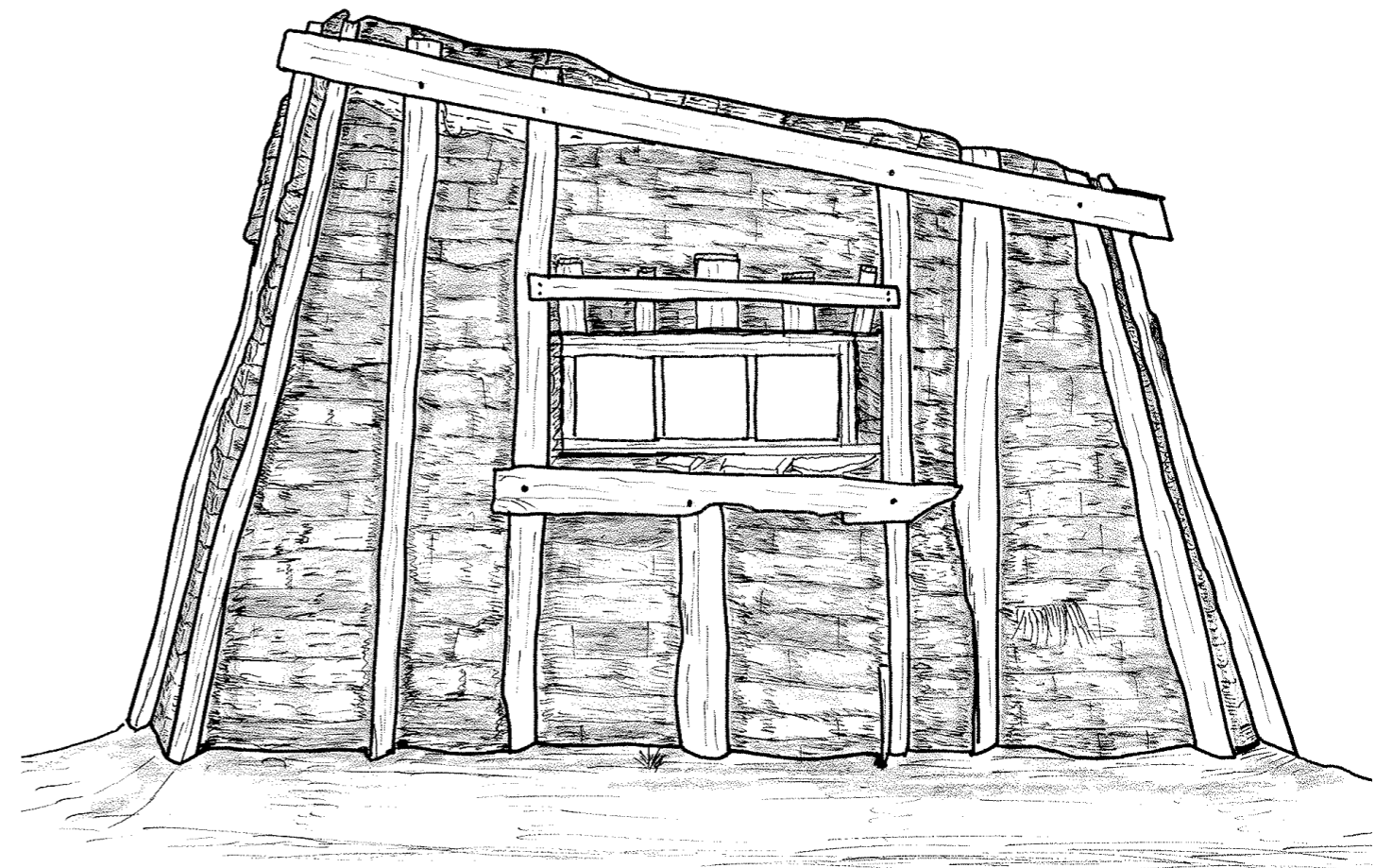

08/12 JS

Danielbu—Gammelhytta ved Fredheim

Gammelhytta (Danielbua)

Gammelhytta er som navnet tilsier den eldste bygning-en som står på Fredheim. Hytta ligger litt øst for hoved-huset, er bygd som en trehytte med pulttak, hvor den ene halvdelen av hytta er fullstendig tildekket med torv, med unntak av vinduene. Hytta ligger parallelt med brinken, og ble flyttet til nåværende plass da den før 2001 sto lenger fram og således ville ha rast utenfor brinken som stadig kommer lenger inn i landskapet. Hytta er bygd opp litt med småstein, slik at den derfor står litt høyere enn terrenget. Dette er ikke tilfelle med de andre bygningene på Fredheim.

Gammelhytta var i bruk som hovedstasjon for overvint-ring fra den ble bygd og fram til hovedhuset sto ferdig og klar til innflytting i 1927. Hilmar Nøis skriver at han var med på å bygge opp hytta av ruiner etter en fangs-ekspedisjon fra Vesterålen i 1902 – 03, ledet av Lars Nisja. Før 1924 hadde Nøis vært med på å reparere hytta både i 1911, 1914 og 1921, men i 1924 gjorde han det så grundig at han kunne bruke hytta for de tre neste overvintringene (Pedersen 2009;51 og 52). Hytta går også under navnet Danielbua, men vi ser altså ut ifra Hilmar Nøis sine memoarer at det sannsynligvis er Lars Nisja og hans lag som bygde den opp og, at Daniel Nøis reparerte og brukte den seinere.

I 1958 skriver Paul Adams, som overvintret med Hilmar Nøis, at gammelhytta var svært nedslitt og stinket av selkjøtt (Adams 1961;20). Antageligvis ble den brukt til lagring av hundemat.

I 2001 ble hytta flyttet og satt i stand.

Det ytterste rommet

Inngangsdøra i Gammelhytta vender ut mot sjøen, og leder inn i den kalde uisolerte delen av hytta, altså den østre delen. Det er ikke lagt gulv i denne delen av hytta slik at det er småstein som er underlaget man går på. Rommet er helt mørkt når vi lukker døra da det ikke finnes vinduer i denne delen. På østveggen og sørveg-gen er det spor etter skyteluker, men disse er kledd igjen med pappen utvendig ved istandsettingen.

Det ytre rommet er 330 cm langt og 270 cm bredt. Begge langveggene har en svill i bunn og topp med stolper i hjørnene. Rommet har stående kledning med noen sporadiske liggende spikerslag. Utenpå kledning-en er hele denne delen av hytta kledd med papp, hvor det er slått på bord av drivved over skjøtene. Enkelte steder har disse bordene hopet seg opp til et virvar. Om det har vært skader i disse områdene kan man jo bare spekulere på, men merkelig ser det i alle fall ut.

En 80 x 80 mm takbjelke ligger langsetter midten av pulttaket. Bjelken hviler på den østre veggen og skille-veggen inn mot bebolige delen av hytta. Takbordene ligger da naturlig nok "stående", dvs på tvers av hytte-kroppen. Bordene er 25 mm tykke hunbord av varie-rende bredder som ligger med en innbyrdes avstand som varierer. Ovenpå takbordene ligger det bjørkene-ver, som igjen er dekket med torv.

Tegningen av Danielbu, utført av Gisle Løkken i 1987.

Skilleveggen mot den bebolige delen er bygd opp av tykke stående planker, som mot det kalde rommet er dekket av et ca 80 mm tykt lag med mose. Mosen blir holdt på plass av liggende bord og tykk papp. Deler av pappen er ødelagt, slik at det nå kun er den nederste delen av veggen som er dekket med mose.

Den bebolige delen

Den bebolige delen er en trehytte, med de innvendige målene 260 x 290 cm. Utvendig er hytta dekket med torv. For å hindre råte og fuktinntrengning er treverket dekket med never før torva er lagt på plass. Torvlaget er tykt nede og tynnere opp, og utenpå torva er det reist kløyvinger av trestokker fra bakkenivå og opp til taket. I bunnen står disse kløyvingene på et bord eller en treplating dekket av never, mens i toppen er det bord som er spikret utenpå kløyvingene. Dermed er kløyvingene forankret. Taket er som i den kalde delen dekket av torv. For at torva ikke skal blåse bort er det lagt hønsenetting over hele taket.

Da den bebolige delen av Gammelhytta er kledd med perlestaffpanel innvendig vet vi ikke hvordan ramme-verk, isolasjon og kledning er gjort. Panelen er 16 x 70 mm.

Takbordene i denne delen av hytta er også 25 mm tykke mens bredden varierer mellom 140 – 160 mm. Bordene er kantet og ligger tett i tett, og også denne delen har never mellom bordene og torva. Under takbordene ligger to 80 x 80 mm takbjelker. Disse er så lange at de stikker et stykke inn i det ytterste rommet. I det sørøst-re hjørne er det et beslått hull i taket, som markerer hvor vedovnen har stått. På golvet står det en kraftig stein reist opp etter skilleveggen rett under hullet, så det er å anta at dette er sålen for vedovnen. Da vedovnen ikke er installert, og hytta har vært reparert i forbindelse med flyttingen er hullet for skorsteinen kledd igjen.

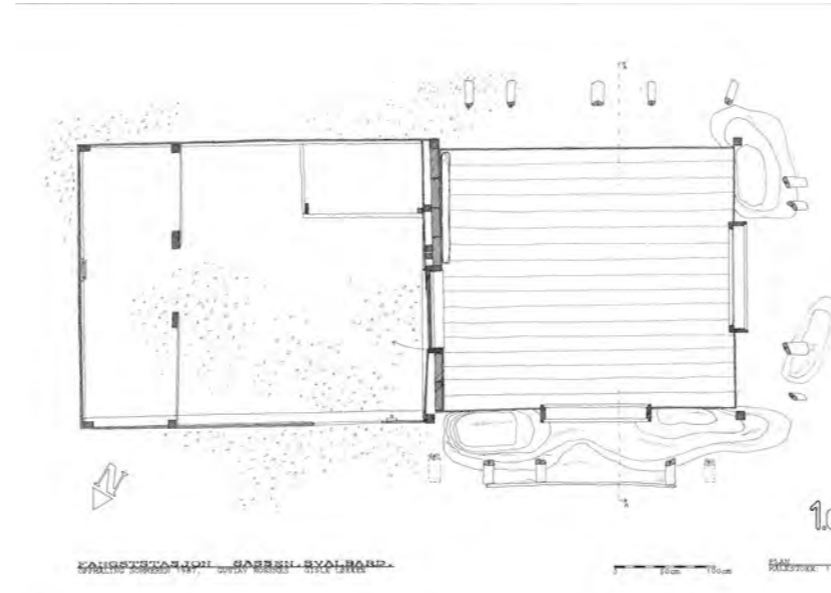
Golvet er kledd med 16 mm pløyde bord av varierende bredder. Rundt senterlinja av rommet ligger det en "lem" av nye bord ovenpå det gamle golvet. Sannsynligvis er golvet skadd i dette området.

Av innredning finnes kun et par bord mot nordveggen, samt et spill av et eller annet slag. Det er kun det ene bordet, som er laget av et par grove planker, som er fastmontert.

Bildeliste Danielbu

- 8644 D-Fasade
- 8645 D-Fasade med litt synlig C-fasade
- 8646 C-fasade sett fra brinken, taket godt synlig
- 8647 som bildet før
- 8648 som bildet før, men ikke sett fra brinken
- 8649 C/B-fasade
- 8650 B-Fasade
- 8651 som bildet før
- 8652 B/A-fasade
- 8653 som bildet før, større avstand
- 8654 A-fasade
- 8655 A/D-fasade
- 8656 som bildet før
- 8657 vinduet i A-fasaden
- 8658 som bildet før
- 8659 som bildet før, annet vinkel
- 8660 taket
- 8861 i hyttas kalde del, sett fra inngangsdøren mot C-fasaden
- 8662 høykantbilde døra til stua varme del
- 8663 stua, sett fra inngangsdøra, D/A-fasaden er synlig
- 8664 NV-hjørnet i stua, innvendig
- 8665 godt synlig er de smale panelbord
- 8666 skilleveggen til forrommet, sett innvendig, på siden av stuedøra
- 8667 nordveggen, sett innvendig
- 8668 som bildet før
- 8669 nærbilde av innretning
- 8670 stuedøra står åpent, man ser ut til forrommet
- 8671 begge dører står åpent, sett fra forrommet innvendig
- 8672 som bildet før, høykant
- 8673 inne i forrommet
- 8674 i forrommet, sett mot øst, mot fasade C
- 8675 en skillevegg inne i forrommet, A, fasaden
- 8676 skytteluken er nå dekket med papp
- 8677 som bildet før, C-fasaden
- 8678 som bildet før, frontalbilde

- 8679 dørhengsel og deler av veggen med isolering (for stua)
- 8680 dørsville til stuedøra
- 8681 en utført reparasjon, det nye material skiller seg godt ut
- 8682 gammelt dørlås innvendig
- 8683 bjørkenever som isolering i taket
- 8684 gammelt, utrangert skap i forrommet
- 8786 hytta i landskapet
- 8787 som bildet før, nærmere zoomet
- 8788 hytta og erosjonskanten
- 8789 som bildet før
- 8790 Morten Hesthammer foran hytta
- 8791 Morten Hesthammer sitter i stua og tar notater
- 8792 tekstiler rester som isolasjon i taket, innvendig
- 8793 taket innvendig med takbjelke

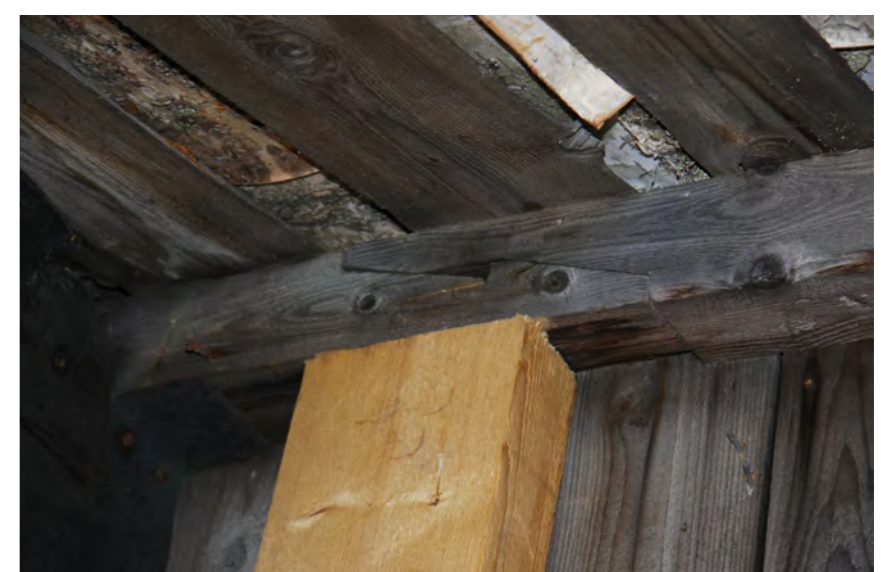
Plantegningen av Danielbu, oppmålt av G. Rossnes og tegnet av Gisle Løkken i 1987.

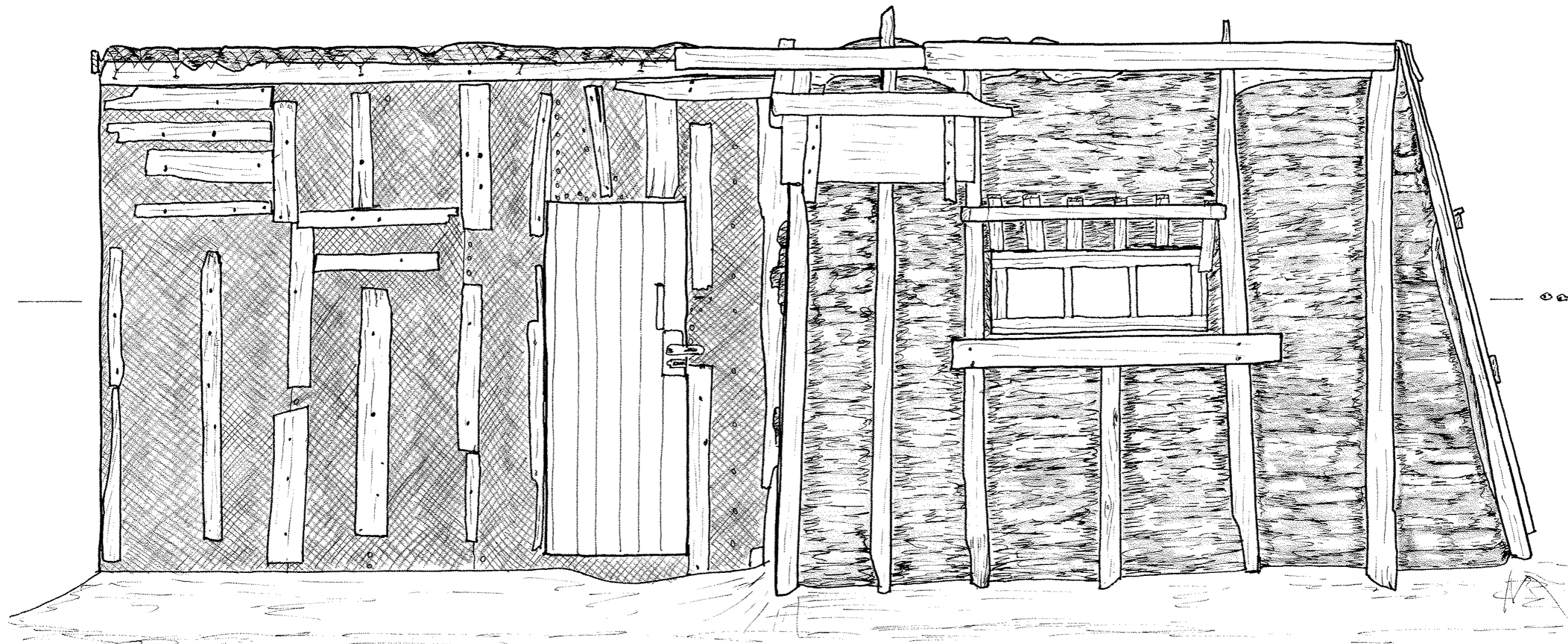

Bilde 8652 og 8660: A-fasaden og C-fasaden sett fra brinken.

Bilder i leserekkefølge:

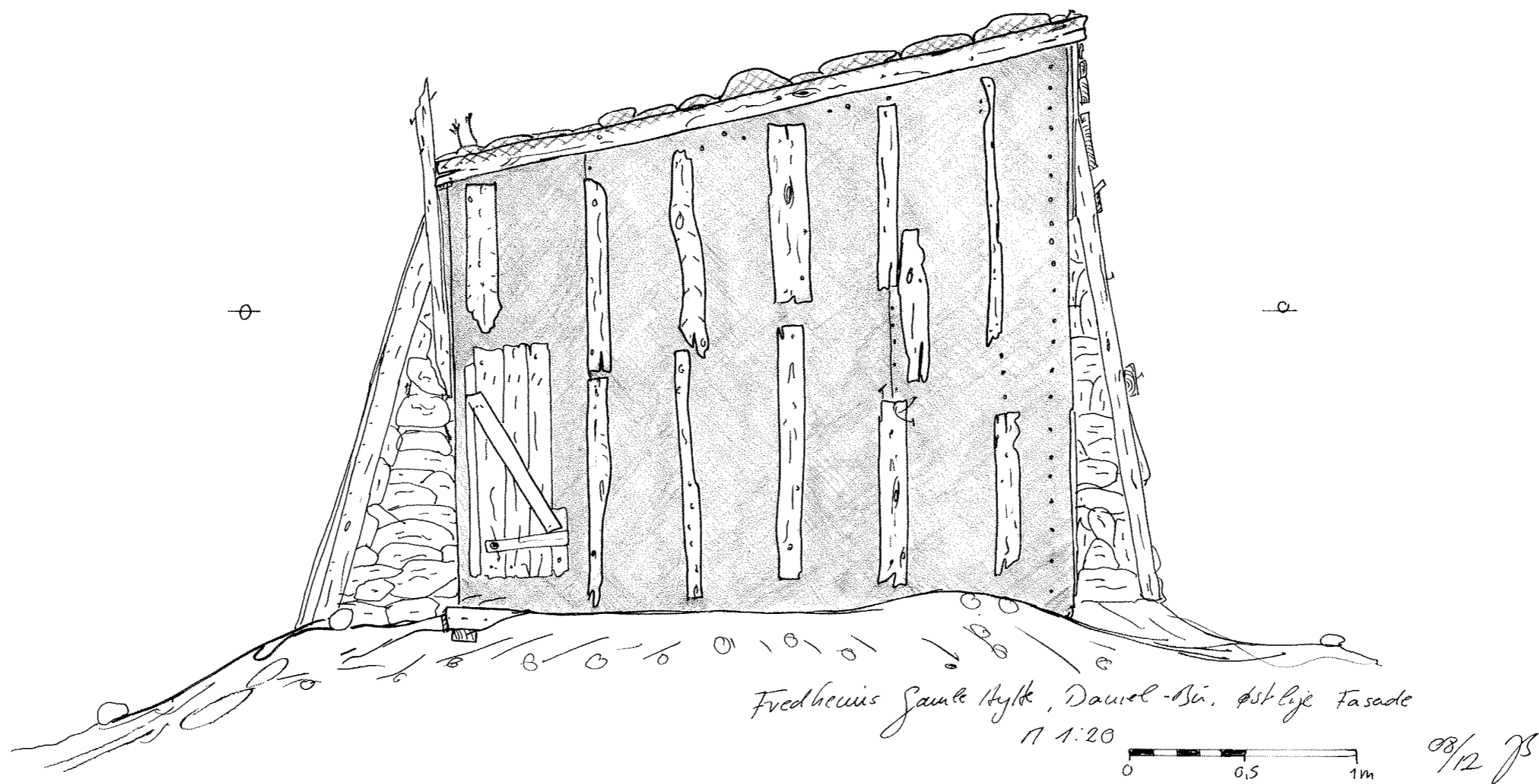
- 8645 D/C-fasaden med blick mot øst
- 8649 C-fasaden, baksiden av hytta
- 8659 vinduet som ligger langt inne i veggen
- 8789 plasseringen av hytta i forhold til brinken, Fredheimen i bakgrunn
- 8661 i forrommet av Danielbu
- 8668 hyttas varme del (innfattet i en vegg av jord)
- 8677 i forrommet med blick mot fasadehjørnet B/C
- 8681 en nye støtte er satt inn under takbjelken langs A-fasaden

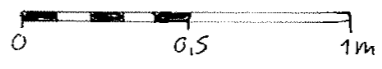
Gammelhytte (Danielhytte)
Fasade A (nordveggen)
9/8-2012 M.H.

1:20 0 0,5 1,0m

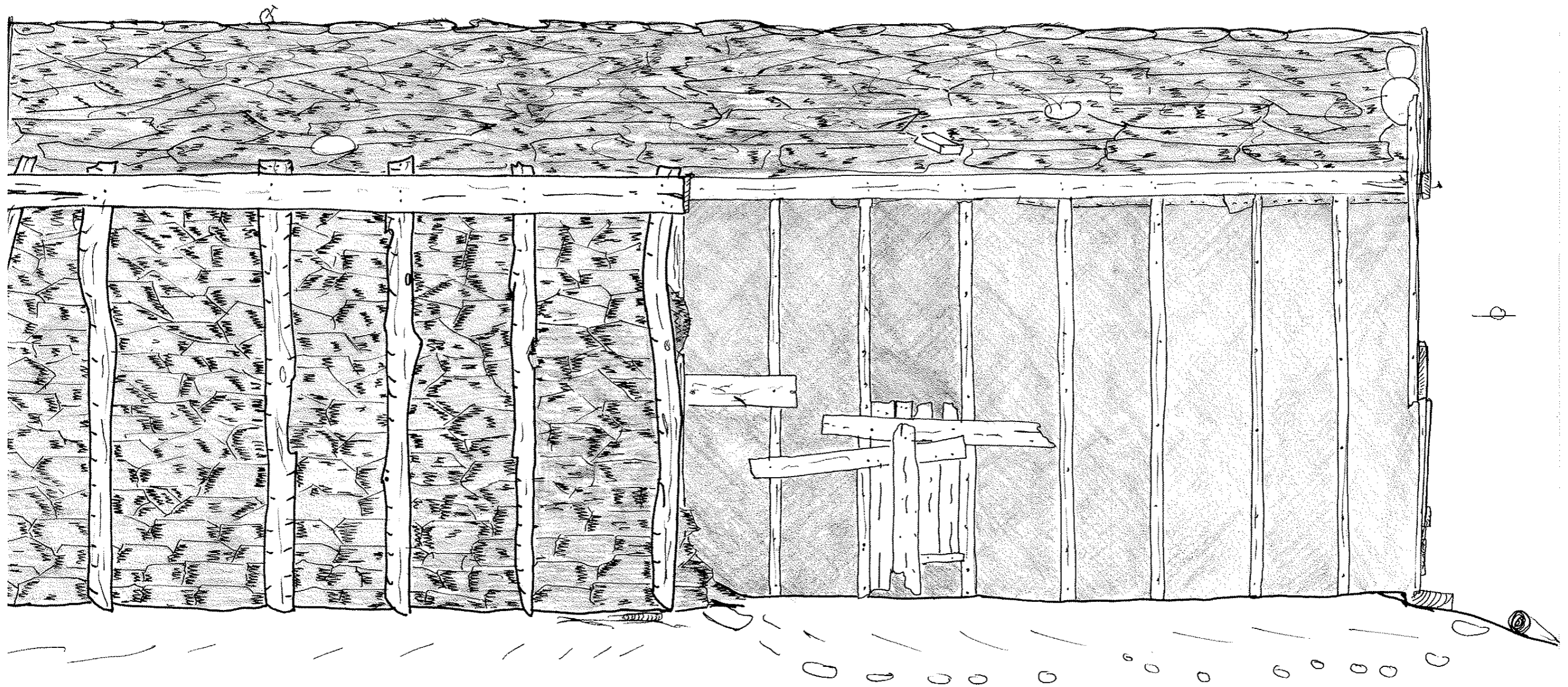

Fredhøuis gamle Hylte, Daul-Øi, østlige Fassade

1:20

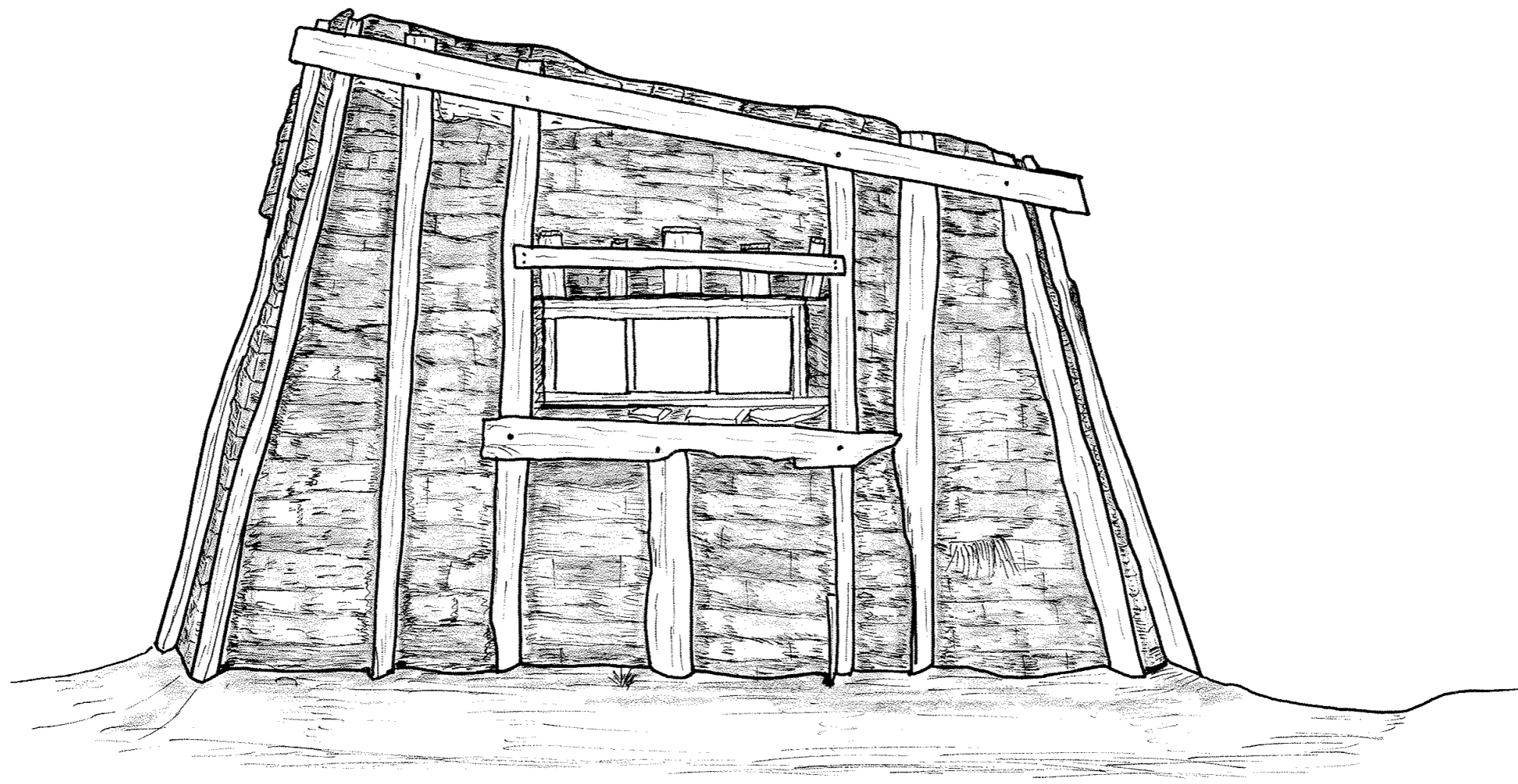

08/12 JS

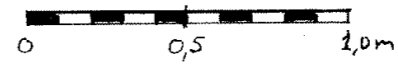
Fredhevis Gamle Hytte - 'Dauel-Bu'
Söv-side, 11 1:20

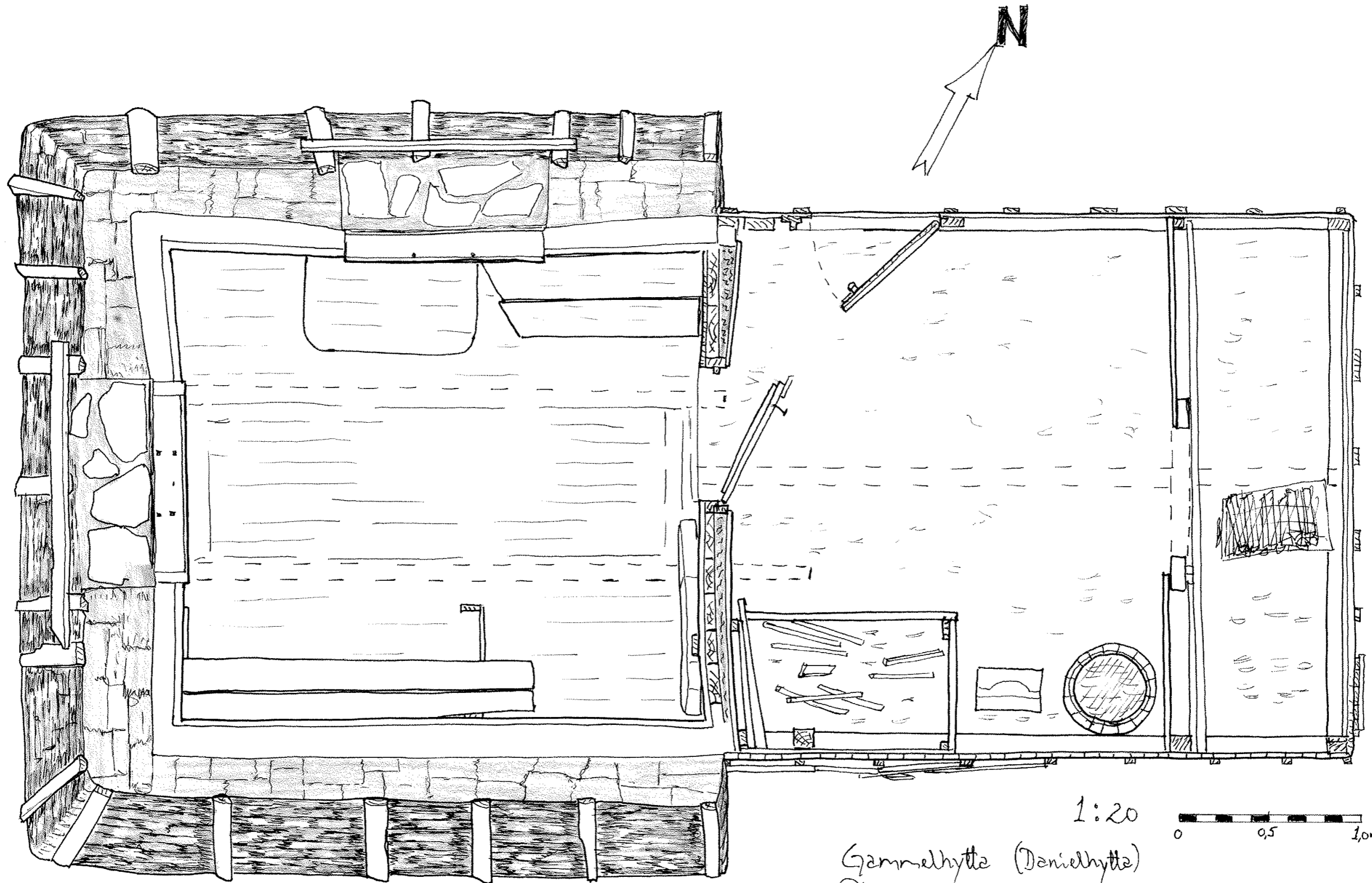

Gammelhytta (Danielhytta)
Fasade D (vest)
8/8-2012 M.H.

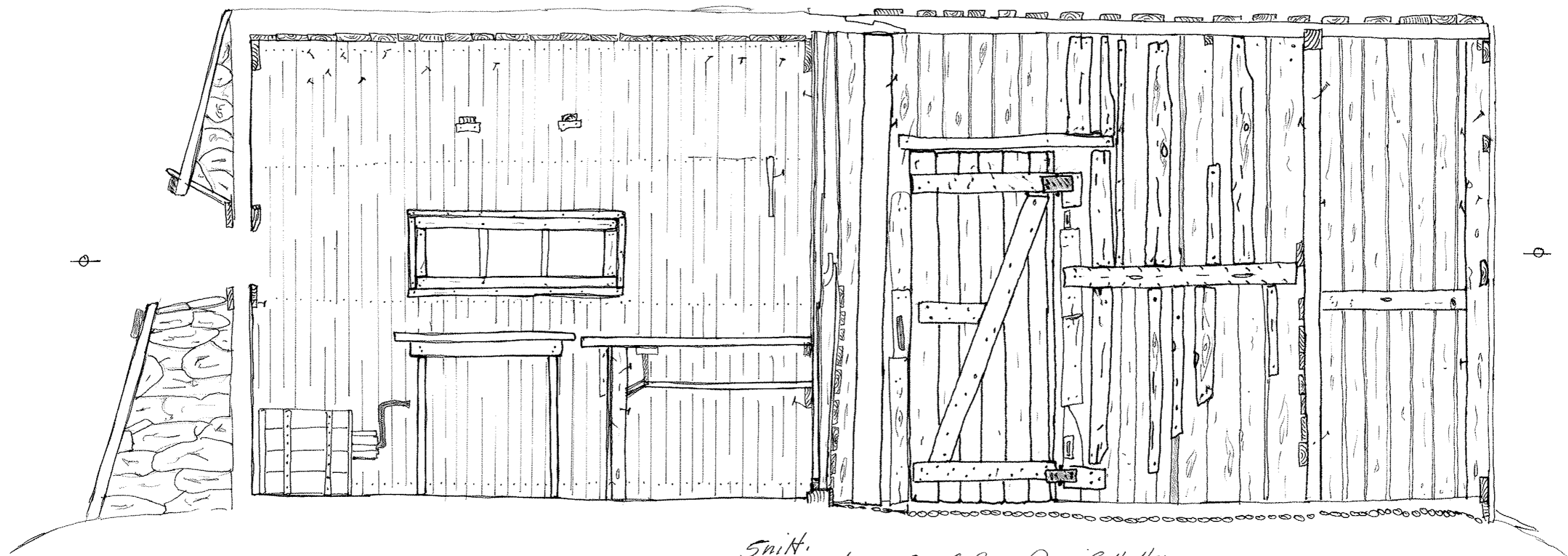
1:20

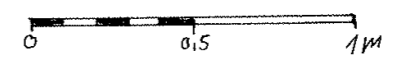

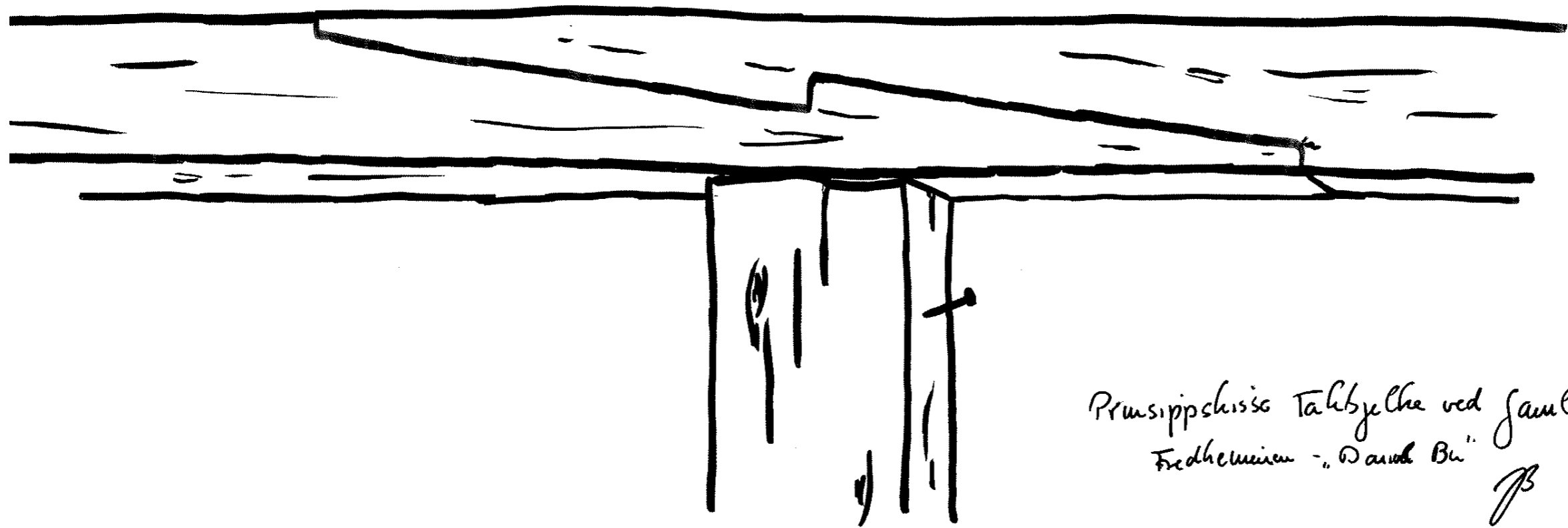
1:20
Gammelhytte (Danielhytte)
Plantegning
9/8-2012 Y.H.

0 0.5 1.0m

Snitt.
Fredheimis gamle Bu, Daniel-Hytten.
N-vegg, uirendig 08/12 98 M 1:20

Prinsippskisse Tischplatte ved Jank-Hyldahl
Fredhemmen - "Dansk Bli" JB 08/12

Båtene ved Fredheim

Båtvrakene på Fredheim

Et lite stykke bortenfor Gammelhytta ligger det tre båtvrak, etter at båtene ble ødelagt av isen i 1999. Det finnes en del båter ved gamle fangststasjoner på Svalbard, og det er selvsagt synd at de får ligge ute til de går i oppløsning. Noen av disse er helt klart uerstattelige kulturminner. Om så er tilfelle med båtene som har ligget ved Fredheim skal vi ikke uttale oss om.

Den ene båten er flatbunnet, bygd i furu. Stevnen har vært ganske rund, mens akterut har båten hatt et speil. Den største båten har vært en fint bygget mahognybåt, som antageligvis er bygd i England.

Bilder i midten: Norsk Polarinstittutt

Austfjordneset

Den opprinnelige hytta

Den eldste delen av hytta er i dag oppholdsrommet samt 2 små rom utenfor dette. Det ene rommet er en gang, og innenfor dette er et rom med to køyer over hverandre samt noen hyller. Slik vi forstår det av hytteboka ble køylene bygd for å huse barna i familien Aasheim/Anundsen da familien overvintret her 2002-03. Hytta har saltak og ligger nå integrert i "storhytta". Igjennom luker i tilbygget kan vi se inn på det gamle taket, slik at det ikke er tvil om hva som er gamlehytta og hva som er tilbygd.

Hovedhuset, med sendemasten i forgrunn; til venstre ses lagerhuset og, innkledd i svart papp, utedoen. Til høyre står kjøttstativet. Godt synlig er brinken, som går som en rygg til høyre i bildet. Saunaen ikke er med på bildet.

Døra til gangen har tidligere vært hoveddør, og er laget av to lag bord. Det ytre laget er stående 22 x 140 mm pløyde glattkantbord, mens det indre laget 15 x 130 mm kantede bord.

Gangen og soverommet kan godt ha hatt en annen inndeling tidligere for veggen som er bygd mellom dem er av nyere dato. Det kan til og med ha vært et stort rom. De to rommene er begge 162 cm brede, gangen er 140 cm lang, mens soverommet er 184 cm langt. Det som har vært innsiden av hyttas yttervegg i gang og soverom

er kledd med 28 x 165 mm faspanel, men med fasen skjult slik at veggen således blir slett. Dette er de samme bordene som er brukt på den gamle hyttas tak. På innsiden av panelen er det 40 x 80 mm spikerslag. En ramme i bunnen, hjørnестolper med skråstivere ned til ramma, og taksperr av samme dimensjon oven på en øvre ramme som ligger ovenpå hjørnестolpene. Kledningen, dvs faspanelen, stiver opp den øvre ramma som ikke har noen skråstiver.

Hyttas korte A-fasade mot sjøen, og den lange D-fasaden på bildet nedenfor

En hvil på taket mens vi venter på helikopteret. A-fasaden i ulikt lys.

I veggene er det satt inn et vindu som viser ut mot verkstedet, dvs. i tilbygget som kom i 1977. Vinduet er 41 x 43 cm på ramma, mens det gamle hullet har vært 53 x 103 cm. Det har altså med stor sannsynlighet stått et større vindu i veggene tidligere, men det er tvilsomt om det vinduet har vært der opprinnelig for sagsnittene er relativt friske og oppmerkingen gjort med tusj.

Synlige hanebjelker er 53 x 62 mm. Under disse bjelkene er det i oppholdsrommet kledd med 22 x 135 mm pløyde bord. Ovenpå denne himlingen er det lagt et lag med rockwool og et lag bord, slik at man får et loft. Loftet er et trekantet rom som er 120 cm høyt på midten. Bredden på golvet er 246 cm og lengden 360 cm.

Som nevnt er også taket kledd med 28 x 165 mm faspanel, og også her ligger fasen ut. Av det som er mulig å se er den gamle hytta fullstendig bygd opp av disse bordene med stående bord på østveggen, liggende bord på nordveggen, vestveggen og sannsynligvis også på sørveggen. Hytta har originalt vært kledd utvendig med tykk sort papp, noe man kan se rester av inne i soverommet ved siden av kjøkkenet. Dette er tilbygd i 1977. Innvendig har den gamle hyttas oppholdsrom vært kledd med lys papp, noe vi kan se inne i hjørneskapene og over mot kjøkkenbenken.

Austfjordnesets "deilige stue"

Kort oppsummert om hytta før ombygging i 1977

Hytta er laget av 28 mm tykk kledning og tak med 40 x 80 mm spikerslag og tilsvarende taksperr. Utvendig er hytta kledd med tykk svart papp. Gang og det som i dag er soverom har vært kalde rom, mens dagens oppholdsrom alltid har vært den beboelige delen. Her er det et lag 25 mm kledning på innsiden med et lag lys papp som innerste lag. Som himling, dvs. under hanebjelkene ligger 22 x 135 mm pløyde bord.

Over soverommet i gangen er det i dag laget en liten hems. Disse bordene er laget av den nevnte faspanel, og har tydeligvis vært brukt som ytterkledning tidligere. Bordene er sølvfarget av slitasje, så det er grunn til å anta at pappen utvendig ikke alltid har vært utenpå kledningen.

Hvordan hytta var innredet tidligere vet vi ikke. I et dagboknotat av George Bjørnnes fra august 1933 hvor Bjørnnes har besøk av tre engelskmenn skriver han at det da akkurat var plass til alle fire. To menn sov på golvet, en i overkøya og han sjøl i underkøya.

Vedfyringen og en dansk Refleks-ovn som oppvarmingskilder i stua. Til venstre kjøkkenkroken.

Oppholdsrommet i dag

Oppholdsrommet er 356 cm x 327 cm. Det betyr at den gamle hytta totalt har vært ca 21 kvm innvendig.

Himlingen i oppholdsrommet er nå kledd med 6 mm hvitmalte huntonittplater. Over ovenn er det limt et lag papirtapet med teglsteinsmønster utenpå huntonitten. Himlingen er listet inn med 15 x 40 mm flatlister. Noen finsnekker har ikke vært utførende håndtverker til denne jobben.

Et "nytt" golv ligger ovenpå det gamle gulvet. Golvbordene er 60 mm brede furu golvbord. Ved ovenn er rammet inn på golvet av en galvanisert tynnplate. Ved siden av denne og over til kjøkkenbenken ligger en sliten huntonittplate på golvet. Etter panel og spikerslag å dømme har det i seinere år blitt fjernet en benk eller lignende i dette området. Bakom ved ovenn er det brannisolert ved at en galvanisert tynnplate er listet ut fra selve veggene med 16 mm.

Kjøkkenet

Veggene i oppholdsrommet er kledd med 16 x 88 mm faspanel. Denne dekker altså over den gamle pappen, med unntak av inne i de to hjørneskapene på sørveggen. Inne i dem ses fortsatt pappen. I tillegg til hjørneskap er det en arbeidsbenk på sørveggen, samt et par hyller. Arbeidsbenken er så lang at den opptar 2/3 av veggene. Spor viser at det tidligere har stått to hyller fra benken og videre bort til skilleveggen ved siden av døra. Den øverste hylla har hatt en høyde som er noen

centimeter høyere enn benken. På gavlveggen mot vest er det en hylle over og en under vinduet.

Innredningen i oppholdsrommet har naturlignok forandret seg noe i løpet av periodene med forskjellige fangstfolk. Et fotografi tatt av Atle Midttømme julaften 1985 viser at det er fattigmannspanel på veggene, bordet er en plate som ligger ovenpå en skuffeseksjon (denne står nå i tilbygget fra 2001), og under bordet er det 2 hyller på veggen. I 1992 har Atle pusset opp hytta og blant annet kledd hele oppholdsrommet med skyggepanel og laget skap i hjørnene.

Et fotografi fra 1995, som ligger i hyttEboka, viser at hylla over vinduet har kommet til etter den tid. Det samme har de to hyllene i hjørnet av vest og nordveggen gjort. Langs nordveggen er det en seng, som også brukes til benk. Når man sitter på senga er det fin høyde til bordet som er plassert omtrent midt i rommet.

Verkstedet i den nyere tilbygget. I bakgrunnen tilbygget med en soveværelse.

Tilbygget av 1977

I 1977 ble Austfjordneshytta utvidet fra ca 21 kvm til omtrent 54 kvm. Hytta ble forlenget med 270 cm i østlig retning, samtidig som den ble gjort 220 cm bredere på nordsiden i hele sin lengde. Hele det nye tilbygget er isolert. Ovenpå himlingen er det isolert med rockwool og isoporplater.

Taksperrere på nordsiden av hytta hviler på det gamle taket, og selvsagt ytterst på veggen. Sperrere er laget av 28 x 150 mm bord som er lasket på hverandre i skjøtene, og hvor det går stivere fra "hanebjelken" og opp i selve sperret. Den innbyrdes avstanden mellom sperrere er ca 600 mm, men det varierer litt. På motsatt side av taket er det lagt nye taksperrer under det gamle taket. Av en eller annen grunn finnes det ikke taksperrer under det gamle taket på nordsiden slik at taksperrere ikke møtes på midten slik normalt er. Derfor har man lagt en 48 x 196 mm planke fra gavlvegg til skillevegg som taksperrere på sørsida hviler på. Dette er ikke en spesielt god løsning og taket har blitt salrygget i dette området.

I og med at taket på gamlehytta nå er laget slik at sperrere som ligger på nordsiden hviler ovenpå det gamle taket, og sperrere på sørsida ligger under det gamle taket har man havnet skeivt ut. Taket på nordsida har blitt høyere enn på sørsida, og det ses ved at det er en veldig knekk på pappen på mønests sørside. I lengderetning passer taket sammen fra side til side når man kommer inn på tilbygget fra 1977. Hele taket er pappkledd med lister utenpå.

Soveværelse for gjester

Svalgangen

Hele hytta slik den fremsto i 1977-drakt har isolerte vegger og innvendig tak. Loft og svalgang derimot er kalde rom. Svalgangen er laget i en helt annen stil enn resten av hytta. Denne delen har laftede vegger mot øst og sør, og har en dør mot vest. Stokkene er drivtømmer som er lagt ovenpå hverandre og hvor lafteknuten ikke har noen låsing. Det hele ser ut til å ha blitt utført med motorsag. Alle sprekker er tettet med rockwool.

Hyttas sist oppsatte tilbygg

Siste tilbygg i 2001

I 2001 ble hytta utvidet for siste gang, og nok en gang i østlig retning. Tilbygget er et enkelt kaldbygg på ca 10,5 kvm. Hytta har nå altså vokst fra ca 21 kvm i 1931 til drøye 60 kvm i 2001. I tillegg kommer svalgang, badstue og lager, samt en utedo.

Tilbygget er reist med 2" x 4" stendere, tilsvarende sviller og losholter, mens mønesås og taksperrer er 2" x 6". Møneåsen er av to lag planker. Utenpå reisverket er det kledd med et lag liggende 20 x 110 mm glattkantet pløyd granpanel, som igjen er kledd med et lag forhuningspapp. Denne kan ses imellom den stående 20 x 145 mm skarpkantede kledningen utvendig som er lagt med ca 50 mm innbyrdes avstand.

er det en todelt dør. Man kan altså åpne den øverste delen av døra og ha den nederste stengt om ønskelig.

Inne i lageret står det et tørrklosset, og ellers er det kun et par hyller og en liten benk her. Golvet består, med unntak av området rundt toalettet, av paller som står ovenpå bakken. Rundt pallene er det mye fjær og dun, så det er ikke utenkelig at rensing av dun har foregått her inne.

Fangststasjonen på Austfjordneset har vært jevnlig i bruk helt fram til sesongen 2010/11, og har de siste 20 årene hatt en del kvinnelige fangstmenn samt en familie med barn på overvintring. Dette har nok vært med på å sette sitt preg på hovedhytta som er en koselig hytte å komme til. Den bærer selvsagt preg av at det er mennesker fra vår tid som har overvintret og brukt hytta, for det er ikke en enkel forblåst hytte man finner på neset. Den er vindtettet og rimelig isolert, har mange køyeplasser slik at gjester kan overnatte på en komfortabel måte. I 1995 fikk den 12 volts anlegg, og samtidig ble en parafinovn installert slik at man i oppholdsrom, kjøkken og et soverom kunne ha en grunnvarme i hytta selv når man ikke fyrte med ved.

Overvintringer

1931 – 32	George Bjørnnes
1933 – 34	George Bjørnnes
1935 – 36	George Bjørnnes
1937 – 38	George Bjørnnes
1939 – 40	George Bjørnnes
1977 – 78	Finn Berntsen
1983 – 86	Kjell Reidar Hovelsrud og Atle Midttømme
1986 – 88	Atle Midttømme
1988 – 89	Atle Midttømme og Heleen van der Laag
1989 – 95	Atle Midttømme
1995 – 96	Trond Løkke og Astrid Gjertsen
1996 – 97	Trond Løkke og Hilde Hansen
1997 – 99	Anders og Karin Stensson
1999 – 00	Einar Sletbakk
2000 – 01	Anton Trøen
2001 – 02	Anton Trøen og Priitta Trøen
2002 – 03	Stein P. Aasheim, Ragnhild Anundsen, Eline og Ingvill

2003 – 04	Jan Åge Ege
2004 – 05	Endre Solbakken
2005 – 06	Tina Dahl og Marcos Pocires
2006 – 07	Staffan Andersson og Lene Bremerthun
2007 – 08	Tordis og Nils Aga
2008 – 11	Tommy Sandal

Hytta på Austfjordneset ble bygd i 1931 av George Bjørnnes. Han hadde overvintret på Austfjordneset flere ganger tidligere, men i 1931 fant han ut at han hadde behov for en ny hovedhytte (Lønø/Polarboken 2004;87). Siden den gang har hovedhytta på Austfjordneset blitt utvidet minst 2 ganger, i 1977 og 2001. Dele- ne i hytta glir inn i hverandre, men ser man etter er det ingen problem å se de forskjellige påbygningene hver for seg.

Svalgangen

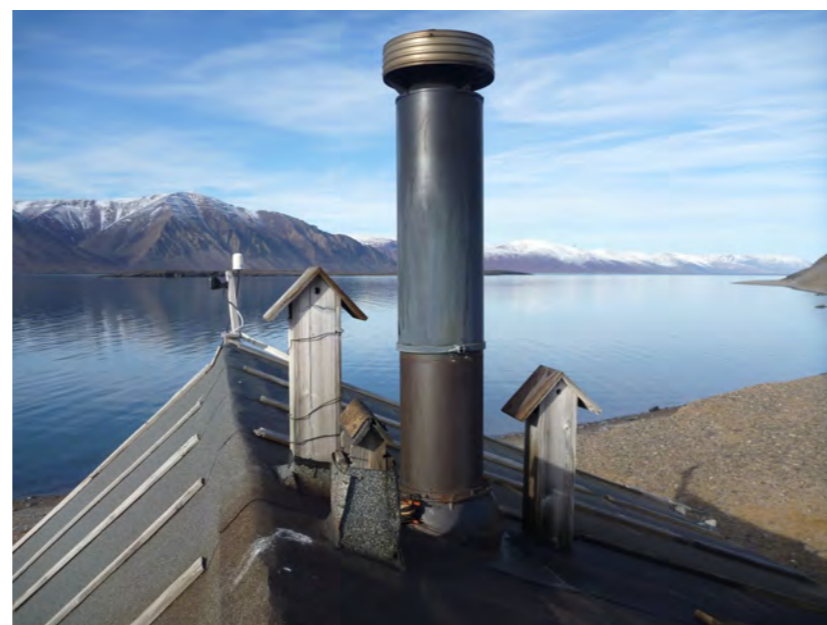
Bildeliste Austfjordneset hovedhus

8818	stua sett gjennom inngangsdøra mot A-fasaden
8719	som 8818, men mer til venstre, synlig er D-fasaden
8820	stuas ovn
8821	stuas inngangsdør, sett fra innsiden
8820	stuas kjøkken, sett fra døra
8823	kjøkken sett nærmere rundt hjørnet
8824	soveværelse som er del av stua, men som har et eget inngang uten dør, med inngangen fra kjøkken
8825	kjøkkens hylle for kopper og glass
8826	til høyre fra glasshyllen med reolplass og oppheng for utstyr
8827	blikk fra kjøkken, stående ved gass-apparatet
8828	som bildet før
8830	stuas ovn
8831	som bildet før som nærbilde
8832	fasade D/A
8833	reolplass i verkstedet på den østvendte side
8834	som bildet før, men høykant
8835	arbeidsbenken og reolplass, verkstedets hjørnet mot nordvest
8836	arbeidsbenken i verkstedet
8837	magasinlager i soverommet, østsiden, ved inngangen til høyre
8838	som bildet før
8839	soverommets ovn
8840	sengene i soverommet/gjesteværelse, symaskinen i forgrunnen
8841	soveværelse nord-fasade
8842	i verkstedet med døra til soverommet i bakgrunnen
8843	som bildet før
8844	som bildet før, men med blikk i den mot satte retning (sør)
8845	utvendig fasade e D/A
8851	D-fasade
8855	fasadene D/C

8857 fra hovedhuset med blick til lagerhuset og sauna
 8859 B-fasade
 8860 hytta sett fra nord, større avstand
 8863 fasade B/A
 8865 B/A-fasadene i sollyset
 8930 Morten Hesthammer sitter på taket – stigen på taket er fast montert
 8931 sengene i kammeret, hyttas gamle del
 8936 under takstolen av hyttas gamle del, over stua
 8937 som bildet før – man ser det gamle taket som nå er dekket av tilbygget
 8938 luken for å komme til loftet over stuas verkstedet, sett fra inngangen
 8939 verkstedet sett fra inngangsdøra, mer med blikket mer til høyre
 8941 fra inngangen av verkstedet med blick inn til soveværelse
 8942 sengene i sove-/gjesteværelse
 8943 oven i soverommet
 8944 fra sengene ser man magasinreolen
 8945 huset østlige tilbygg, et kalt lager- eller arbeidsrom
 8946 som bildet før, men høykant
 8947 i dette rommet, men med blick mot sør – med innedo
 8948 som bildet før – inngang til verkstedet til høyre
 8949 loftet over kjøkken, med tilgang fra sove rommet
 8850 som bildet før
 8851 som bildet før
 8952 som bildet før
 8953 som bildet før
 8954 over den øverste sengen ser man inngangsluken til loftet over kjøkken
 1010572 diesel/parafinovn i stua
 1010573 i stua
 1010575 i stua – vinduene er stengt med luker
 1010579 som bildet før
 1010580 bildet av kongeparet i stua på siden av inngangen på sørfasaden
 1010583 12-volt anlegg i hytta, radioapparatet på høyre side: anlegget er plassert

1010584 i stuas sørvest-hjørnet
 1010586 en fangstmanns telefonliste fangstmannhumor, en tegneseriestripe, festet i kjøkken
 1010587 som bildet før
 1010589 direkte i hyttas inngang – garderobe av reinsdyrgevirer inngangen
 1010590 luftingsventiler og piper på taket
 1010591 som bildet før
 1010592

Bilder i leserekkefølge: 1010592, 8867, 8850, 8851 og 8855

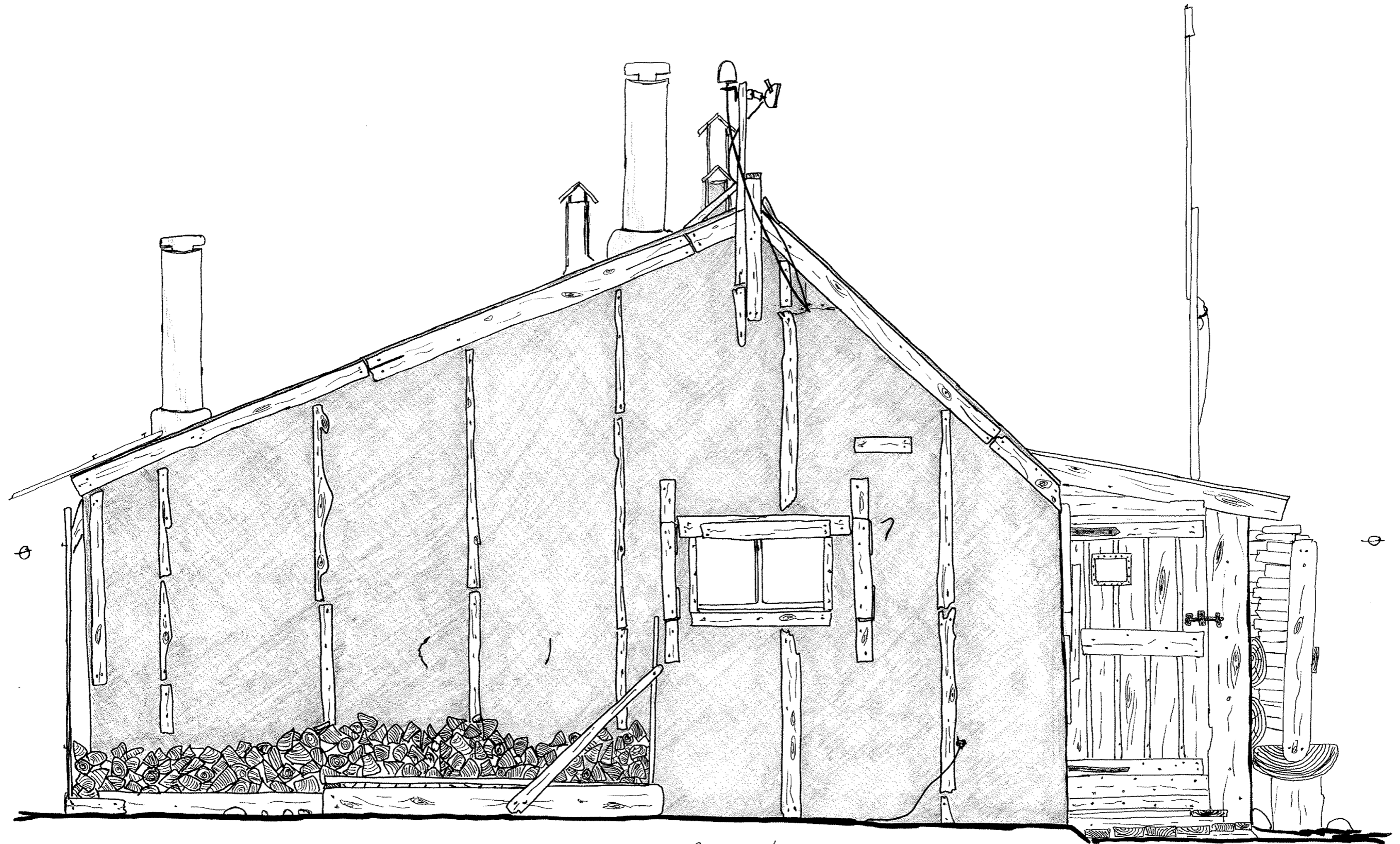
Bilder i leserekkefølge:

- 8819 Stua sett fra inngangsdøra
- 8821 og blick til inngangsdøra
- 8828 i stua med blick fra kjøkken
- 8940 lagerrommet/verkstedet med blick til ovn i soveværelse

- 8933 hyttene opprinnelige inngangsdør, som nå Leder ut mot svalgangen; parafintanken for Dieselovn er montert på veggen

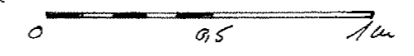
- 8938 luken i loftet over stua
- 8953 loftet over stua
- 8944 ovn og reol med magasiner i soveværelse

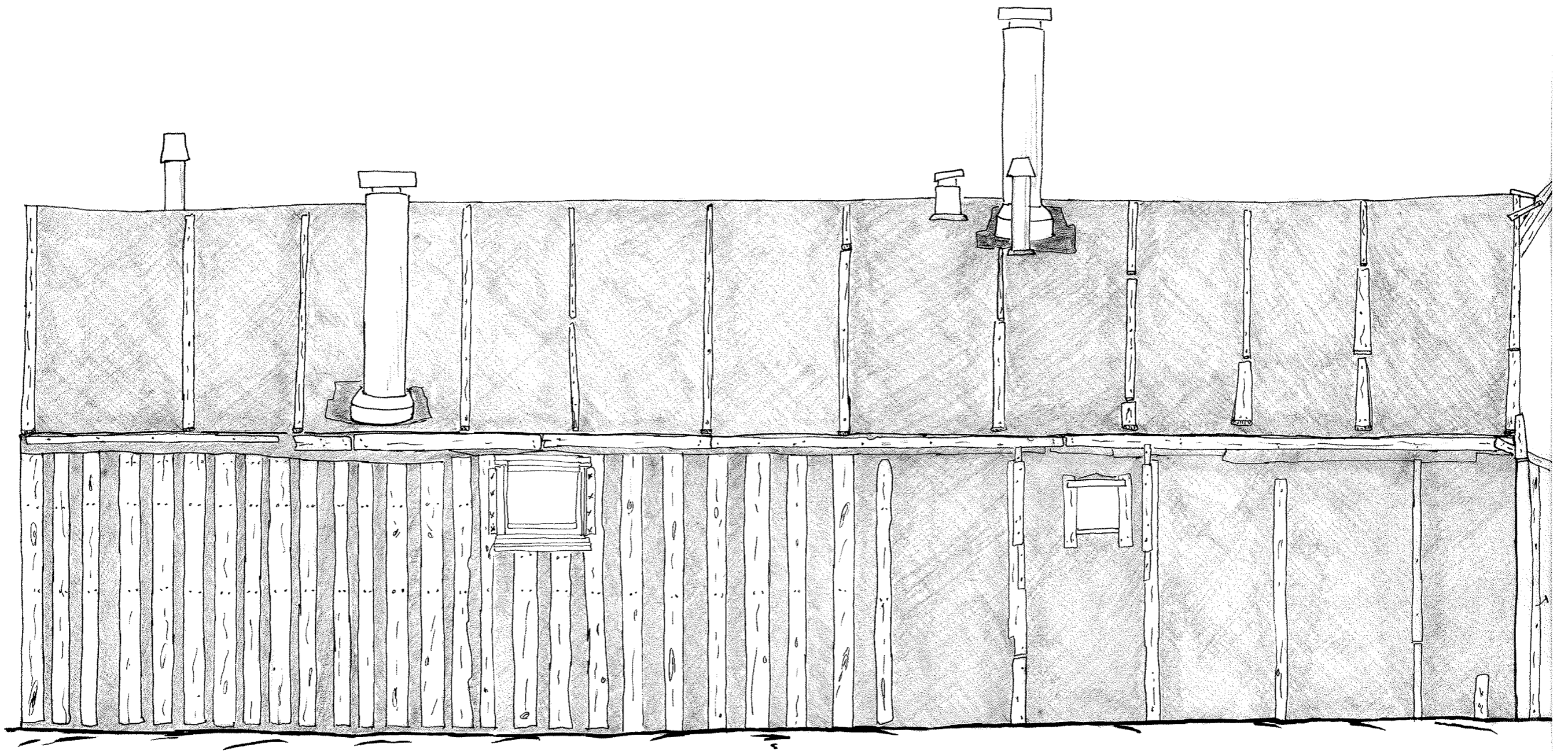

Austfjordneset, A-Fasade mot vest

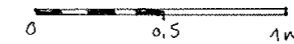
17 1:20

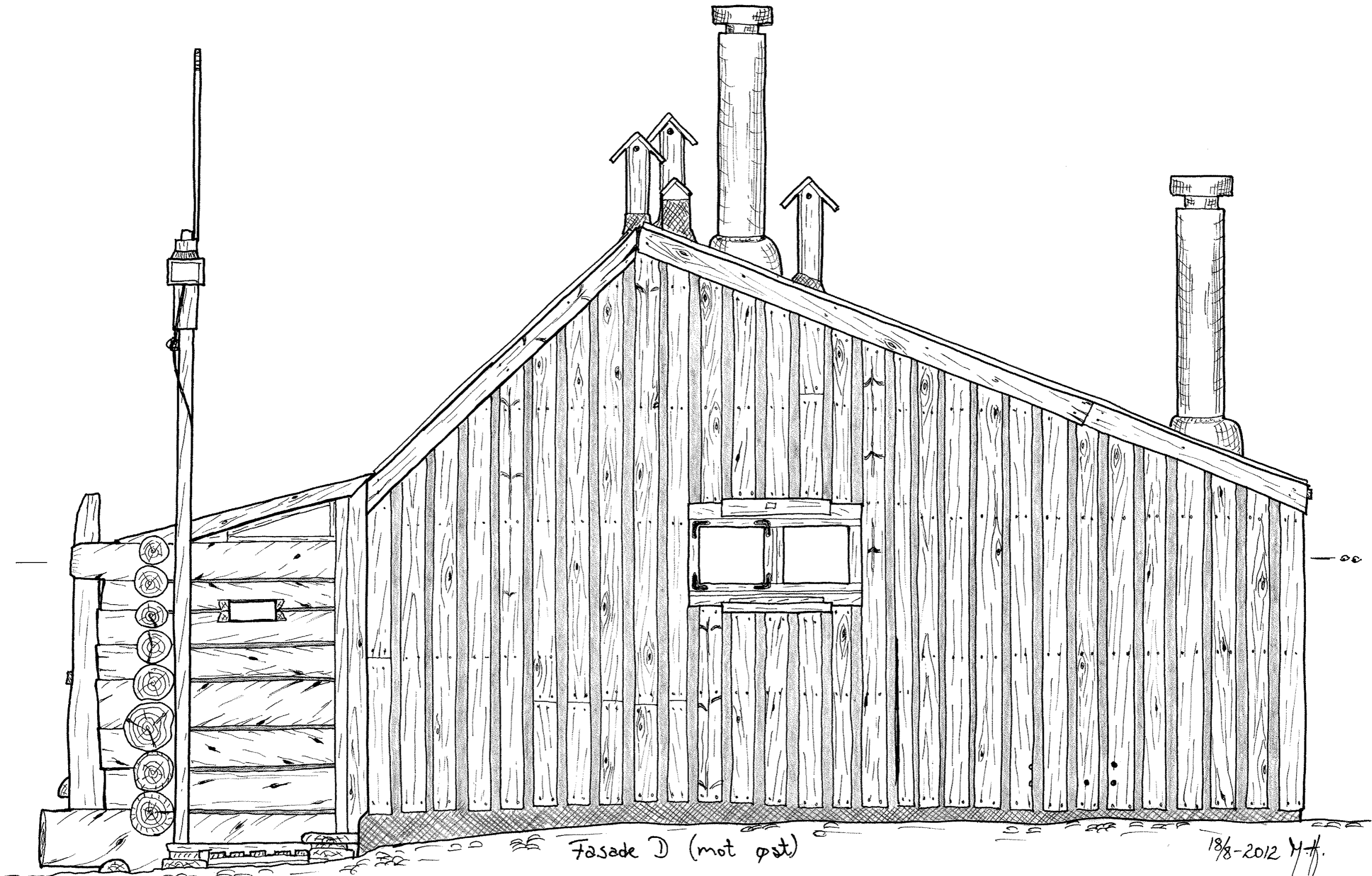
17/03/12 *β*

Austfynduset,
N-sida, B-fasade
M 1:25

17/03/12 JB

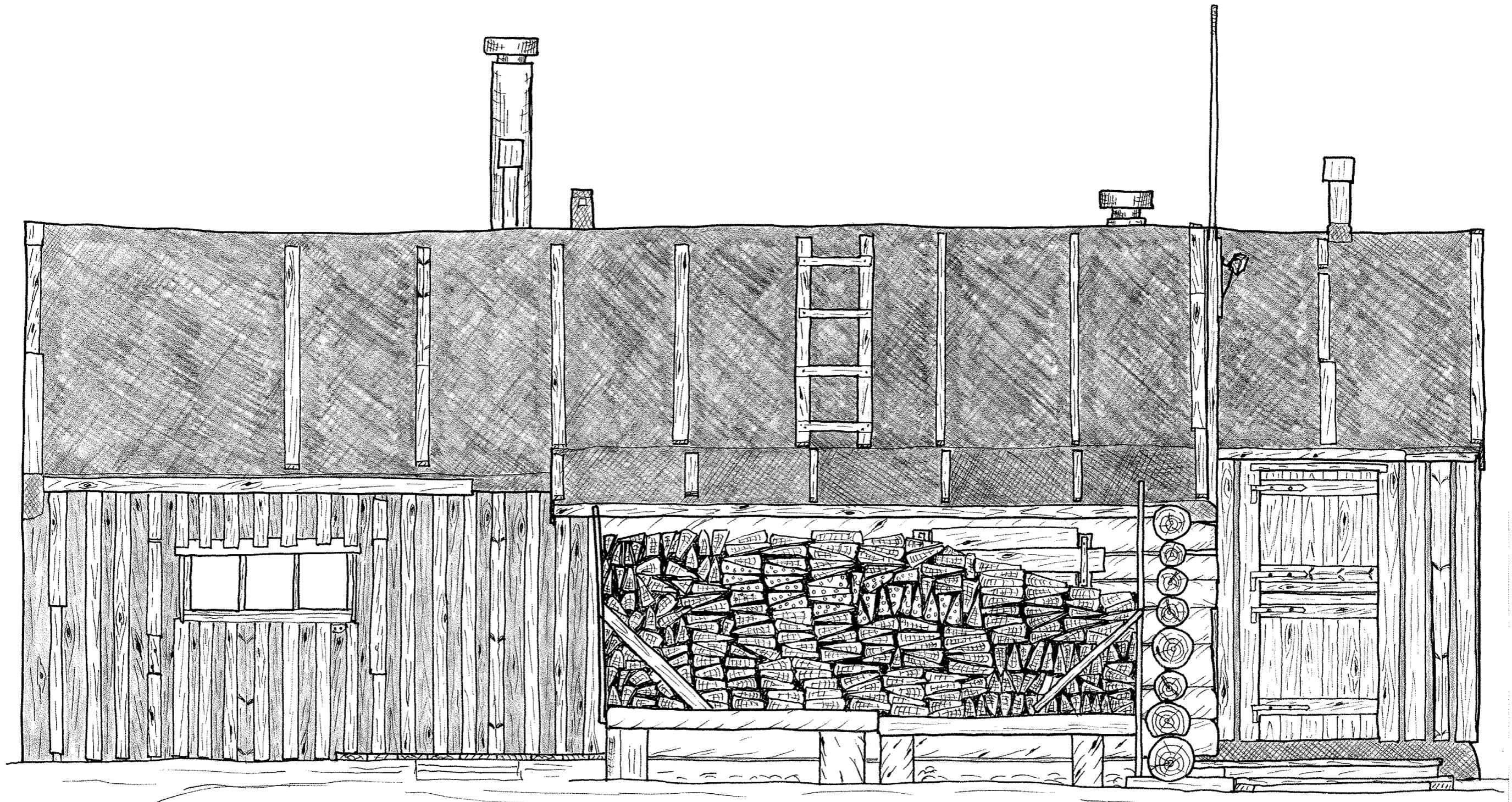
Fasade D (mot øst)

Austfjordneset

1:20

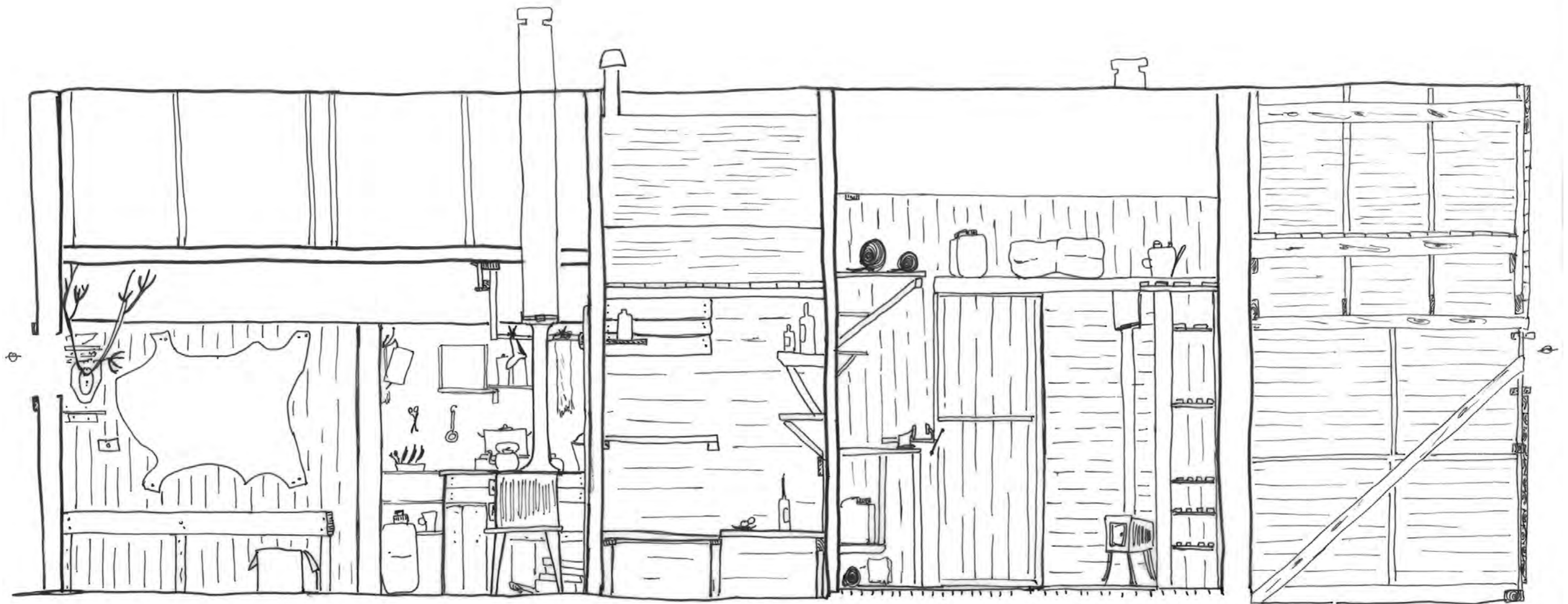
18/8-2012 M-f.

Fasade A (mot sør) Austjordneset

17/8-2012 H.J.

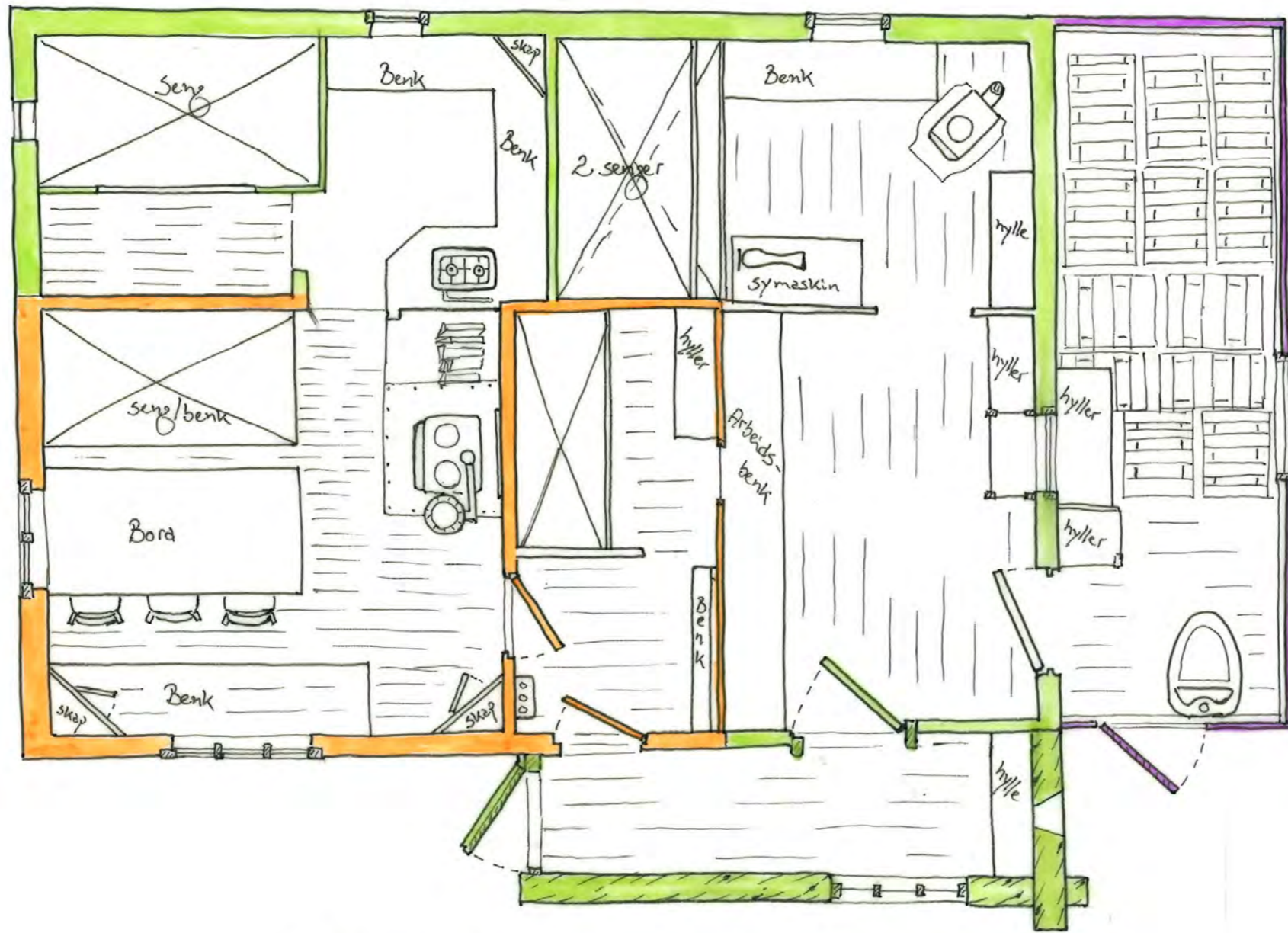
1:25 0 0,5 1,0m

0 0,5 1m
1:25

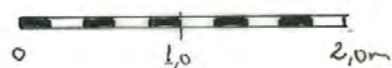
Snitt best. gaduset, sett mot nord

21/08/12

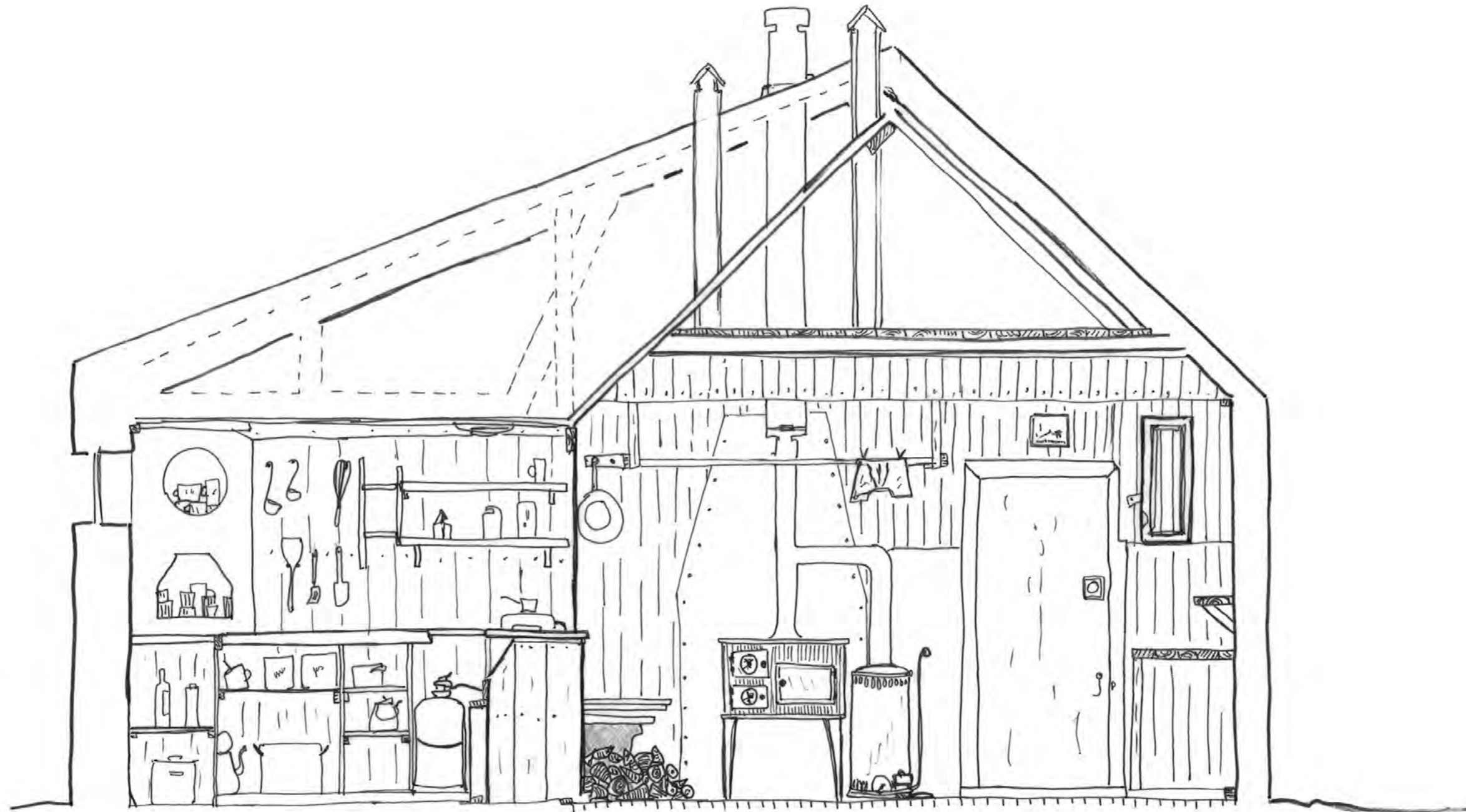

Plantegning af Austfordnerhytte

1:40

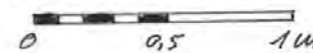

20/8-2012 Hff.

Schnitt Austfjordhuset

M 1:25

20/03/12 *ß*

To laftede bygg ved Austfjordneset

To laftede bygg

Noen meter fra hytta står 2 små laftede bygninger, begge med saltak. Bygningene er en liten badstue og et lagerbygg. Sommeren 1990 bygde Atle Midttømme ut-huset, mens badstua ble bygd av Tina Dahl og Marcos Pocires i mai/juni 2006. Byggestilen er den samme som for svalgangen til hovedhuset, og stokkenes diameter varierer noe, men ligger i snitt på litt over 20 cm. Alle sprekker er tettet med Rockwool, men badstua har også en del steder hvor det er brukt mose som tette-middel.

Badstua

Badstua er så lav at man må kripe inn gjennom døra, men når man først har kommet inn er det riktig trivelig, i alle fall når man har fyr i ovnen og ellers er klar for

noen svettetokter. På den nordre langveggen finner vi sittebenken, mens sørveggen er opptatt av døra og ovnen som står i det sørøstre hjørnet. Under ovnen er det bygd opp med mye stein, mens det for øvrig er et gulv av bord som ligger noe fra hverandre ovenpå bakken.

Sperrene i badstua ligger på det øverste raftet, og er 48 x 145 mm planker som ligger på flasken. Taket som ligger ovenpå sperrene er 25 x 145 mm bord. Døra til badstua er som på alle de andre byggene på sørveggen, og er laget av tre lag med bord. De to innerste la-

gene ser tette ut, mens det ytre laget er bord med van-kant som står inntil hverandre.

Bildeliste Badstua ved Austfjordneset

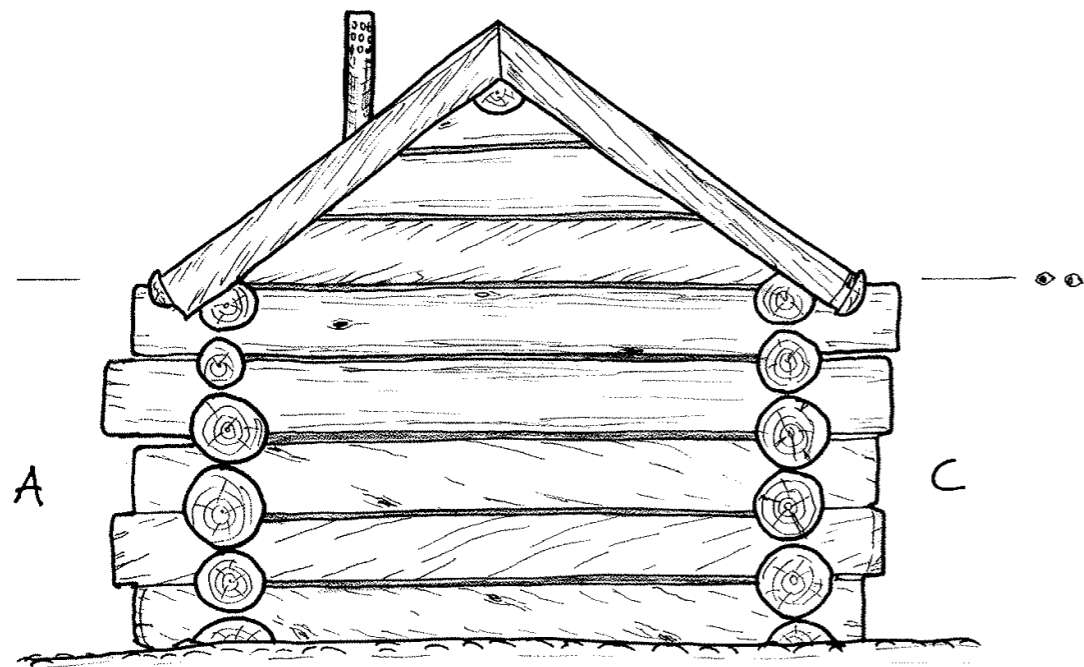
- 8856 Fasade B/A
- 8868 Morten Hesthammer som står ved siden av badstua som viser størrelsen
- 8870 A-fasade med inngangen, benk og plattingen som 8870
- 8871 Fasade A/B
- 8872 D-fasade
- 8873 Fasade B/C
- 8874 C-fasade
- 8877 Fasade C/D
- 8878 Fasade B/C nærmere bilde
- 8879 Morten Hesthammer sitter i badstua som 8870
- 8902 fasade A/D
- 8903 D-fasaden i solen
- 8904 viser avstanden til hovedhuset
- 8907 B/C i sollyset
- 8909 med en plastikkcontainer i bakgrunnen
- 8909 døra fra innsiden
- 8910 ovn
- 8911 D-fasaden på innsiden med mønebjelken
- 8912 visdomsord på veggen
- 8913 D-fasaden fra innsiden
- 8914 D-fasaden med sideveggene A og C
- 8915 belysning med stearinlys som satt brannflekker i taket

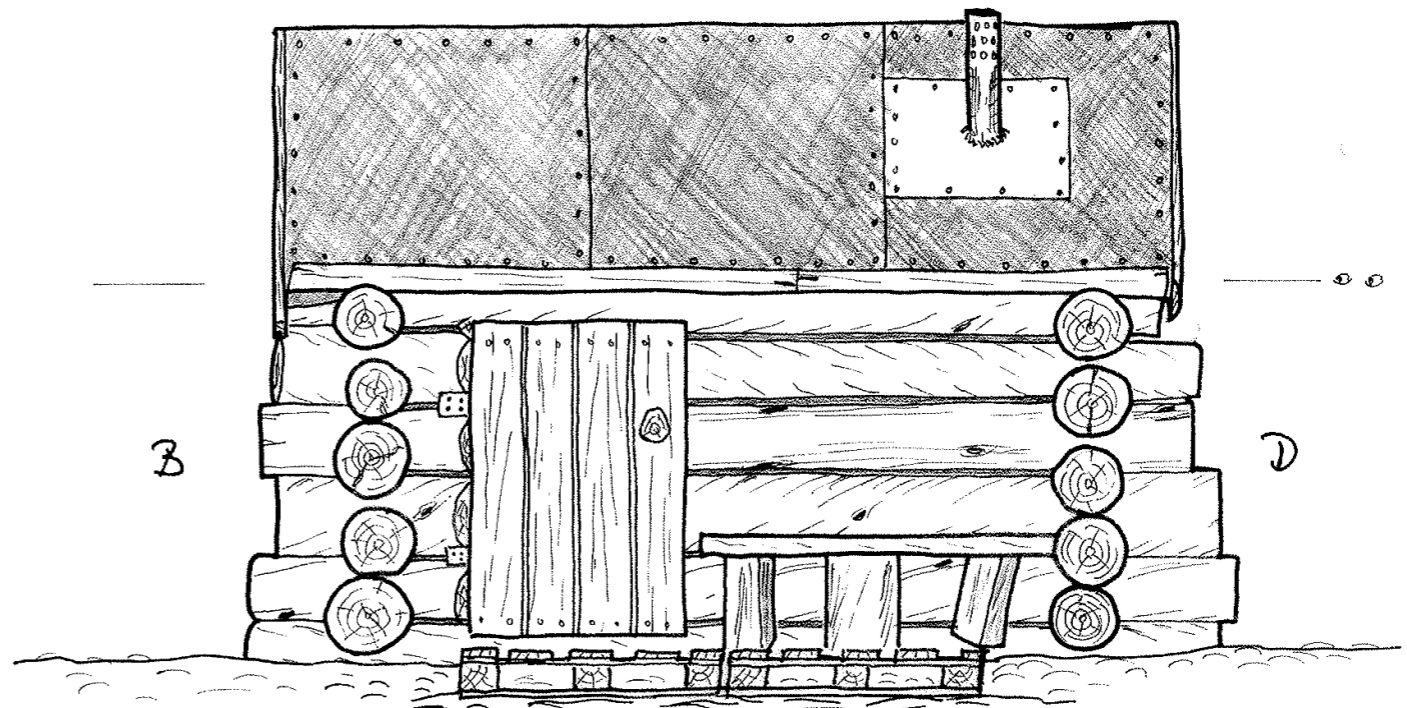
Bilder i leserekkefølge:

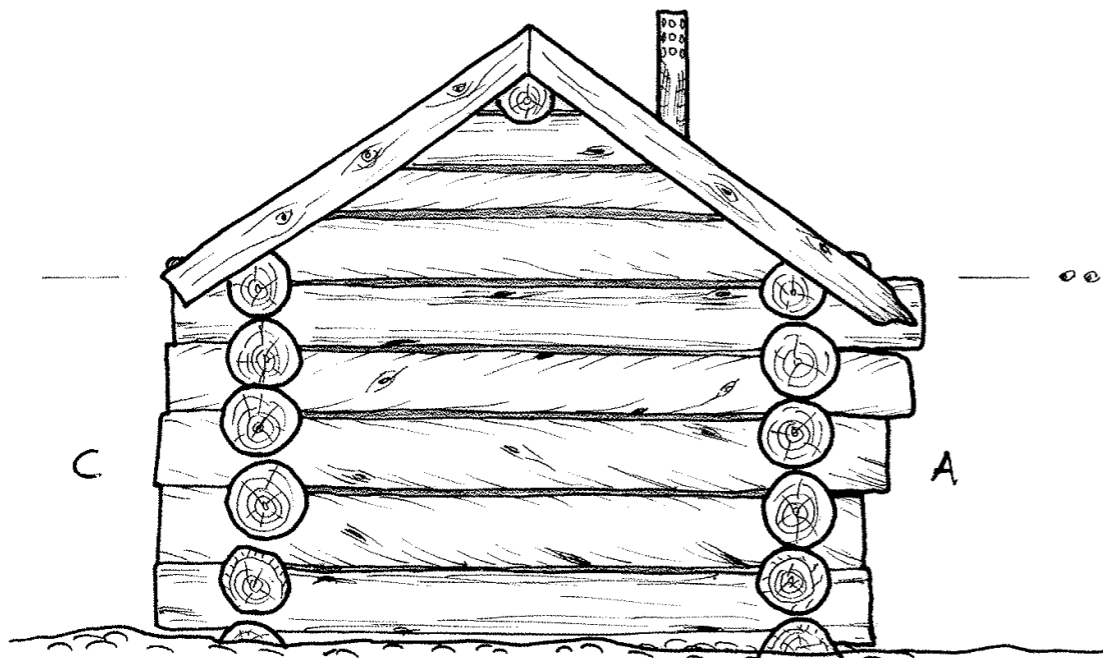
- 8668 Morten Hesthammer ved badstua
- 8904 D-fasaden som vender mot øst
- 8910 badstuas vedovn

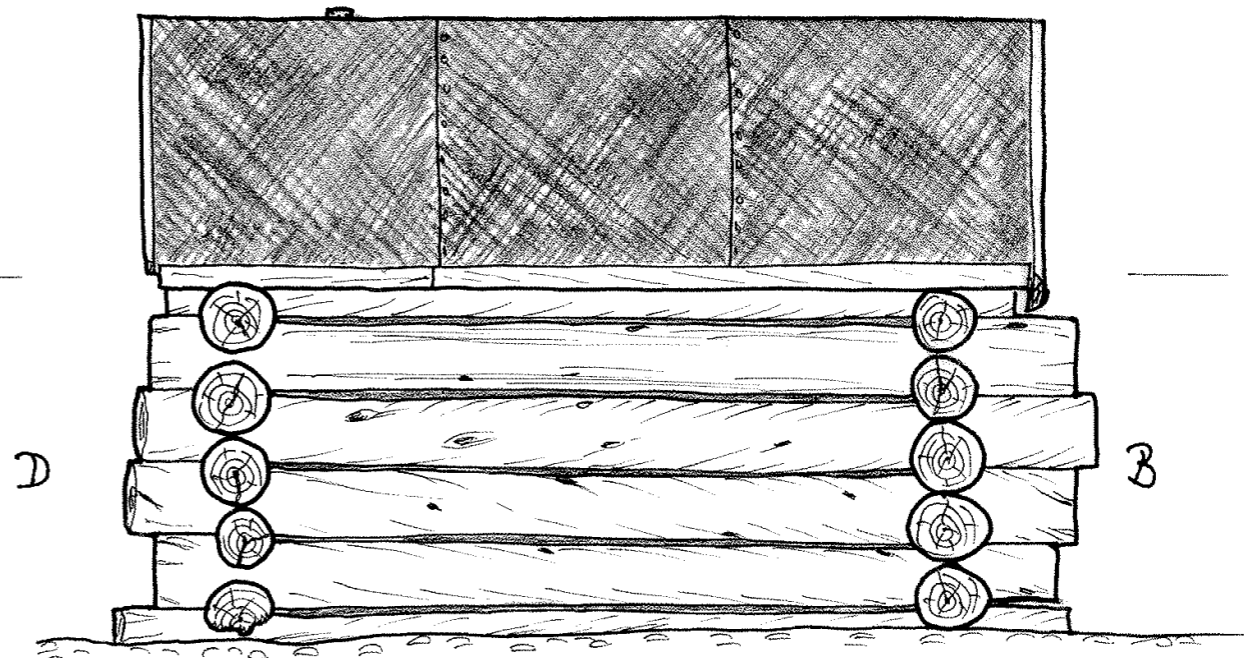
Fasade D

Fasade A

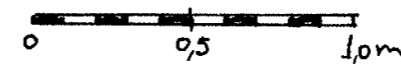
Fasade B

Fasade C

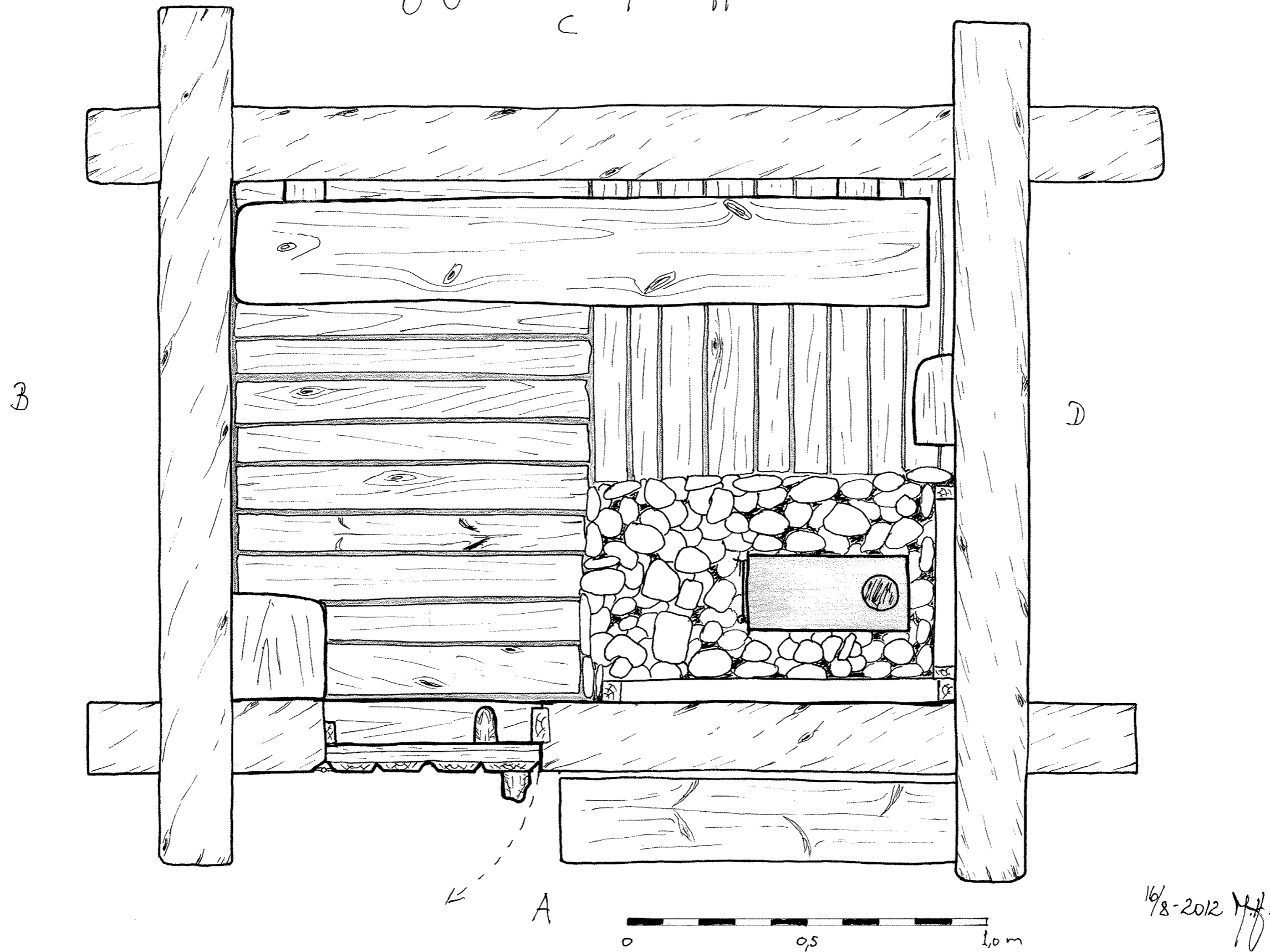
Badstua på Austfjordneset

1:20

15/8-2012 M.H.

Plantering av badstua på Austfjordneset
C

Lagerbygget

Lageret har et golvareal på 232 x 223 cm med fin ståhøyde. Døra er laget av 50 x 145 mm planker med 22 x 145 mm oker på innsiden. Taksperrene er 2" x 4" som er lagt der plateskjøtene faller. Det betyr at sperrene ikke ligger på samme sted fra side til side, men er lagt under plateskjøtene av sponplatene som danner taket. Ovenpå sponplatene er det lagt takpapp som holdes fast av lekter.

I lageret er det hyller i en hestskoform omkring 120 cm over bakkenivå, ellers er det ikke annen innredning her.

Lagerbygget med hundebur; her C/B-fasaden som vender nord respektive vest—privat bilde Jörn Bohlmann

Bideliste Lagerhuset ved Austfjordneset

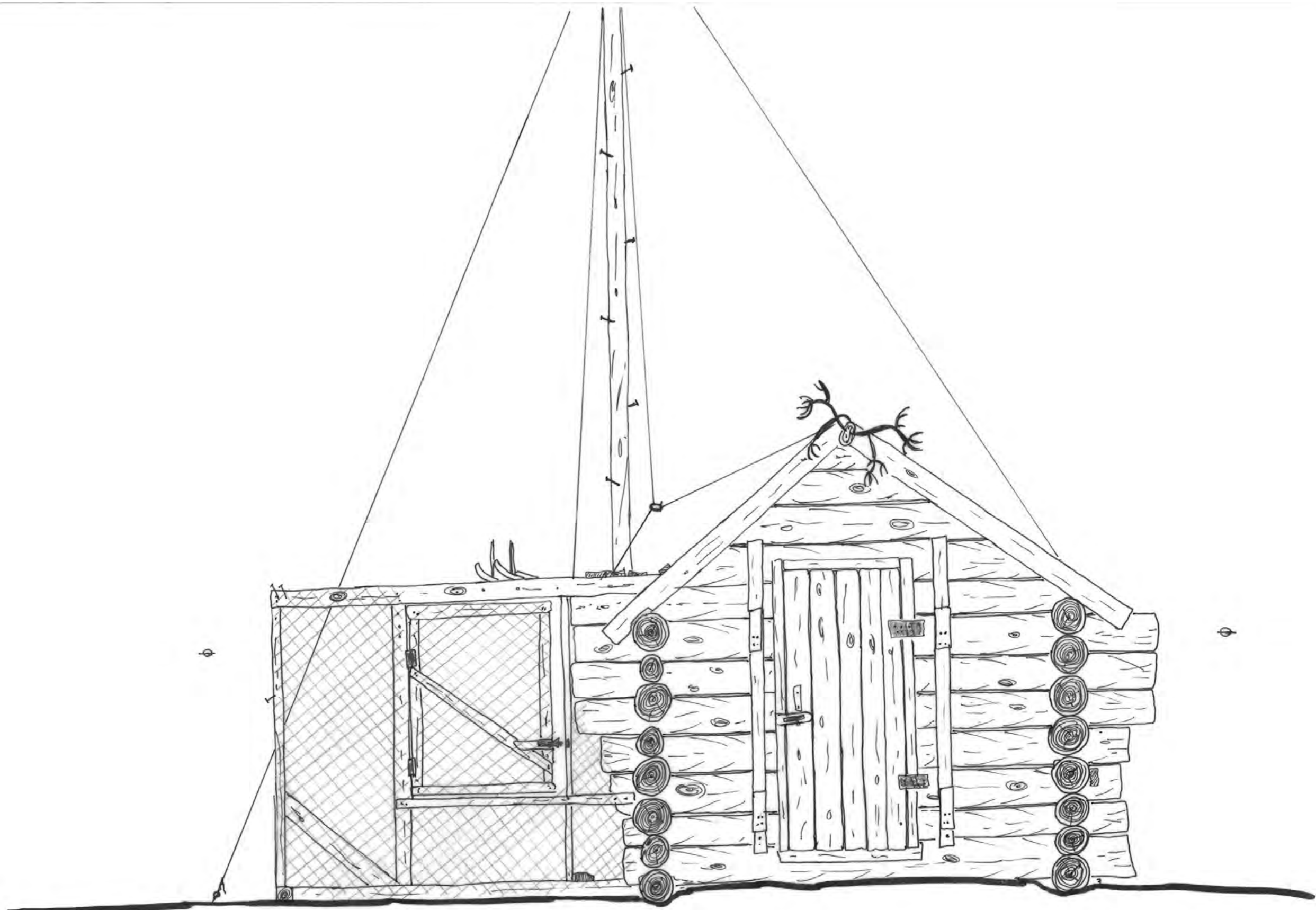
- 8852 sett fra sørøst i totalen
- 8881 fasade D/C
- 8882 D-fasade i solen
- 8883 fasade A/D i solen
- 8884 fasade A/D med avstanden med hovedhuset i bakgrunnen

- 8885 A-fasade med hundeburet til venstre
- 8886 A-fasen, nærmere bilde
- 8887 fasade B/A med hundeburet
- 8888 innvendig med enkle lagerreoler
- 8889 som bildet før
- 8890 innvendig fasade C/D med enkle spiker som oppheng
- 8891 taket av sponplater og Glava som isolasjon
- 8892 Glava som tetningsmiddel mellom stokene i fasaden med en reol
- 8893 Gavlvegg ved C-fasade med Glava
- 8894 A-fasaden i solen, nærbilde
- 8896 A-fasaden i solen
- 8897 D-fasade
- 8898 C-fasade med kassen foran
- 8899 som bildet før, frontal bilde
- 8900 hundeburet sett fra nordvest
- 8901 hundeburet sett mot øst, man ser B-fasaden

Bilder i leserekkefølge:

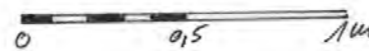
- 8883 inngangen med hovedhuset i bakgrunnen
- 8887 sett fra vest mot øst
- 8894 A-fasaden med inngangsdøra
- 8897 D-fasaden

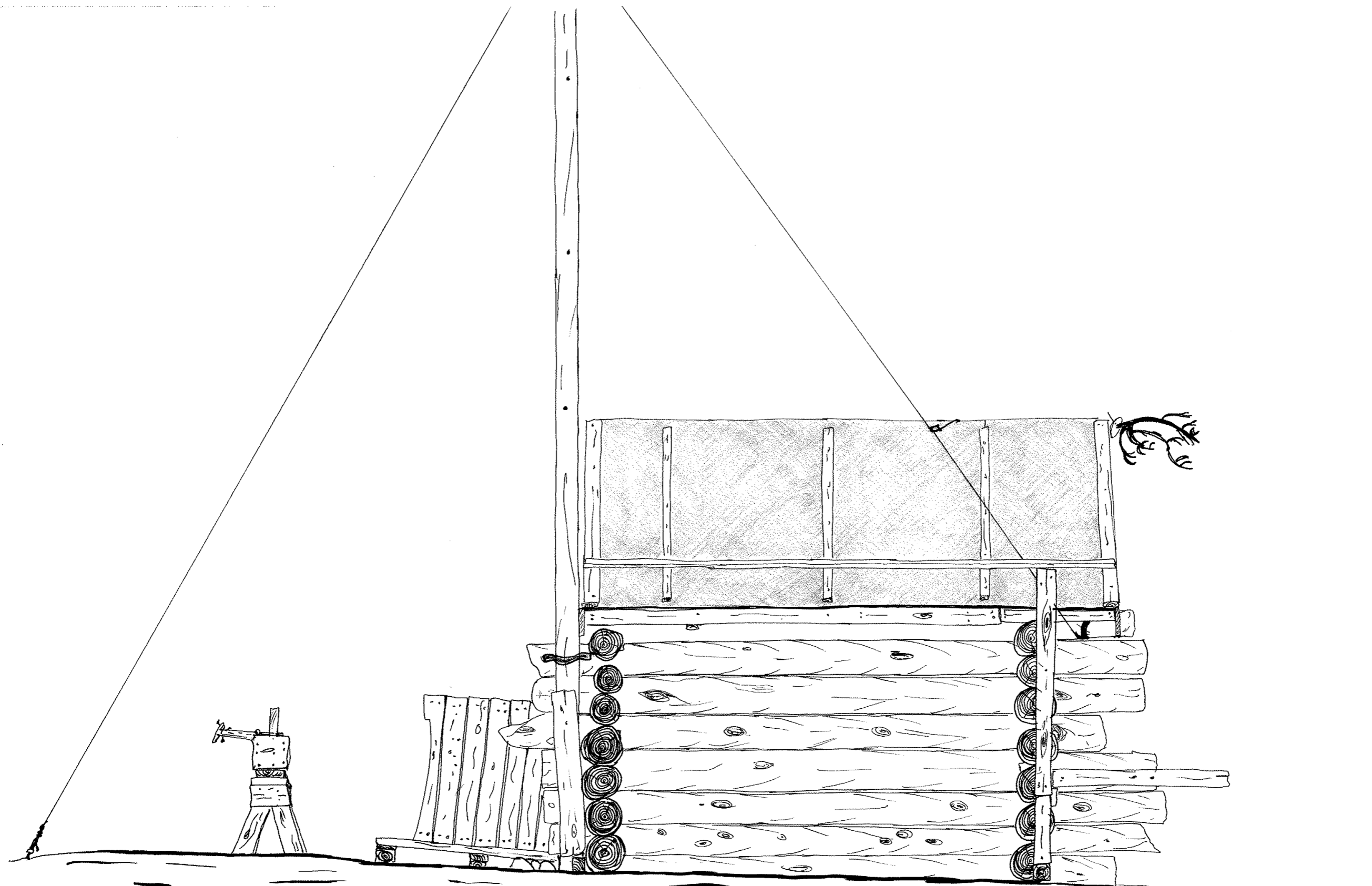

Lagshuset med hundesov. best. for duset
sar. vengt

11 1:20

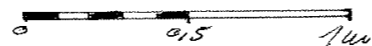

15/08/12 *B*

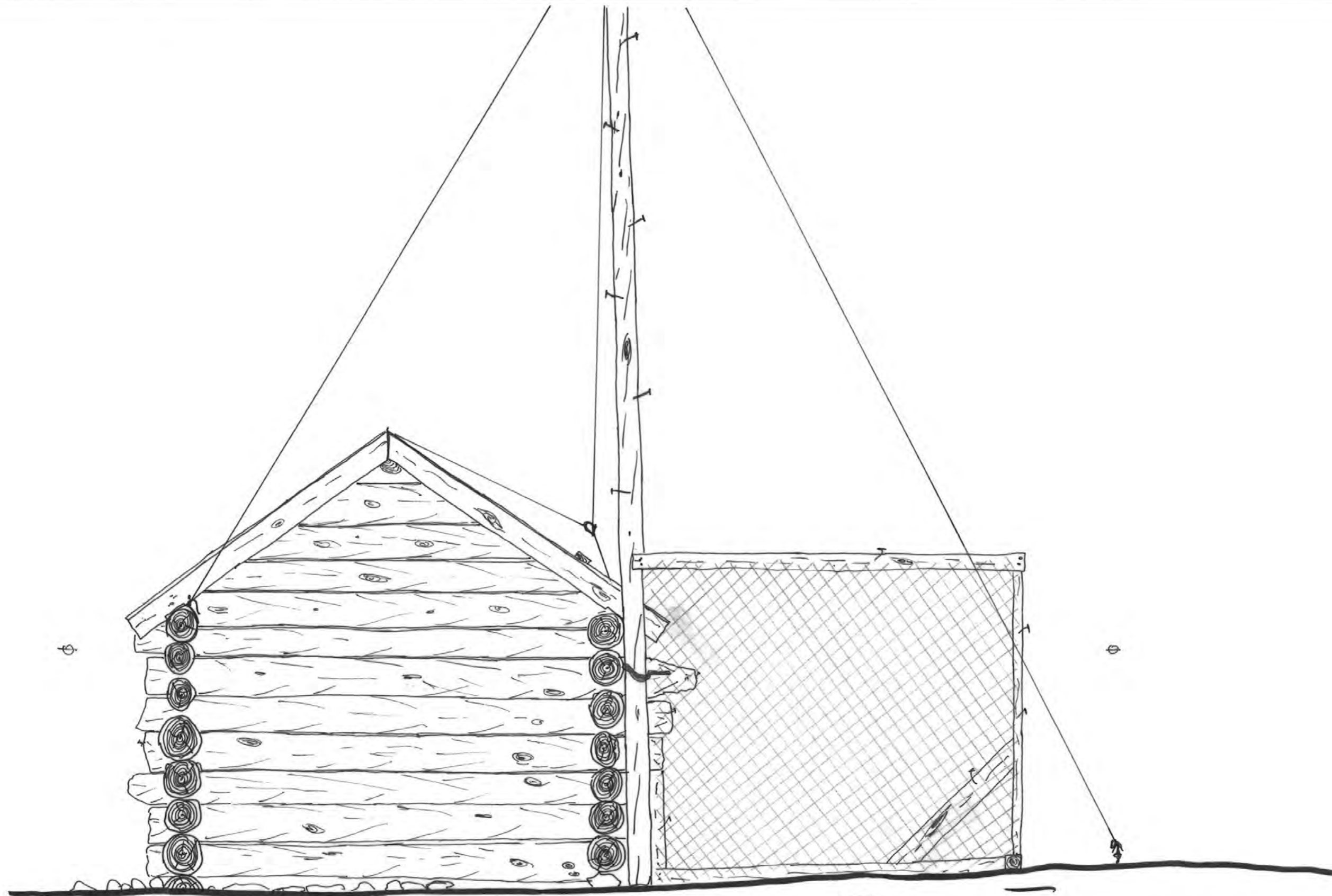

Lagerhuset ved Austfjordneset
B-Fasade, vestvendt

1:20

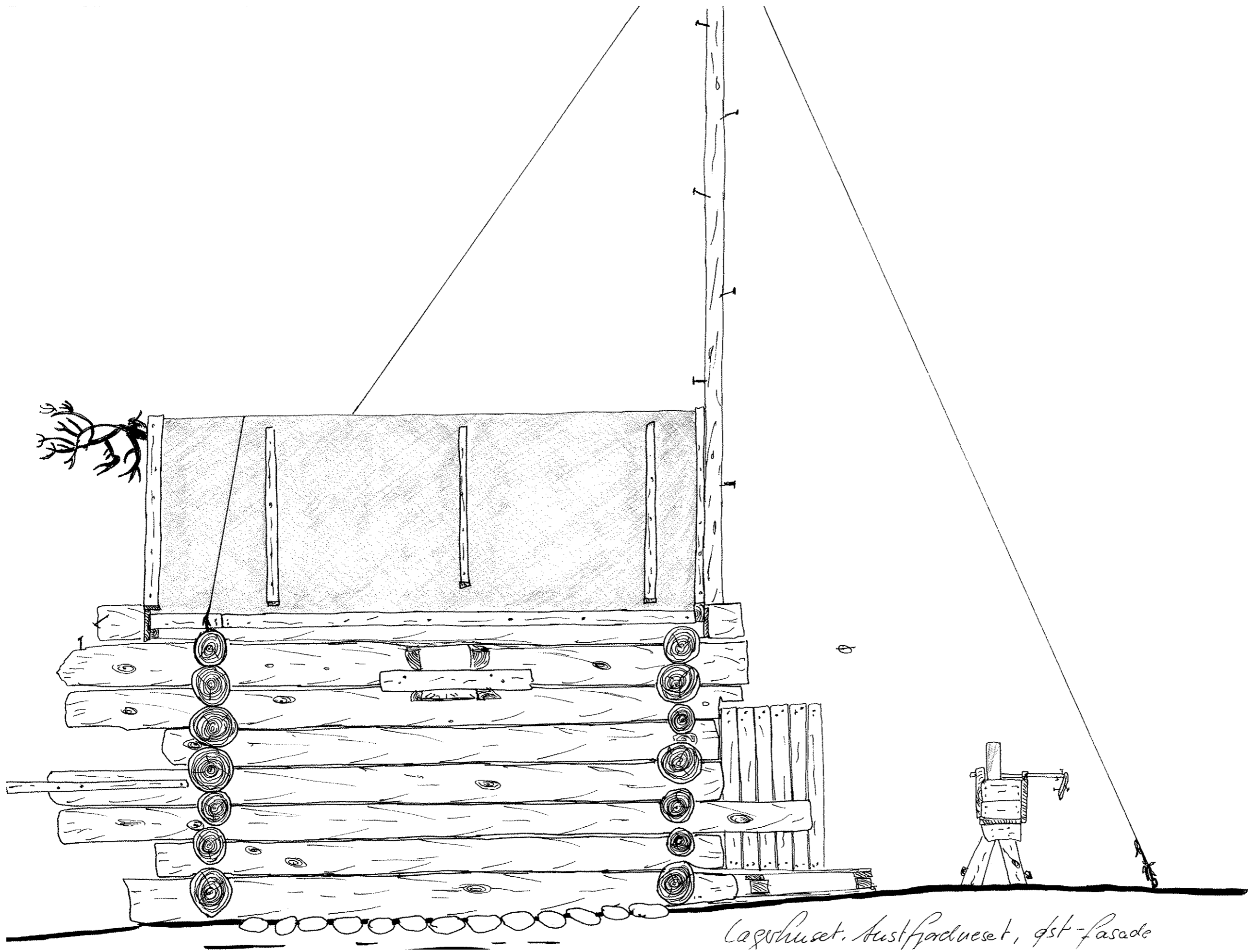
C Hundesuret er ikke tegnet med J
16/08/12 JB

Must find use, la plus,
 nord-ouest 17 1:20
 C. Chasson et al. le 1er 1

16/08/12 *JS*

Laghuset, Austfjordneset, øst-fasade

Utedoen, røykeovn og kjøttstativet ved Austfjordneset

Utedoen

Ved siden av lageret står en enkelt platebygd utedo, som ble bygd av Atle Midttømme i 1992. Bygget er 119 x 119 cm innvendig og har pulttak. Døra vender mot sør, og utedoen rommer ikke mer enn den må, nemlig en plass å sitte for å gjøre sitt fornødne. Til gjengjeld sitter man godt på en ring av isopor.

Doen er bygd av sponplater, og for å forbinde disse i hjørnene er det brukt 10 x 10 cm stolper i hjørnene. Ovenpå stolpene på siden ligger planker av 50 x 150 mm slik at man får festet taket. Mot øst er det satt inn et vindu, og under vinduet finner vi en hylle som nesten går langs hele veggen. Under hylla er det festet en toalettrullholder. Langs nordveggen går selve toalettet med et hull midt på benken, som er bygd av 16 x 95 mm faspanel. Hullet er foret med isopor og har et lokk slik at man kan lukke selve toalettet.

Som golv er det lagt 3 stk 50 mm planker på tvers.

Utedoen ved Austfjordneset

Røykovnen

Ved foten av fjellet som reiser seg mot nord, omkring 150 m fra hovedhytta, er det laget en røykovn. En vedovn er gravd litt inn i bakken, som jo består av småstein, og med en steinsetting på sidene av ovnen og fo-

ran ovnen. Bortimot 7 meter fra ovnen står en trekasse som har utvendige mål 70 x 109 x 125 cm. Kassen er åpen i bunnen slik at et røykrør fra ovnen ledes opp til kassen og slipper ut røyken midt i kassens bunn, som for øvrig kun er flate steiner lagt ovenpå marken. Kassen har et hengslet kryssfinerslokk.

Kledningen i kassen er liggende 20 x 190 mm pløyde bord. I hjørnene er det innvendige stolper på 50 x 72 mm, og kryssstiverne innvendig er 20 x 120 mm bord. På to plasser i kassen er det festet en lekte slik at en pinne med det som skal røykes kan ligge på lektene. En slik lekte ligger 60 mm fra toppen, mens den andre er 500 mm fra toppen. En pinne på 40 mm i diameter ligger på en slik lekt, men det skal nok være flere der inne samtidig.

I de øverste bordene i kassen er det boret en del huller, slik at røyk kan sige ut av kassen etter hvert som ny kommer inn.

Kjøttstativet

Kjøttstativet ble bygd som isbjørnsikret lagerplass for kjøtt til hundene. På 1990-tallet kom en isbjørn uten problemer opp til lageret i stativet og deretter ble stolpene kledd med blikk.

Bildet ovenfor: kjøttstativet; t.h.. røykeovn med brennkammeret, som er satt et stykke nedenfor røykekammeret.

Bildeliste utedo, røykeriet og kjøttstativet

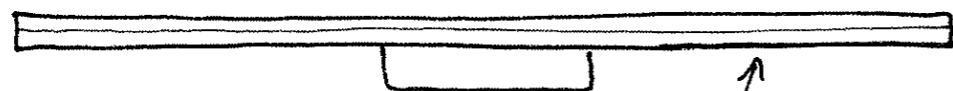
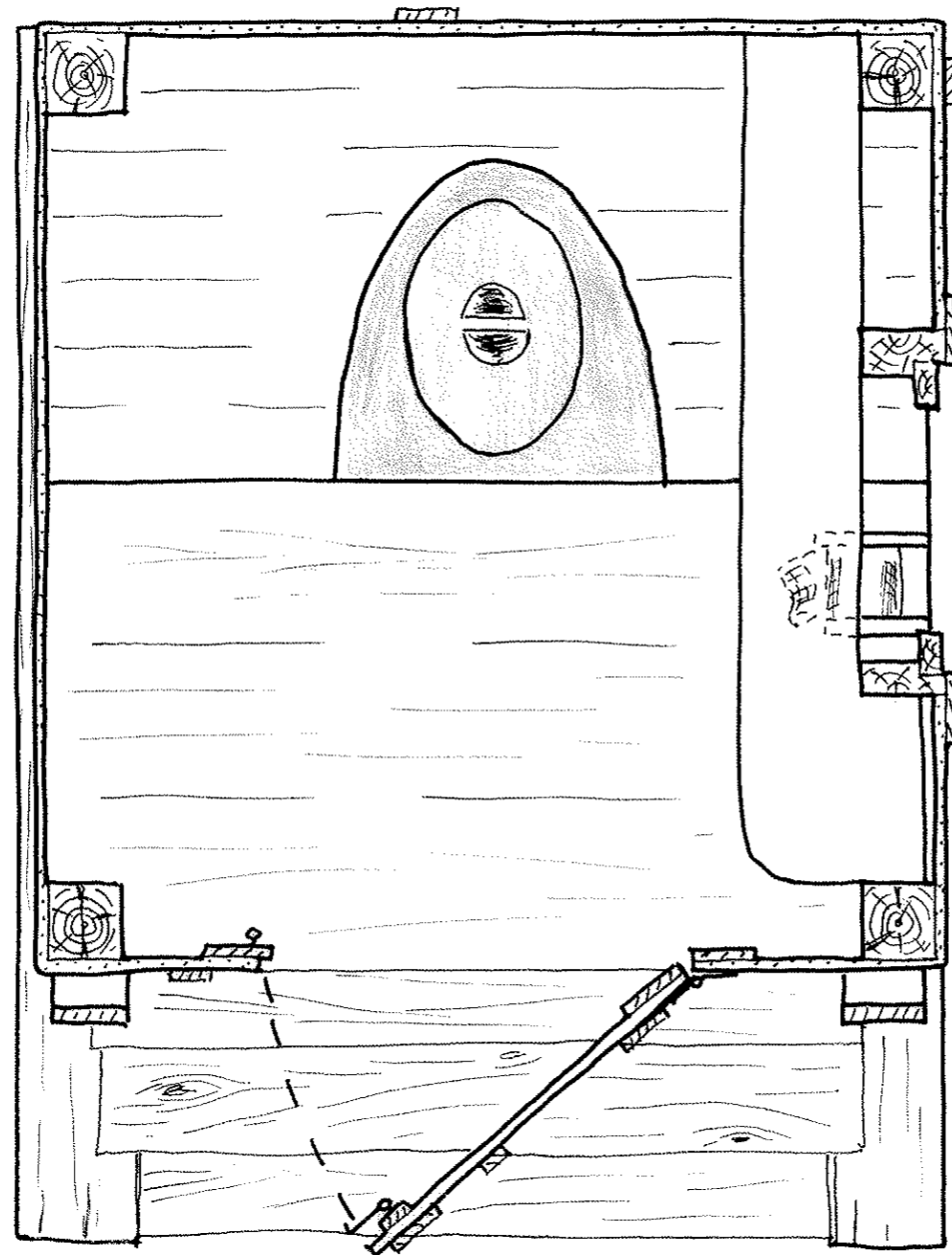
- 8854 utedo sett fra avstanden møt sørøst
- 8857 badestue, utedo og lagerhuset
- 8858 som bildet før
- 8916 røykeriet med ovn i forgrunnen
- 8817 som bildet før
- 8918 som bildet før, sett i en annen vinkel
- 8819 røykekammeret
- 8819 som bildet før
- 8820 røykeovn sett med sør
- 8922 fra ovn sett i landskapet
- 8923 stasjonen sett fra røykeovn
- 8925 vedhuggingsplass
- 8926 utedoen C-fasade, som vender mot nord
- 8927 utedoens A-fasade, som vender mot sør
- 8928 utedoen fasade A/D
- 8829 som bildet før
- 1010598 halv tønne ved hundeburet, framstilt av et halvt fat

- 101599 utedoens innside, sett gjennom den åpne dør

- 8846 kjøttstativet sett fra nordvest
- 8849 sett fra nordvest, nærmere bilde
- 1010593 oppe ved kjøttlageret
- 1010594 som bildet før
- 1010595 som bildet før
- 1010956 som bildet før
- 1010957 som bildet før

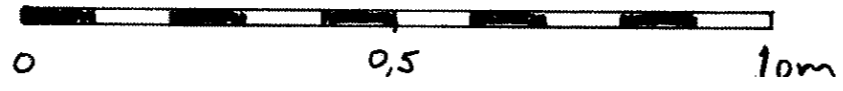

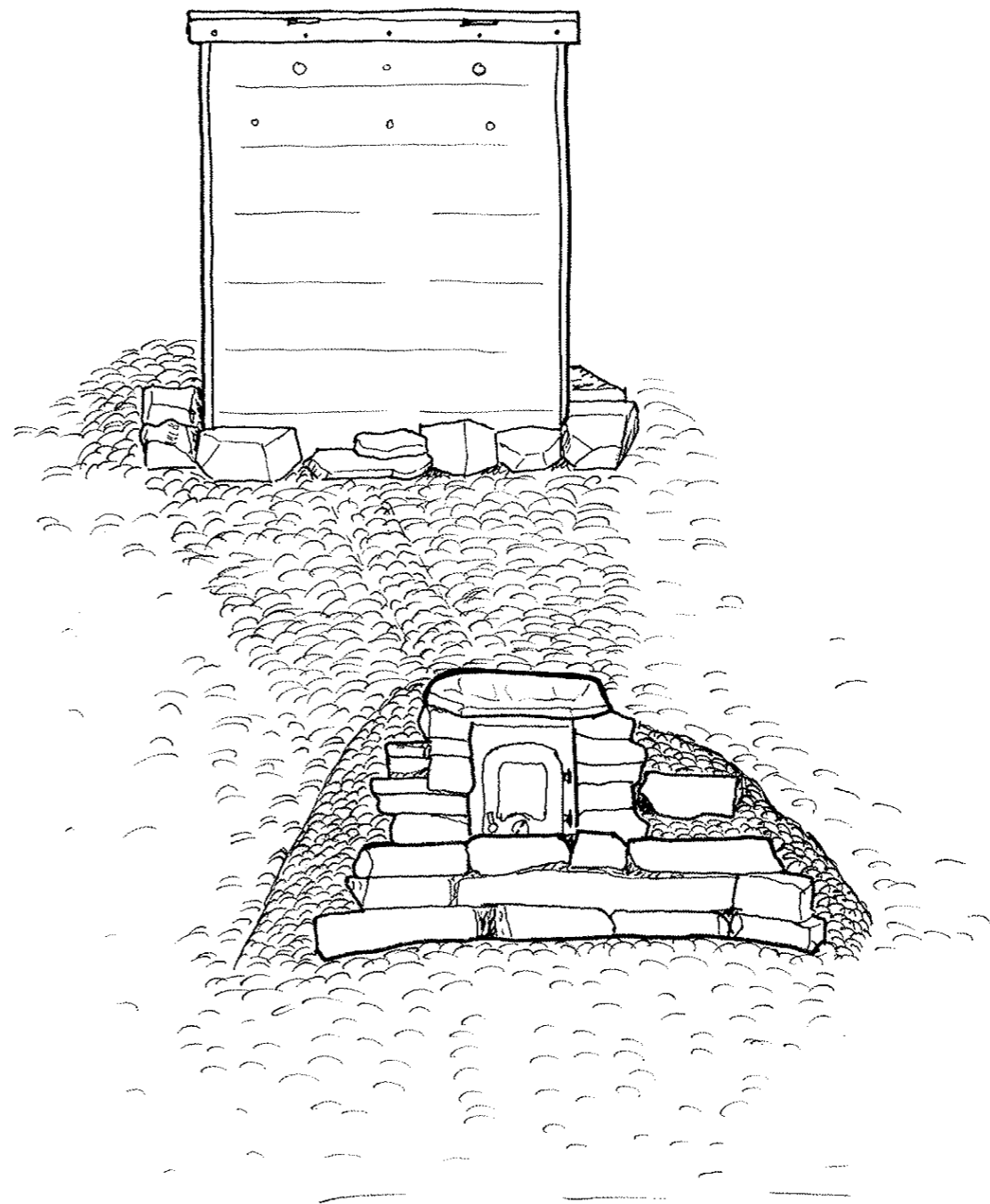
Plantegning av Utredo på Ausfjordneset

↑
sløe

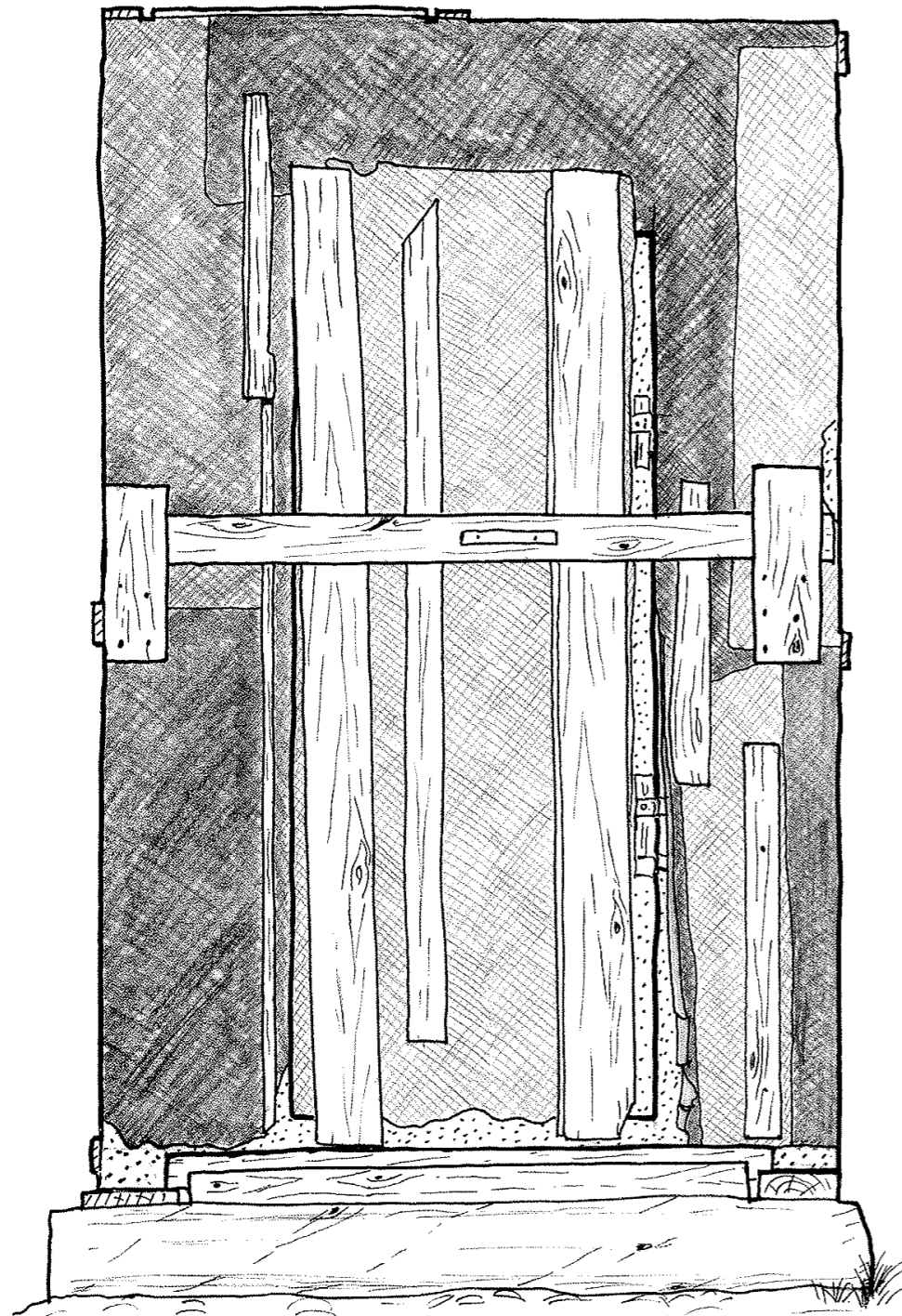
1:10

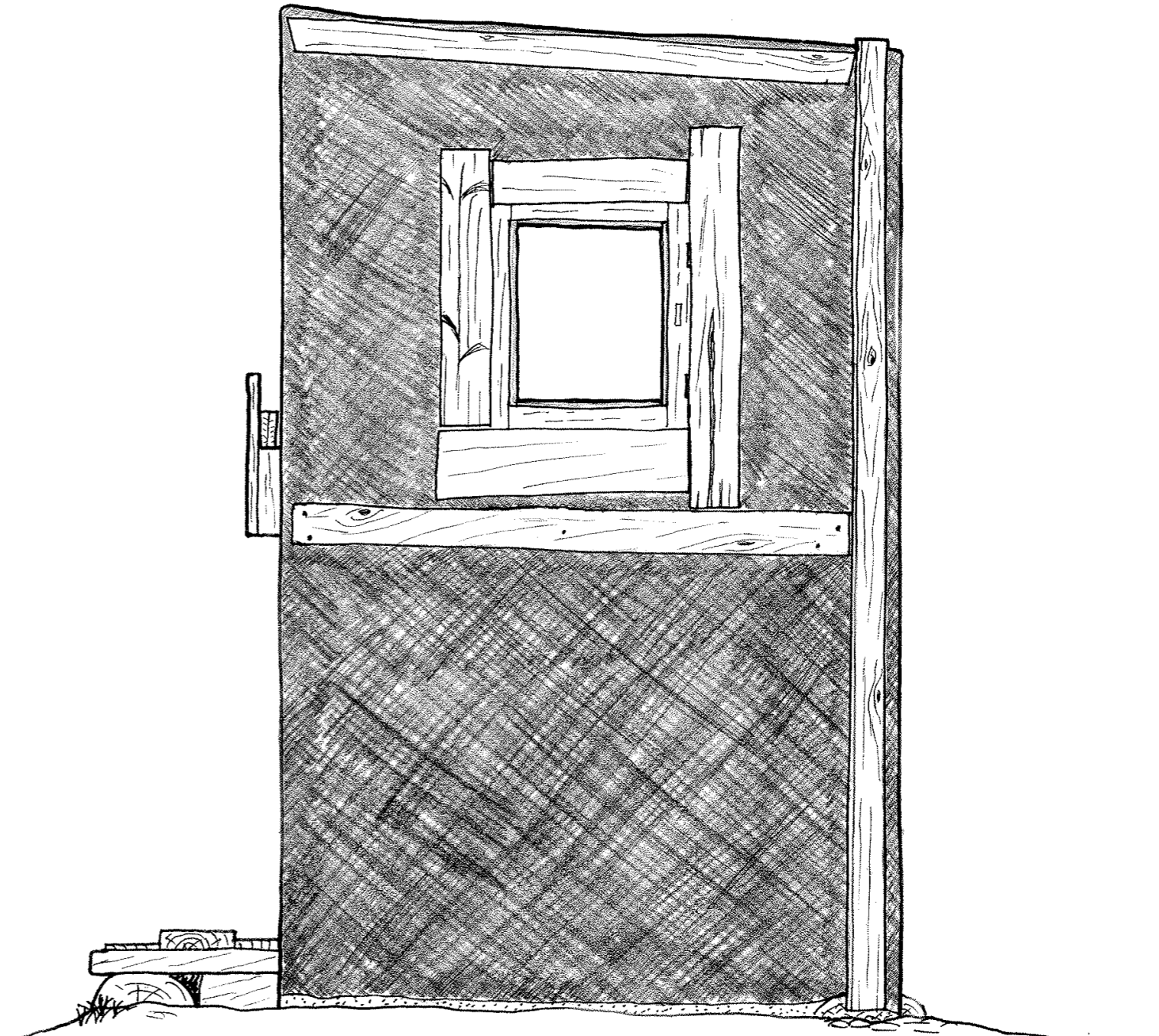

Føykavn på Austfjordneset

186-2010 1111

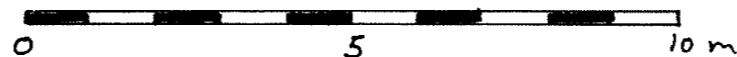

Fasade A, mot spr

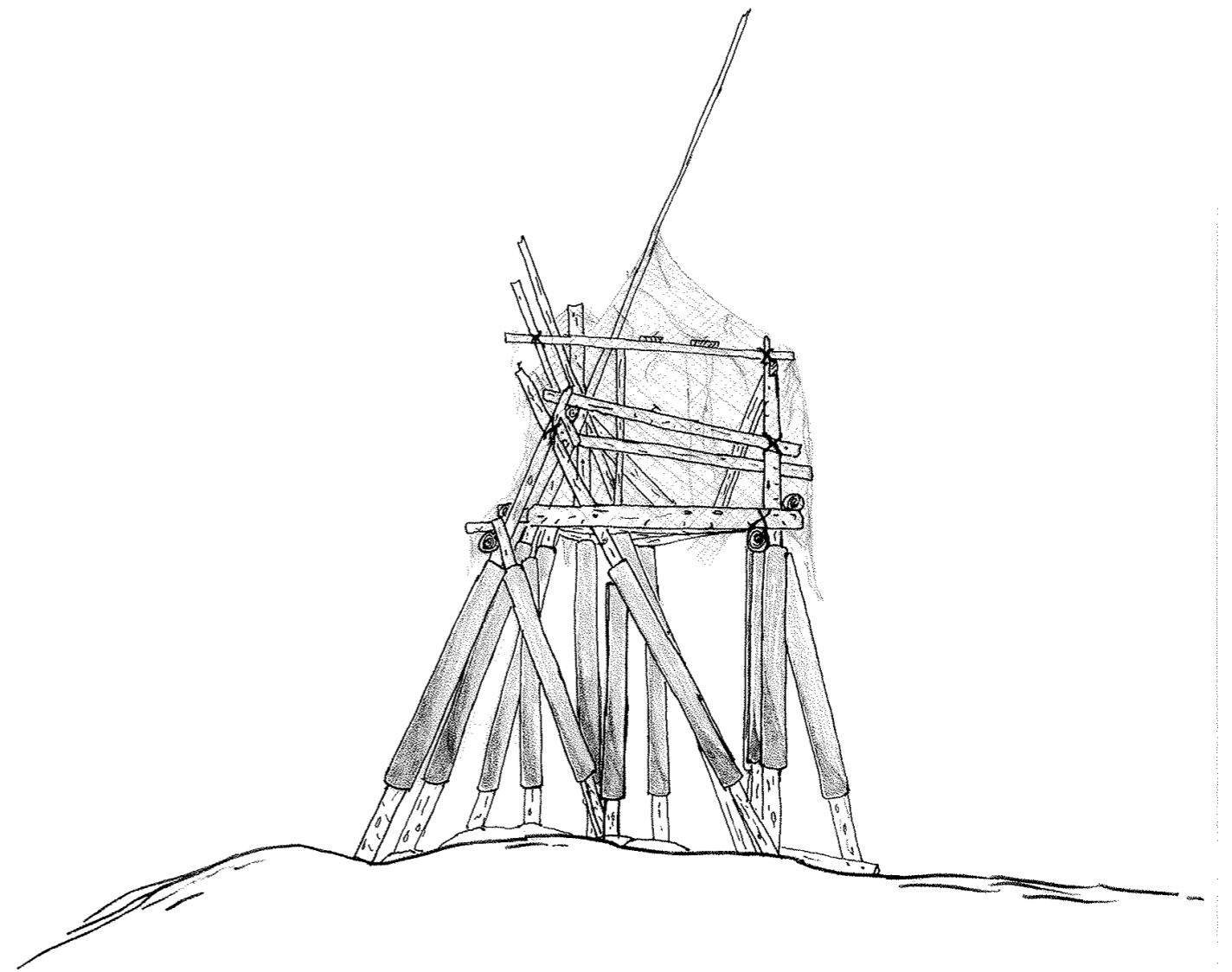

Fasade D, mot øst

1:10

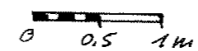

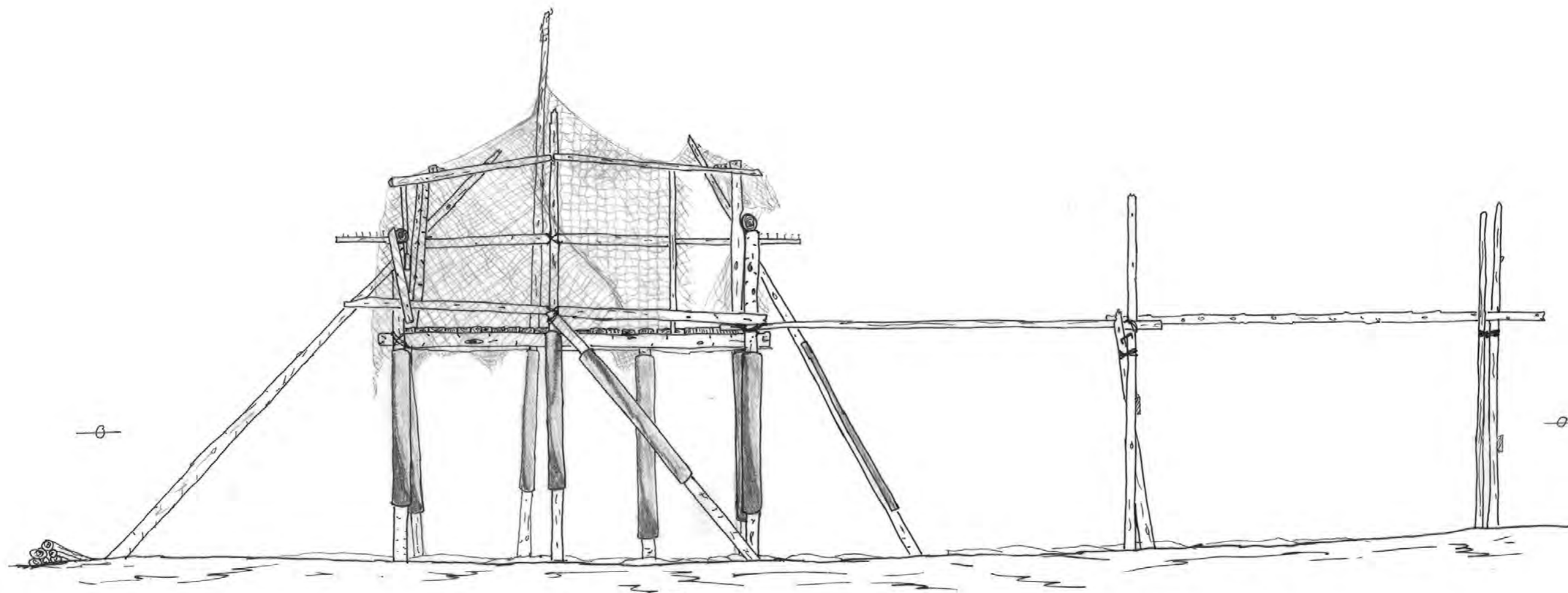
19/8-2012 M.f.

Kjöttstativ ved Austfjordneset,
sett fra sør

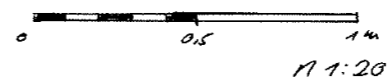
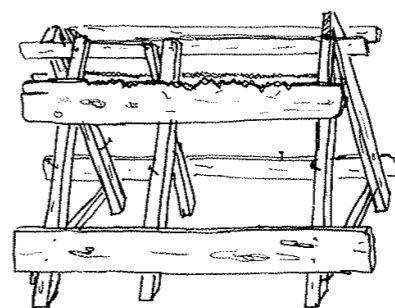
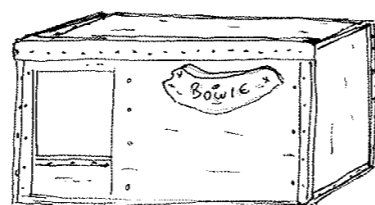
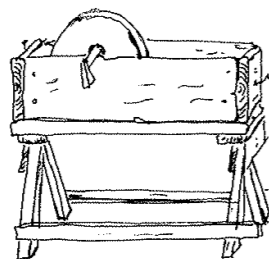
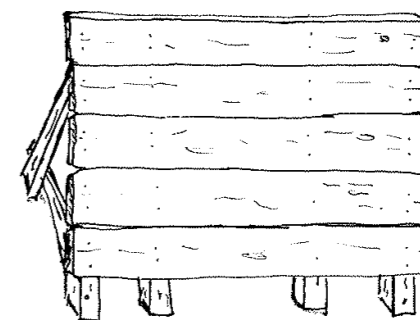
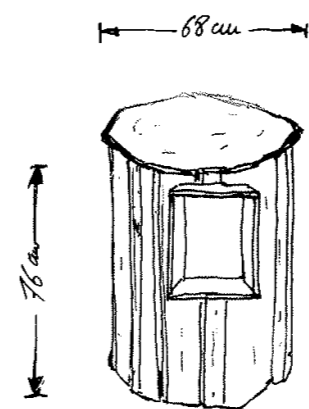
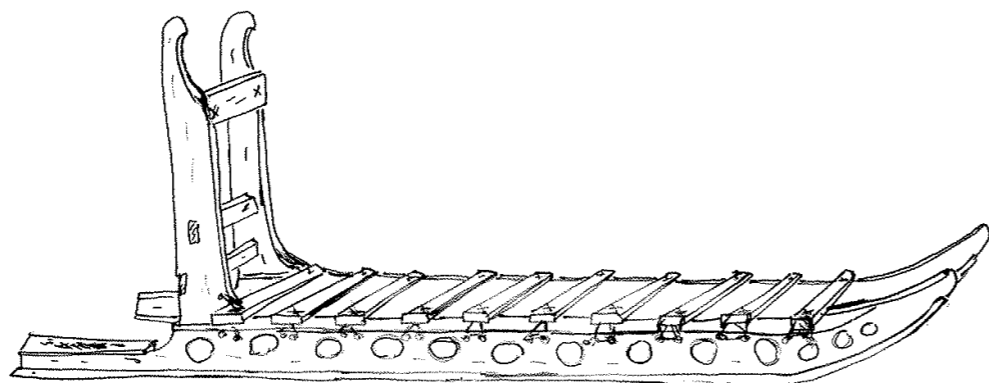
M 1:50

Kjörtstativ ved
Kustfjordneset 18/08/12

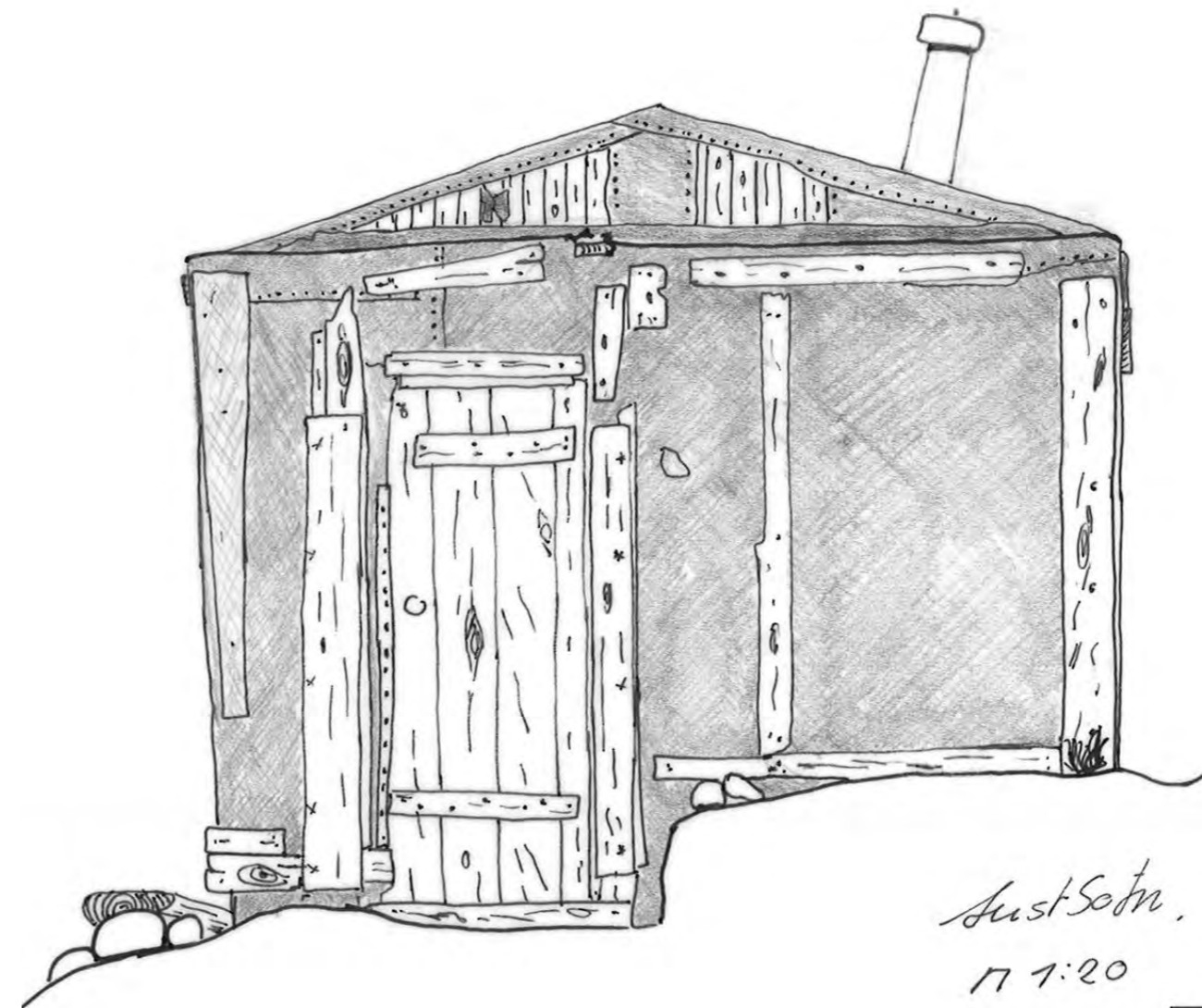
0 0,5 1m 1:50

11 1:20

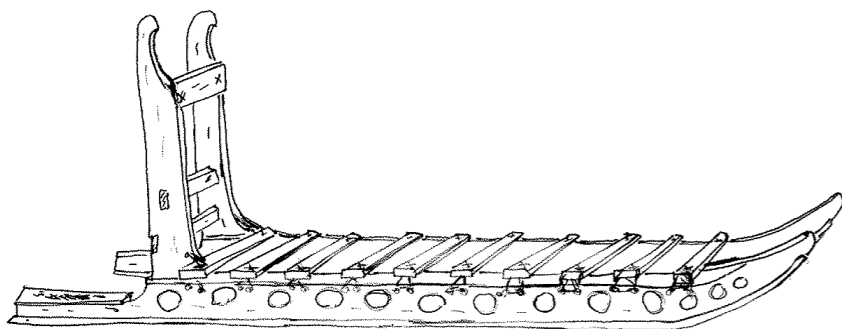
To sikkijehuus, sa. Sökle,
 sl. postkuv. b. öh. för skinnvapen.
 lundsl. ved lustgardn. i ca.
 21/08/12 u. l. st. öh.

Austbotnhytta

Austbotnhytta

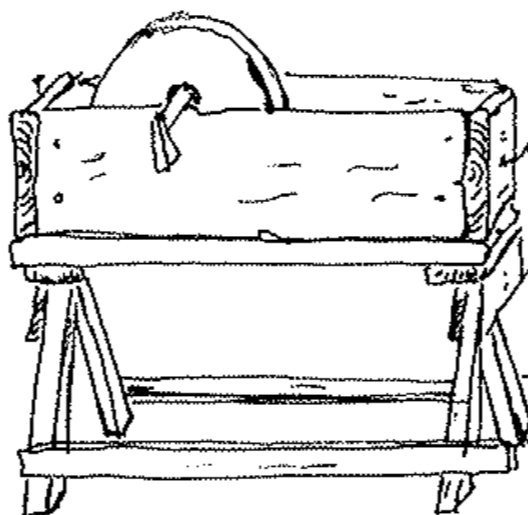
Austbotnhytta, som ble bygd av George Bjørnnes i 1937 som bistasjon til Austfjordnes, ligger idyllisk til ved et delta på østsiden av Austfjorden. Etter høyvann blir sjøvann liggende igjen innenfor en rygg av sand og grus, og det blir en liten lagune ca 40 meter nedenfor hytta. Hytta ligger på en liten hylle som er plassert omkring 2 meter over havnivået, der fjellet begynner å reise seg. Etter at hytta ble satt opp er det bygd opp med torv rundt hytteveggene, med unntak av den som veggene vender ned mot sjøen. Nå skal vi ikke se bort ifra at også denne veggene har vært bedre dekket tidligere, men sommeren 2012 står hytta naken ned til grunnen på vestsida.

Slede av utstyrsdel ved Austfjordneset

Det som møter oss når vi kommer til Austbotn er en liten hytte som er kledd fullstendig inn i papp, og hvor pappen blir holdt på plass av rekvedbord som er spikret fast. Den nordre delen av hytta har saltak, mens den søndre delen, hvor inngangen er, har helt flatt tak. Hele hytta heller ned mot sjøen, slik at den er 10 cm ut av lodd på en høyde av 180 cm. Hytta er 240 cm bred og 430 cm lang utvendig, og rommer en kald gang i sørenden og et oppholdsrom/soverom i nordenden. Gangen er 223 cm bred og 125 cm lang, og inneholder ikke annet enn en stor hylle, som er plassert midt mellom gulv og tak på høyre siden av inngangsdøra. Golvet her i gangen er noen bord av diverse bredder og tykkelser som i hovedsak ligger i døras bredde. Ved siden av

disse er det noen korte bord som ikke fyller hele rommet mellom vegg og skillevegg.

Slipesteinen, som en del av utstyret ved Austfjordneset

Døra videre inn til oppholdsrommet sitter på samme sted i skilleveggen som inngangsdøra sitter i sørveggen, det er altså bare å gå rett fram. Oppholdsrommet er 214 cm bredt og 280 cm langt, og er 198 cm oppunder mønesåsen. Her kan derfor de fleste av oss reise oss opp etter å ha gått krumbøyd gjennom inngangspartiet, som ikke er høyere enn 165 cm innvendig.

I oppholdsrommet finner vi hyttas eneste vindu på veggene ned mot sjøen. Vinduet har en lysåpning på 29 x 66 cm. Rett ved siden av vinduet er det en liten skyteluke med et hengslet lokk, som er festet til listverket som omkranser skyteluka på innsiden av veggene. Åpningen til skyteluka er 12 cm i høyden og 13,5 cm i bredden. Over vinduet og skyteluka er det en 16 cm bred hylle hvor vi finner blader, stearinlys og diverse annet smånips.

Under vinduet er det en bordplate av 10 mm kryssfinér med respatexoverflate. Respatexen er hvit i grunnen, og med korte blå streker som mønster. Bordplata er 75 cm bred, og 44 cm dyp, og er hengslet til en tilsvarende plate slik at bordet kan foldes opp til 75 x 88 cm. Under bordplata finner vi en eldre bordplate som fundament

for den nyere. Det gamle bordet har vært laget av 20 x 140 mm pløyde bord, og etter merkene langs veggene å dømme har bordet vært ca 20 cm lenger enn i dag.

Jörn Bohlmann i Austbotnhytta—privat bilde Morten Hesthammer

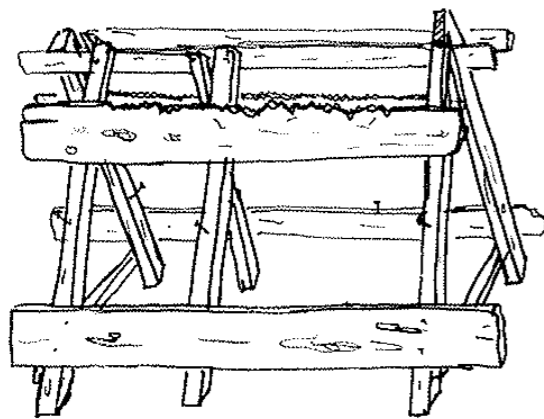
Også okene som holder de pløyde bordene sammen tilsier at bordplata har vært lengre da den oken som nok er original er 20 mm tykk og 52 mm på sitt bredeste, og er svalet 10 mm inn i bordene, mens et nyere spikerslag på 15 x 50 mm er stiftet oppunder bordene i motsatt ende. I enden hvor oken er felt inn er det spor etter et hengsel, så det er sannsynlig at også det gamle bordet har hatt en oppslagsplate.

Under bordet står et gammelt skap på golvet. Det har vært et fint lite skap med profilerte hjørner i fronten. Nå er det bare restene igjen etter skjønnheten hvor skuffen er laget av bord fra en melkekasse og døra mangler. Skapet er 43 cm bredt, 35 cm dypt og 73 cm høyt.

På nordveggen av hytta er det to køyer over hverandre. Den nederste er helt klart eldre enn den øverste, og er også den bredeste og mest komfortable. Den nedre køya er plassert i god sittehøyde og i passende avstand til bordet. Den andre køya er trukket så høyt opp at det

det går an å sitte oppreist i nedre køy. Det betyr at den øvre køya havner helt oppunder taket; ved hode og føtter er det kun 35 cm klaring mellom madrass og tak.

På østsiden i rommet står vedovnen. Dette er en ny ovn, som er liten og firkantet, og avgir mye varme raskt. Ved vårt opphold i 0 grader og kald nordavind fyrte vi opp et par vedkubber og det var nok til å gi så stor varme i hytta at vi måtte lufte for at det skulle være behagelig. Ovnene står altså mellom køy og skilleveggen. På skilleveggen er det satt opp et par grove hyller et stykke opp på veggen, mens ved siden av ovnen er det plass til noen dagers forbruk av ved.

Bukke for saging av ved, som del av utstyret ved Austfjordneset

Hyttas konstruksjon

Hytta står på et fundament av omkring 10 x 10 cm sviller, men da vi ikke har sett mer enn enden av en av stokkene skal vi ikke spekulere for mye i hvordan fundamentet og svillene er lagt.

Hytta er bygd av 60 mm tykke, liggende planker. I hjørnene i gangen er det reist en 80 x 80 mm stående boks som spikerslag for de to veggene. Taket i gangen, som er flatt, er kledd med 22 x 125 mm bord.

Gjennom skyteluka i oppholdsrommet kan vi se at veggene her er i tre lag. Først det ytre tykke laget (60 mm), deretter et stående 30 mm lag som kanskje bare er spikerslag for det indre 20 mm tykke laget. Innvendig er hele oppholdsrommet med unntak av taket kledd med

lys papp.

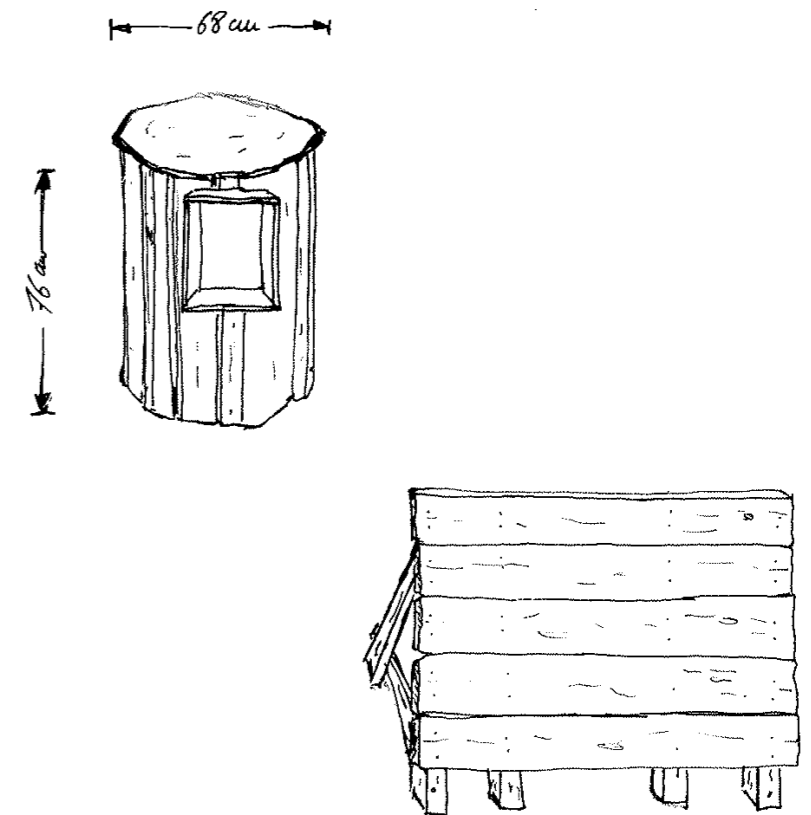
Mønesåsen er 42 x 50 mm på flasken, og takbordene 30 x 140 mm pløyde bord. Skilleveggen er bygd av liggende 35 x 75 mm pløyde bord. På gangsiden er det hjørnestolper som beskrevet tidligere.

Det ser ut til at hele hytta en gang har hatt flatt tak, da et blottet parti av gavlen mot sør viser at denne er bygd opp av en nyere type gulvbord. Disse står også ovenpå gangens tak, som stikker litt inn i oppholdsrommet i forhold til skilleveggen. Også nordveggen har en ujevnhet i øverste del slik at det er grunn til å tru at taket har vært flatt.

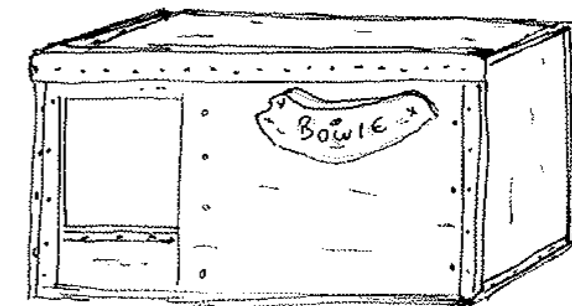

Morten Hesthammer (t.v.) og Jörn Bohlmann sitter foran Austbotnhytta og nyter det gode været. Privat bilde Morten Hesthammer

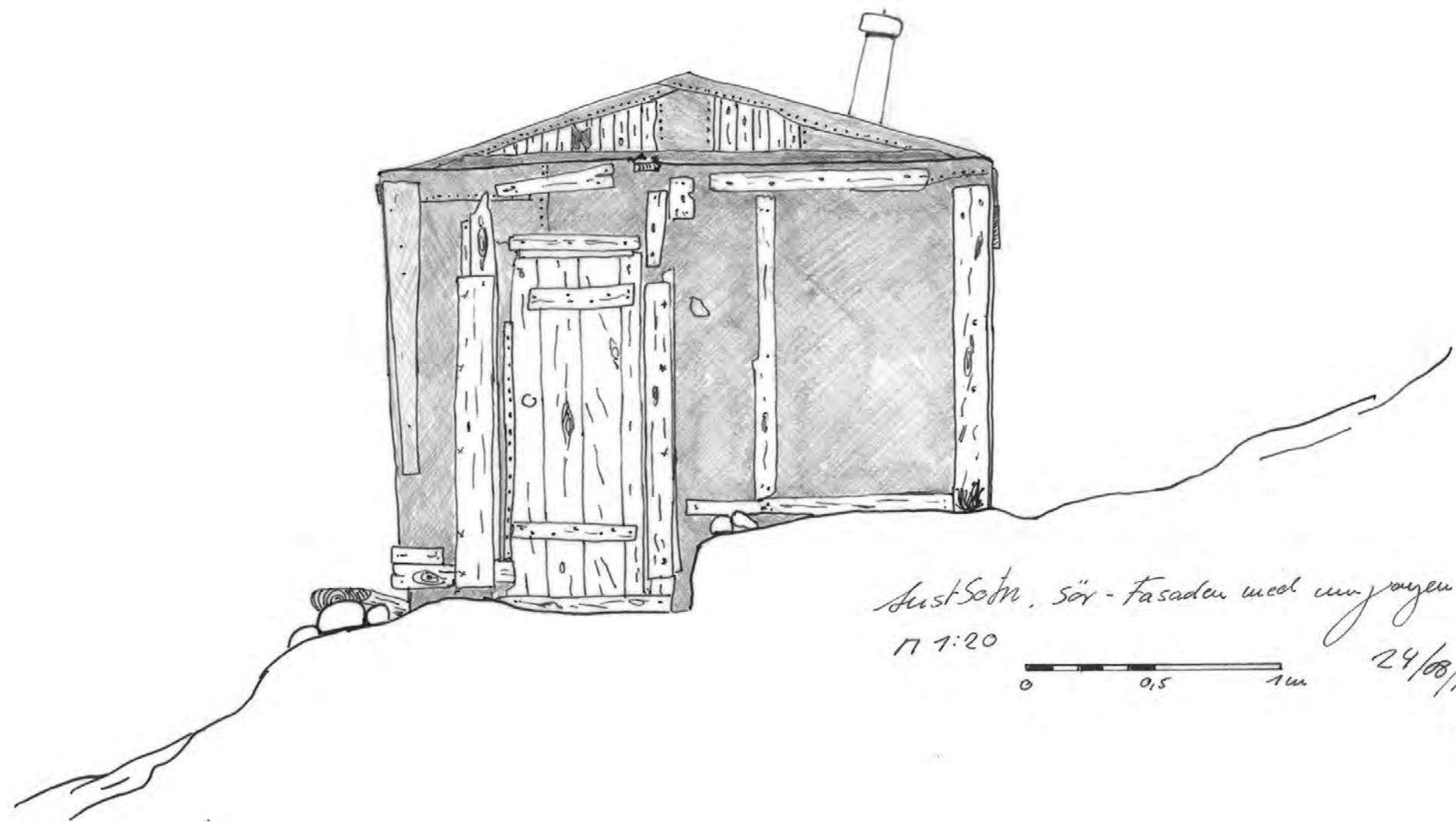
OBS: å grunn av tekniske problemer er dessverre alle bilder som er tatt av Austbotnhytta gått tapt. Derfor foreligger ikke noen bilder av dette objekt.

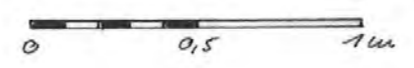
Hundehus og stativ for å skrape fett fra pelsene, som del av utstyr ved Austfjordneset.

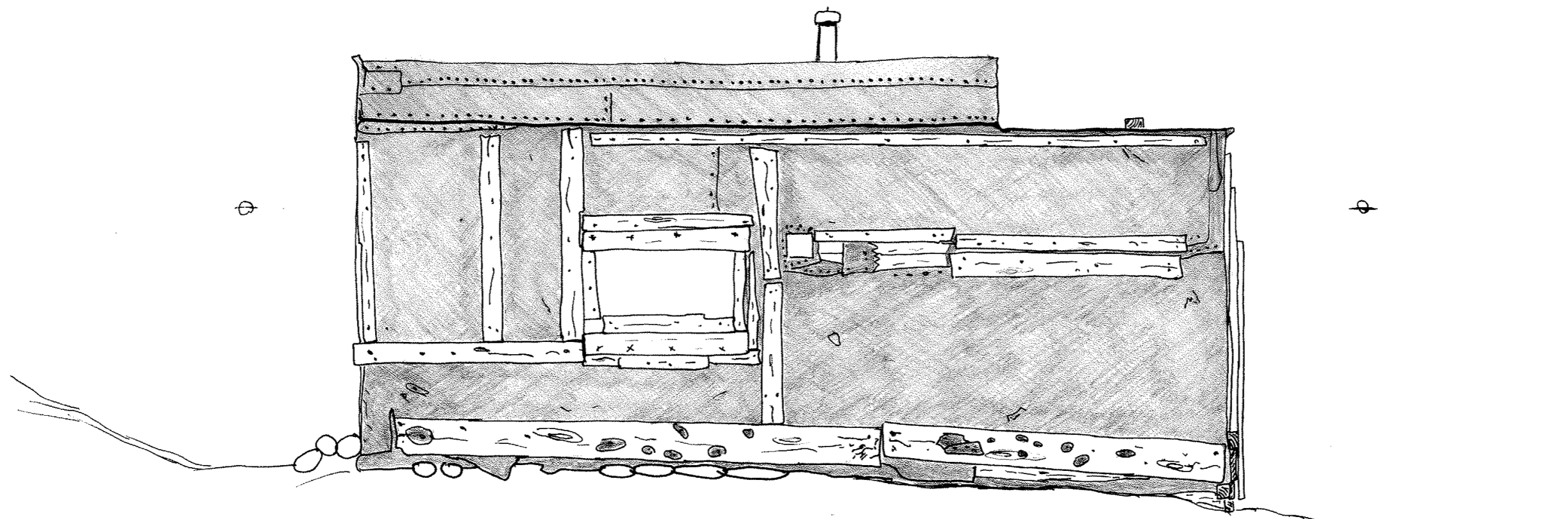
Et hundehus av en annen type—som del av utstyret ved Austfjordneset.

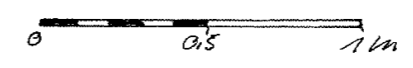
Åust-Såm, sør-fasaden med umgøngen
17 1:20

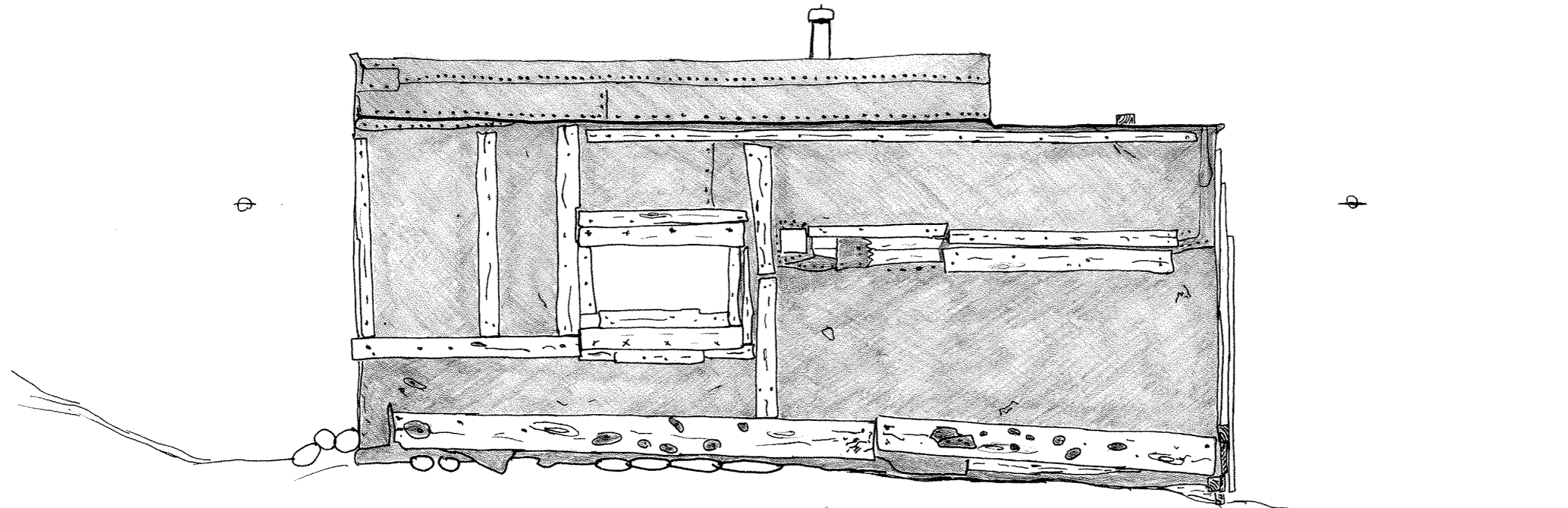
24/08/12 JS

Aust. Salm, B-Fassade,
verstreut, 11.20

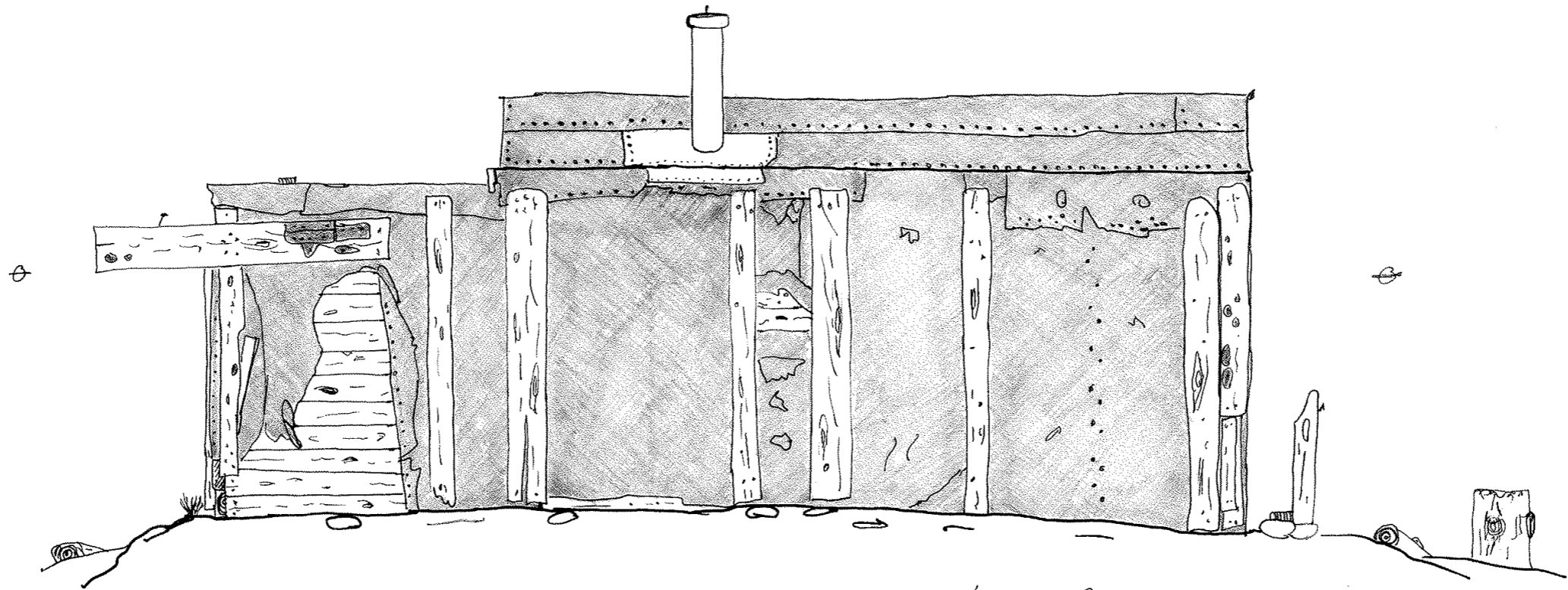
23/08/12
[Signature]

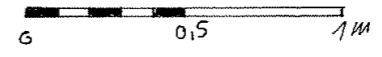
Aust. S. m., B-Fassade,
verstreut, 11:20

0 0,5 1m

23/08/12 JS

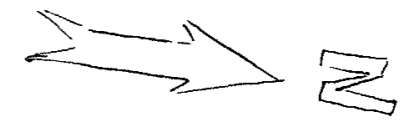
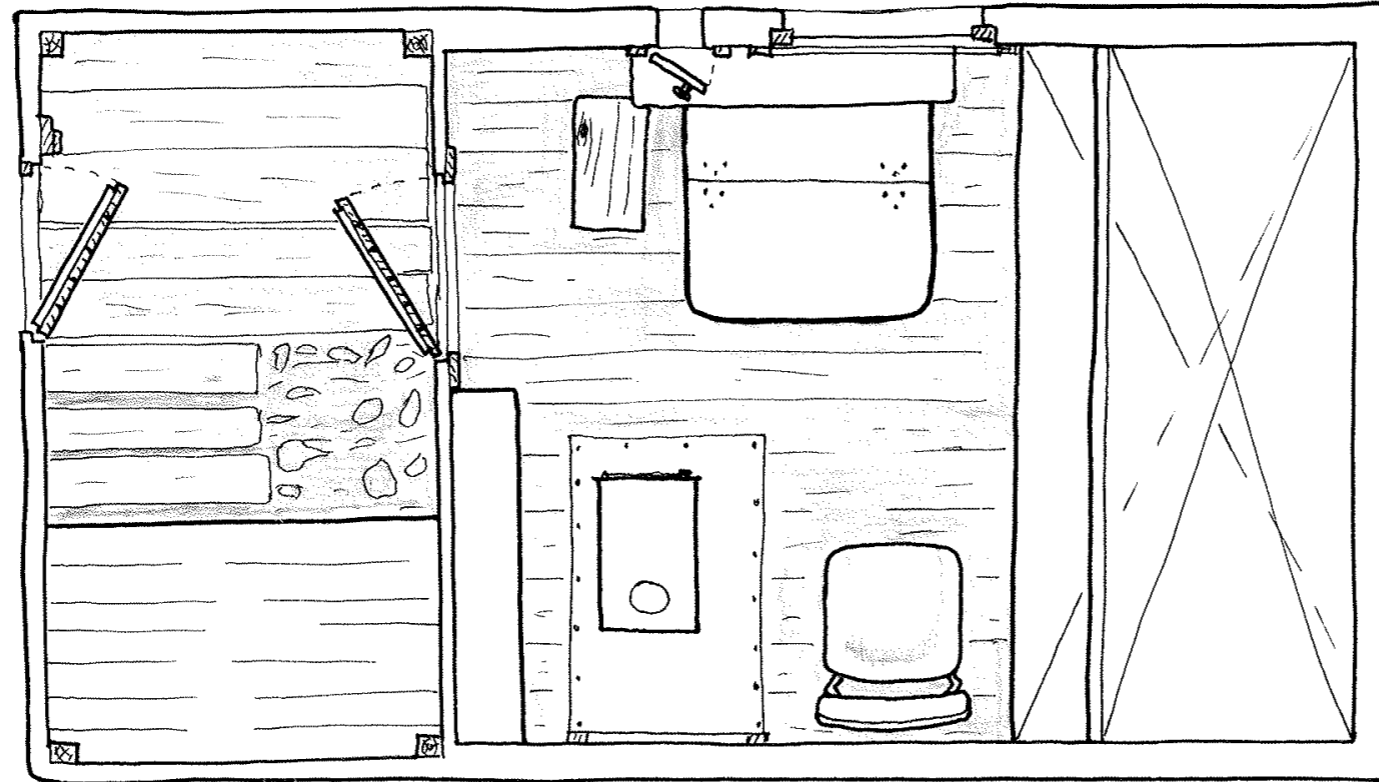

Aust. Sotn. D-fassade, øst vendt
1:20

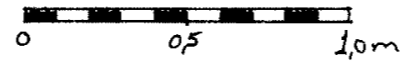

25/08/12 *B*

Plantering av Austbotnhytta

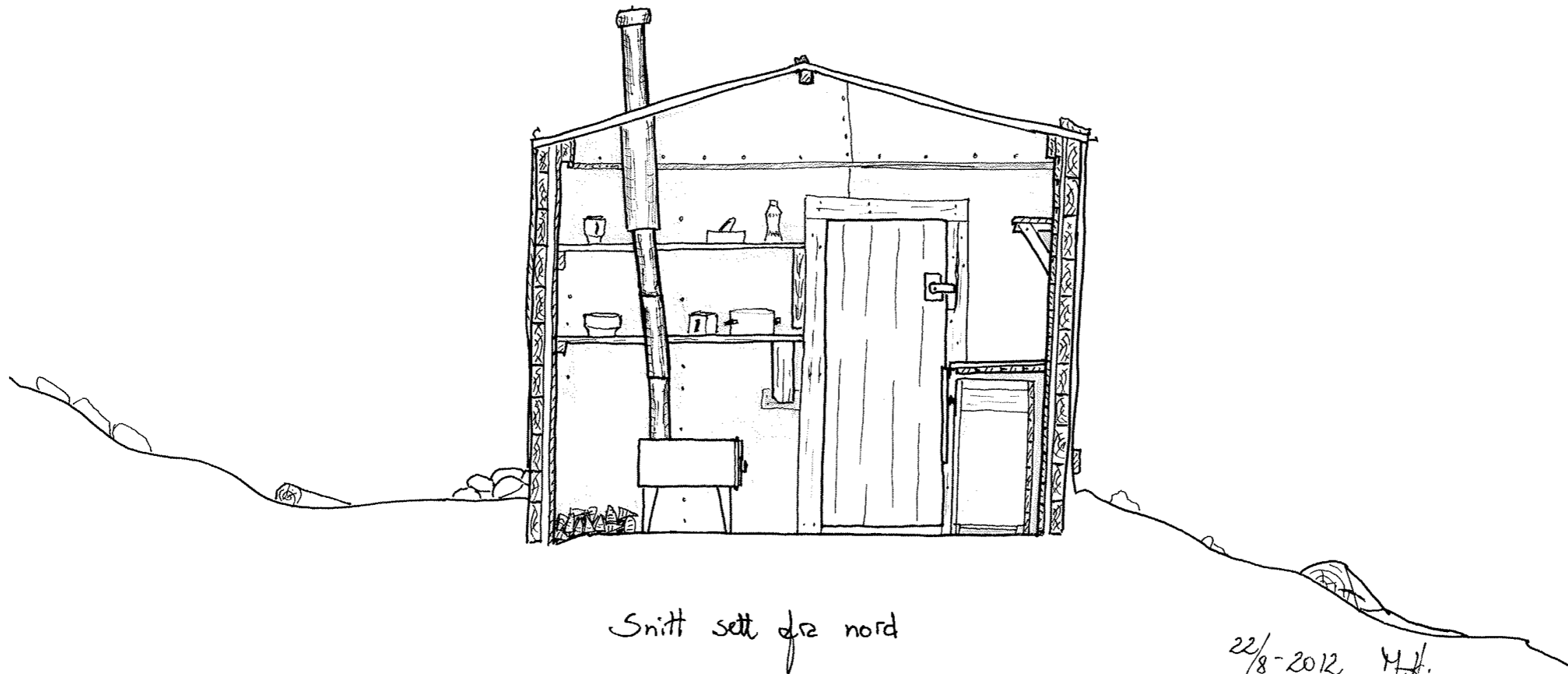

1:20

22/8-2012 Y.H.

Austbotnhytta

Snitt sett fra nord

1:20 0 0,5 1,0m

22/8-2012 Y.J.

Kilder:

- Adams, P. (1961) Arctic Island Hunter, London
- Hein, Arne (1983) Rapport til Sysselmannen på Svalbard over utført arbeide på Fredheim; I tiden 31 mai – 30 juni 1983.
- Bohlmann, J. & Fink, J. (2009): Dokumentasjon av Fangsthytter på Svalbard—i fangstfelt 23 (Magdalenefjord) og fangstfelt 24 (Fathuken); Longyearbyen, Sysselmannen på Svalbard, Miljøvernnavdeling
- Bohlmann, J. & Fink, J. (2010): Dokumentasjon av Fangsthytter på Svalbard—i fangstfelt 4—Calypsofeltet; Longyearbyen, Sysselmannen på Svalbard, Miljøvernnavdeling
- Bohlmann, J. & Hesthammer, M. (2011): Dokumentasjon av fangsthytter på Svalbard i fangstfelt 36, Negerpynten, Sysselmannen På Svalbard
- Kulturminneplan for Svalbard; 2000-2010; Longyearbyen, Sysselmannen på Svalbard, rapportserie 2/2000
- Magnussen, K. og Lowzow, I. (1977): Hus—Studiehefte Nr 2, Institutt for Folkegransking, Universitet Oslo
- Pedersen, John-Eldar Rapport fra fangstmannsliv på Svalbard 1909 – 1963, 2009. Etter Hilmar Nøis sine memoarer/dagbøker
- Planke, T. Wammen, M.: Dokumentasjon av fangsthytter på Prins Karls Forland, Longyearbyen, Sysselmannen på Svalbard, Miljøvernnavdeling
- Rossnes, G. (1993) : Norsk overvintringsfangst på Svalbard 1895-1940; Oslo, Norsk Polarinstitutt Meddelelser nr. 127
- Svalbardposten nr 14 – 12 april 1996